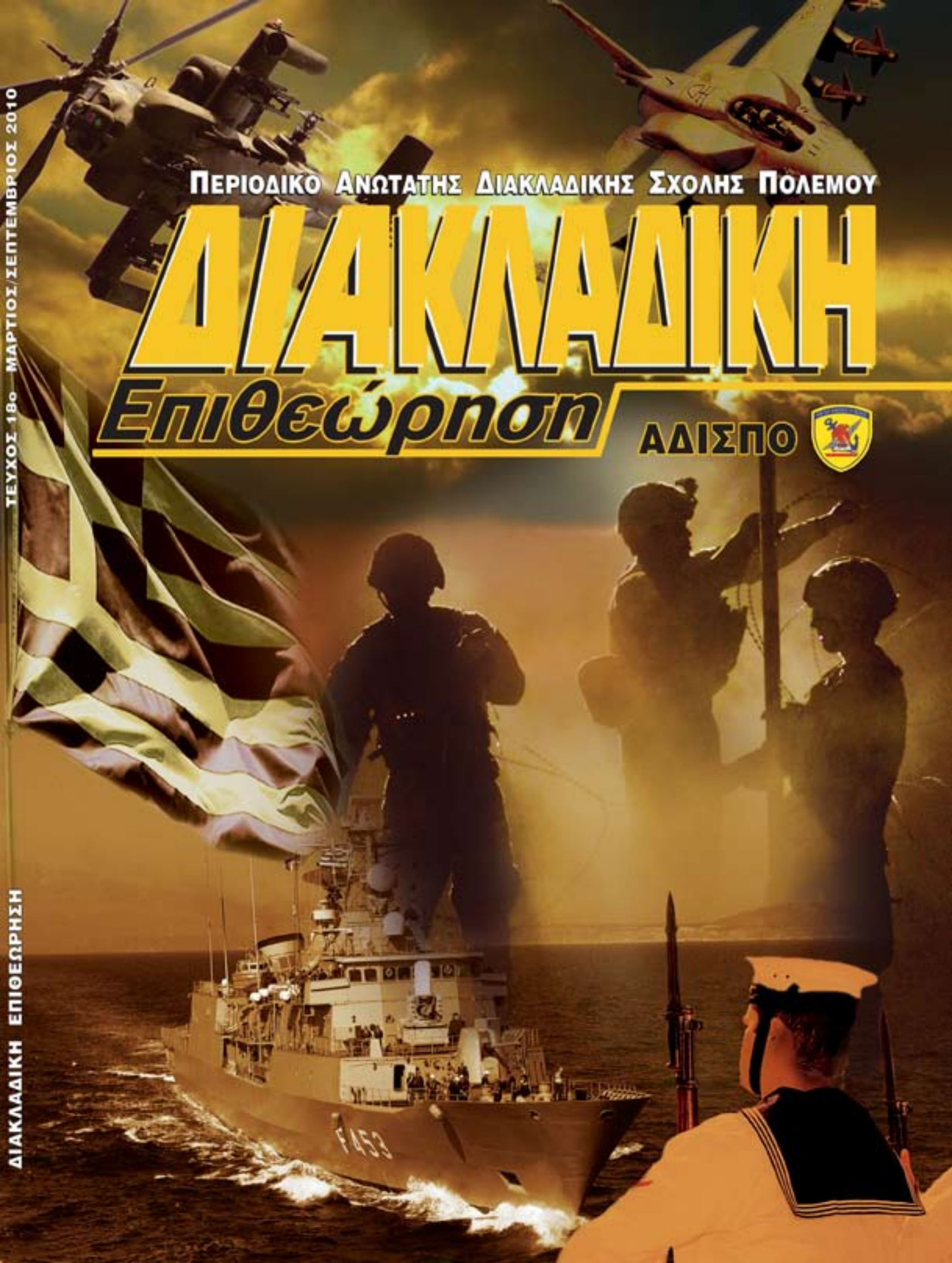

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗ

Επιθεώρηση

ΑΔΙΣΠΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Διοικητής ΑΔΙΣΠΟ
Υπτιος Γεώργιος Σεφερλής

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Διευθυντής Σπουδών
Απχος Ιωάννης Λεοντακιανάκος ΠΝ
Πχος Νικολιδάκης Ευτύχιος ΠΝ
Ανχης (ΔΒ) Δημοσθένης Σημιαίκης
Αντχος (Μ) Κων/νος Πολίτης
ΜΥ Ελευθερία Καρατσίν
Επχίας (ΠΖ) Ευσταθίου Ελένη
ΜΥ Θεοδώρα Χατζηδάκη

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΕΝΤΥΠΟΥ

ΜΥ Ελευθερία Καρατσίν

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ-ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΚΟΝΑΣ

Αλχίας (ΠΖ) Χριστίνα Αντωνιάδου
ΜΥ Ελευθερία Καρατσίν

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Τμήμα Μελετών Ερευνών

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Πχος Δημήτριος Τσαϊλάς ΠΝ
Ανχης (ΑΣ) Ελευθέριος Οικονόμου
Τχης (ΠΖ) Κωνσταντίνος Αδάμου
Τχης (ΠΖ) Αντώνιος Μιχαλάκης

ΔΙΑΝΟΜΗ

Υπουργεία, Γενικά Επιτελεία,
Στρατιωτικοί Σχηματισμοί, ΓΕΕΦ, ΣΕΘΑ,
Στρατιωτικές Σχολές,
Σπουδαστές ΑΔΙΣΠΟ,
ΑΕΙ, Ινστιτούτα και Ερευνητικά Ιδρύματα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΚΤΙΡΙΟ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΠΟΛΕΜΟΥ
Γεωργικής Σχολής 29, ΤΚ 55535 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 472603, FAX 2310 471710
e-mail: grammateia@adispo.auth.gr

Διανέμεται Δωρεάν

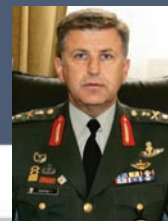
Το Περιοδικό "Διακλαδική Επιθεώρηση"
δημοσιεύεται στο διαδύκτιο
στον ιστοχώρο του ΓΕΕΘΑ
www.geetha.mil.gr
(επιλογή: οργάνωση/..ΑΔΙΣΠΟ)

ΟΡΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Στη Διακλαδική Επιθεώρηση δημοσιεύονται:
- Επιστημονικές εργασίες και διαλέξεις των Σπουδαστών της Σχολής, ομιλίες της Ηγεσίας του ΥΕΘΑ, που αφορούν τις ΕΔ, Καθηγητών Πανεπιστημίων και γενικά Πνευματικών Προσωποποιήτων, για θέματα Διακλαδικού ενδιαφέροντος, Στρατηγικής, Γεωπολιτικής και Διεθνών Σχέσεων.
 - Συμπεράσματα ή αποσπάσματα από σεμινάρια, ημερίδες και διημερίδες, που διοργανώνει η Σχολή.
 - Εκπαιδευτικές και λοιπές δραστηριότητες της Σχολής.
- Οι εργασίες πρέπει να περιλαμβάνουν πλήρη επιστημονική τεκμηρίωση - βιβλιογραφία, και να αναφέρουν πλήρως τα στοιχεία του συγγραφέα και να μην υπερβαίνουν τις 4000 λέξεις.
- Δε δημοσιεύονται εργασίες που περιέχουν διαβαθμισμένες πληροφορίες, δεν τεκμηριώνεται το περιεχόμενό τους και έχουν αιχμές πολιτικής φύσεως ή μη ευπρεπείς εκφράσεις.
- Δημοσίευση εργασίας δε σημαίνει αποδοχή απόψεων του συντάκτη της από την ΑΔΙΣΠΟ.
- Οι βιβλιογραφικές σημειώσεις πρέπει να έχουν ενιαία αρίθμηση, να βρίσκονται στο τέλος του άρθρου και να δίνονται ως εξής: Ονοματεπώνυμο συγγραφέα, Τίτλος βιβλίου και υπότιτλος, Εκδοτικός οίκος, Έτος έκδοσης, Σελίδα.
- Οι μελέτες στρατηγικού και γεωπολιτικού περιεχομένου πρέπει να συνοδεύονται και από σχετικούς χάρτες και σχεδιαγράμματα. Φωτογραφίες δημοσιεύονται μόνο εάν το περιεχόμενό τους κρίνεται αναγκαίο για την πληρέστερη κατατόπιση του αναγνώστη.
- Η οποιαδήποτε συνεργασία πρέπει να παραδίδεται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.
- Δεν επιστρέφεται το υλικό, ανεξάρτητα αν δημοσιευθεί ή όχι.

πρόλογος

του Υπτιγου Γεώργιου Σεφερλή

e
d
i
t
o
r
i
a
l

Η Διακλαδική Επιθεώρηση αποτελεί ένα μέσο επικοινωνίας της Ανωτάτης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου, με τη χρήση του οποίου γίνεται δυνατή η γνωστοποίηση προς όλους τους ενδιαφερομένους, της εκπαιδευτικής δραστηριότητας και του έργου της Σχολής.

Η διακλαδικότητα αποτελεί διεθνώς την επικρατούσα φιλοσοφία στον τρόπο διεξαγωγής πολεμικών επιχειρήσεων και γενικότερα στο χειρισμό όλων των συναφών θεμάτων επιχειρησιακής φύσεως.

Η καλλιέργεια διακλαδικού πνεύματος μέσω της επιχειρησιακής συνεργασίας και η διδασκαλία μεθοδολογίας σκέψης, ώστε σε κάθε περίπτωση να οδηγεί στη βέλτιστη των επιλογών, αποτελεί τον πρωταρχικό στόχο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης, που αποτελεί τον δεύτερο σημαντικό πυλώνα του εκπαιδευτικού έργου της Σχολής το 18ο τεύχος φιλοξενεί σχετικό άρθρο της Έδρας Ασφάλειας και Στρατηγικής "Στρατηγική Αξιολόγηση" καθώς και θέματα διατριβών των σπουδαστών της 7ης Εκπαιδευτικής Σειράς που έχουν διακριθεί και μας δίνουν πληροφορίες για,

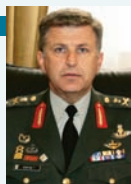
- Το Ενεργειακό τοπίο στη ΝΑ Ευρώπη και την επίδρασή του στην επιχειρησιακή σχεδίαση της χώρας μας,
- Το μέλλον των Ευρωπαϊκών Αμυντικών Δυνατοτήτων
- Τους Γεωπολιτικούς Προσανατολισμούς της Κίνας στον 21ο Αιώνα.

Με την ευκαιρία της δημοσίευσης αυτών των θεμάτων γίνεται γνωστό το αντικείμενο μελέτης που διαπραγματεύεται η Σχολή σε ακαδημαϊκό επίπεδο και διαχωρίζονται στις ακόλουθες θεματικές ενότητες: Διεθνείς Σχέσεις, Διεθνές Δίκαιο, Γεωπολιτική, Στρατηγική, Σύγχρονες Απειλές, Διεθνής Ασφάλεια, Διευθυντική και Ηγεσία, Επικοινωνία και Μαζικά Μέσα Ενημέρωσης.

Κατά το παρόν χρονικό διάστημα και σε συμφωνία με τον νέο Νόμο 3883 του 2010 (ΦΕΚ-167Α') η Σχολή βρίσκεται σε διαδικασία διεύρυνσης της συνεργασίας της, με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), το Πανεπιστήμιο "Μακεδονία" (ΠΑΜΑΚ) και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), για κάλυψη των παραπάνω θεματικών ενοτήτων, η οποία περιλαμβάνει τη διοργάνωση προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, σεμιναρίων, ανταλλαγών φοιτητών και κάθε άλλη συναφή δραστηριότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ημερήσια διαταγή
παραλαμβάνοντας Διοικητού
ΑΔΙΣΠΟ Υππγυ Γεώργιου
Σεφερλή την 8η Μαρτίου 2010

6

Πρόλογος

1

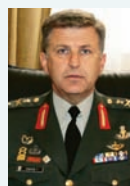

Ημερήσια διαταγή παραδίδοντας Διοικητού
ΑΔΙΣΠΟ Υππγυ Δημήτριου Τζιούτζιου την 8η
Μαρτίου 2010

4

53

Ομιλία υποδοχής σπουδαστών 8ης ΕΣ από
το Διοικητή της ΑΔΙΣΠΟ Υποστράτηγο
Γεώργιο Σεφερλή την 6η Σεπτεμβρίου 2010

Στρατηγική Αξιολόγηση
του Πλοιάρχου Δημητρίου Ν. Τσαϊλά ΠΝ 8

Το νέο ενεργειακό τοπίο στη Νοτιοανατολική
Ευρώπη και επίδραση στην αμυντική και
επιχειρησιακή σχεδίαση της χώρας μας.
του Ανχη (ΑΣ) Ελευθέριου Οικονόμου 21

Το μέλλον των Ευρωπαϊκών Αμυντικών
Δυνατοτήτων.
του Τχη (ΠΖ) Κωνσταντίνου Αδάμου 30

Γεωπολιτικοί προσανατολισμοί Κίνας στον
21ο Αιώνα. Πώς επηρεάζεται η ανάπτυξη
των Ενόπλων Δυνάμεών της.
του Τχη (ΠΖ) Αντώνιου Μιχελάκη 42

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δραστηριότητες

56

Ημερίδες

62

Εκπαιδευτικά Ταξίδια

64

Επισκέψεις-Διαλέξεις

57

Αποφοίτηση

65

Έναρξη 8ης ΕΣ

66

Τελετή Παράδοσης-
Παραλαβής
Διαίκησης της
Σχολής

56

Επίσκεψη
Υπαρχηγού
ΓΕΕΘΑ

57

Επίσκεψη
Αρχηγού ΓΕΣ

58

Επίσκεψη
Αρχηγού ΓΕΑ

59

Διάλεξη Δντή
Γ' Κλάδου ΠΝ

59

Ο Νομάρχης
Θεσ/νίκης
στην ΑΔΙΣΠΟ

60

Ο Υπουργός
Εθνικής Άμυνας
στην ΑΔΙΣΠΟ

60

Ημερίδα την 11η
Μαΐου

62

Ημερίδα την 2α
Ιουνίου

63

Εκπαιδευτικό ταξίδι
σε Αθήνα-Λάρισα

64

Εκπαιδευτικό ταξίδι
στο ΑΤΑ στη
Λάρισα

64

Αποφοίτηση 7ης ΕΣ

65

Έναρξη και
Αγιασμός 8ης ΕΣ

66

Ημερήσια διαταγή παραδίδοντος Διοικητού ΑΔΙΣΠΟ Υπτγού Δημήτριου Τζιούτζιου την 8η Μαρτίου 2010

Αξιωματικοί, ανθυπασπιστές, υπαξιωματικοί, στρατευμένοι και πολιτικό προσωπικό της Ανωτάτης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου.

Με απόφαση της ηγεσίας μετατίθεται στη ΙΙ Μ/Κ ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΠΕΖΙΚΟΥ παραδίδοντας σήμερα τα καθήκοντα του Διοικητού της Σχολής στον Υποστράτηγο Σεφερλή Γεώργιο.

Από την πρώτη ημέρα που ανέλαβα τα καθήκοντά μου, λειτούργησα πάντοτε έχοντας ως "φάρο" την αποστολή της Σχολής, δηλαδή την "παροχή στους σπουδαστές διακλαδικής εκπαίδευσης επιχειρησιακού και στρατηγικού επιπέδου και την επιμόρφωση σε βασικά θέματα γεωστρατηγικής, και διεθνούς επικαιρότητας".

Εκτιμώ ότι το έτος που πέρασε υπήρξε ιδιαίτερα δημιουργικό. Δεν θα επιχειρήσω να κάνω απολογισμό του έργου αυτή τη στιγμή, καθόσον ο απολογισμός γίνεται κάθε μέρα με σκοπό να διορθώνουμε λάθη, να καλύπτουμε παραλείψεις και να γινόμαστε καλύτεροι την επόμενη μέρα. Θα ήταν παράλειψη όμως αν δεν επισημάνω ότι ένας σημαντικός αριθμός θεμάτων, με κυριότερο την αναβάθμιση της εκπαίδευσης, είτε υλοποιήθηκαν είτε δρομολογήθηκαν προς επίλυση. Ενδεικτικά να αναφέρω:

- Τη διεύρυνση της συνεργασίας με την ακαδημαϊκή κοινότητα.
- Την τροποποίηση όλων των ασκήσεων, ώστε να εναρμονισθούν πλήρως με τον ισχύοντα νέο διακλαδικό κανονισμό επιχειρησιακής σχεδίασης.
- Τη σύνταξη νέας άσκησης διπλής ενεργείας με αντικείμενο τη διεξαγωγή διακλαδικών επιχειρήσεων.
- Την ανανέωση στο μεγαλύτερο ποσοστό των θεμάτων των σεμιναρίων, ώστε να είναι επίκαιρα.

Βεβαίως τα παραπάνω δεν είναι έργο δικό μου αλλά των Διευθυντών των Εδρών εκπαίδευσης και των εκπαιδευτών, οι οποίοι εργάσθηκαν φιλότιμα ακόμα και σε χρόνο πέραν του προγράμματος ωρών, υπηρεσίας και εκπαίδευσης για να πετύχουν το βέλτιστο αποτέλεσμα.

Αξιωματικοί Σπουδαστές:

- Να θεωρήσετε ως μοναδική περίοδο της στρατιωτικής σας ζωής, τη φοίτηση σας στη Σχολή. Απαλλαγμένοι από κάθε άλλη υπηρεσιακή υποχρέωση, ασχοληθείτε αποκλειστικά με την προσωπική σας εκπαίδευση και επιμόρφωση.
- Καλλιεργείστε το πνεύμα της διακλαδικότητας λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις παραδόσεις του Κλάδου σας, αλλά και των άλλων Κλάδων. Η

έννοια της διακλαδικότητας στηρίζεται στην αλλαγή νοοτροπίας και στην πλήρη κατανόηση των επιμέρους κλαδικών δυνατοτήτων. Μόνο έτσι μπορούν να αποφευχθούν αγκυλωμένες θέσεις, προκαταλήψεις και να αναπτυχθεί αμοιβαία εμπιστοσύνη και σύμπνοια μεταξύ των Κλάδων.

- Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί ώστε να αναδείξετε τις καλύτερες από τις παραδόσεις των κλάδων σας και όχι αυτές που εξυπηρετούν ατομικά και μόνο συμφέροντα.

Θα ήθελα στο σημείο αυτό να συγχαρώ τους Ελληνοκύπριους σπουδαστές καθώς και τους σπουδαστές των Σωμάτων Ασφαλείας για την αξιόλογη προσπάθεια που καταβάλουν στο πλαίσιο της εκπαίδευσης. Να συγχαρώ επίσης τους σπουδαστές των φιλίων χωρών για την αξιόλογη και υποδειγματική συμπεριφορά τους καθώς και τη συνεισφορά τους στην εκπαίδευση με την κατάθεση γνώσεων, απόψεων και εμπειριών.

Αξιωματικοί, ανθυπασπιστές, υπαξιωματικοί, στρατευμένοι και πολιτικό προσωπικό.

Αποτελεί χρέος τιμής για μένα να τονίσω ότι χωρίς την εργατικότητα και τον επαγγελματισμό σας δεν θα ήταν δυνατόν να συντελεσθεί το έργο, που επιγραμματικά ανέφερα προηγουμένως.

Να ευχαριστήσω τους άμεσους συνεργάτες μου, τον Υποδιοικητή Αρχιπλοίαρχο Τσολέκα Μάρκο ΠΝ, το Διευθυντή Σπουδών Ταξίαρχο (Ι) Αθανασίου Δημοσθένη, το Διευθυντή Υποστήριξης Σχη (ΤΘ) Τζανάκη Εμμανουήλ, για την εξαίρετη επαγγελματική τους κατάρτιση, την άριστη συνεργασία και υποστήριξη την οποία μου παρείχαν, καθώς και όλο το στρατιωτικό και πολιτικό προσωπικό για τις προσπάθειές τους, προκειμένου η Σχολή να ανταποκριθεί στο έργο της. Σας καλώ και υπό τη νέα Διοίκηση να συνεχίσετε της προσπάθειές σας με τον ίδιο ζήλο και υπευθυνότητα.

Στον παραλαμβάνοντα Διοικητή Υποστράτηγο Σεφερλή Γεώργιο εξαίρετο συνάδελφο, αγαπητό συμμαθητή και φίλο, εύχομαι ολόψυχα υγεία, δύναμη και καλή επιτυχία στα νέα του καθήκοντα.

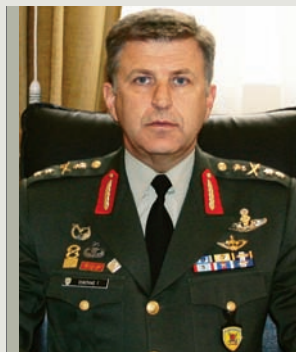
Τελειώνοντας ως ένδειξη τιμής και σεβασμού προς το μεγαλείο των Ενόπλων Δυνάμεων, κλίνω ευλαβικά το γόνυ στις πολεμικές σημαίες και τους θάνατους νεκρούς των αγώνων του Έθνους.

Ημερήσια διαταγή παραλαμβάνοντος Διοικητού ΑΔΙΣΠΟ Υπτγού Γεώργιου Σεφερλή την 8η Μαρτίου 2010

Αξιωματικοί, Υπαξιωματικοί, Στρατευμένοι και Πολιτικό Προσωπικό της Ανωτάτης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου.

Με απόφαση της Στρατιωτικής Ηγεσίας αναλαμβάνω σήμερα τα καθήκοντα του Διοικητού της ΑΔΙΣΠΟ από τον Υποστράτηγο Κύριο Δημήτριο Τζιούτζιο.

Αναγνωρίζω τις ιδιαιτερότητες της αποστολής και τις ευθύνες που αναλαμβάνω. Αντιλαμβάνομαι πλήρως ότι, η εφαρμογή της διακλαδικότητας και η εκπαίδευση είναι δύο τομείς άρρηκτα συνδεδεμένοι. Μόνο μέσα από τη διακλαδική εκπαίδευση είναι δυνατόν να επιτευχθεί η ανάπτυξη κοινής αντίληψης και μεθόδων εργασίας, η δημιουργία αμοιβαίας εμπιστοσύνης, και η εμπέδωση του διακλαδικού πνεύματος που αποτελούν βασικούς παράγοντες για την επιτυχή εκτέλεση της αποστολής μας.

Η αναγκαιότητα παροχής διακλαδικής εκπαίδευσης, έγινε από την αρχή αντιληπτή από την ηγεσία και με την δημιουργία της Σχολής δρομολογήθηκαν ενέργειες για την επίτευξή της.

Η Ανωτάτη Διακλαδική Σχολή Πολέμου, αποτελεί κομβικό σημείο για την επαγγελματική κατάρτιση και τη σταδιοδρομία των αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων. Μέσα από την παρεχόμενη διακλαδική εκπαίδευση επιδιώκεται η προαγωγή της ικανότητας των αξιωματικών στη σχεδίαση, διεύθυνση και διεξαγωγή διακλαδικών επιχειρήσεων, η κατάρτισή τους για τη στελέχωση εθνικών και συμμαχικών διακλαδικών στρατηγείων στο εσωτερικό και εξωτερικό και λοιπών εθνικών ή συμμαχικών θέσεων, ώστε να καταστούν ικανοί διοικητές και επιτελείς διακλαδικών στρατηγείων. Παράλληλα κάθε σπουδαστής μετά την αποφοίτηση του, θα πρέπει να έχει αποκτήσει ένα υψηλό επίπεδο γνώσεων σε θέματα εθνικού ενδιαφέροντος, διεθνών οργανισμών, διμερών και διεθνών σχέσεων. Η Σχολή καλλιεργεί και αναπτύσσει τη διακλαδικότητα σεβόμενη και διαφυλάσσοντας, τις ιδιαιτερότητες, τους εσωτερικούς κανονισμούς και κυρίως τις παραδόσεις κάθε Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων.

Για την επιτυχή εκπλήρωση της αποστολής της Σχολής, απαιτείται:

- Το διοικητικό και εκπαιδευτικό προσωπικό της Σχολής να καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες για τη βελτίωση του επιπέδου των παρεχομένων γνώσεων και την προσαρμογή της εκπαίδευσης στα νέα δεδομένα και νέες μεθόδους, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη τη ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη η οποία επιδρά σημαντικά στην ταχύτητα με την οποία θα εξελίσσονται οι μελλοντικές επιχειρήσεις.

- Οι σπουδαστές να εκμεταλλευθούν στο έπακρο το διατιθέμενο χρόνο, για την παρακολούθηση των διαλέξεων - σεμιναρίων και ασκήσεων, όπως και για τη συνεχή μελέτη προκειμένου να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις, ώστε να

μπορέσουν να ανταποκριθούν στο δύσκολο έργο τους.

Αξιωματικοί, Υπαξιωματικοί, Στρατευμένοι και Πολιτικό Προσωπικό της Ανωτάτης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου. Θα καταβάλλω κάθε προσπάθεια για την υλοποίηση των στόχων της Σχολής, είμαι έτοιμος να δεχθώ και να εξετάσω κάθε πρότασή σας, για την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης, θα παρακολουθώ από κοντά το έργο σας και θα είμαι συμπαράσταής σας.

Σπουδαστές των φίλιων χωρών. Η Σχολή επιδεικνύει ιδιαίτερη ευαισθησία, ενδιαφέρον και μέριμνα, ώστε να πετύχετε απόλυτα το σκοπό για τον οποίο βρίσκεστε εδώ και να καταστείτε "πρεσβευτές καλής θέλησης" της Ελλάδος.

Σεβόμενος απόλυτα το άριστο έργο που έχει επιτελεσθεί μέχρι σήμερα από τους προκατόχους μου και από το προσωπικό της Σχολής, σας καλώ να συνεχίσετε με τον ίδιο ζήλο τις προσπάθειές σας. Καμία ολιγωρία, αδιαφορία ή αναβλητικότητα δεν είναι αποδεκτή.

Στον απερχόμενο Διοικητή, εξάίρετο συνάδελφο Υποστράτηγο Δημήτριο Τζιούτζιο εύχομαι υγεία, οικογενειακή ευτυχία. Επίσης εύχομαι σε όλους και στον καθένα ξεχωριστά, δύναμη, υγεία και καλή επιτυχία στο έργο του.

Τελειώνοντας κλίνω ευλαβικά το γόναυ μου και αποτείω φόρο τιμής στους ηρωικά πεσόντες υπέρ πατρίδος.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Περίληψη από διάλεξη Πλοιάρχου Δημήτριου Ν. Τσαϊλά ΠΝ
Διευθυντού Εδρας Ασφάλειας Στρατηγικής

Στο παρόν άρθρο γίνεται προσπάθεια απόδοσης βασικών εννοιών, των κατευθυντήριων γραμμών, των ορισμών και των εμπειρικών κανόνων για την εμπέδωση της στρατηγικής για να βοηθηθεί ο αυριανός επιτελής στην εποικοδομητική ανάπτυξη των εθνικών πολιτικών και στρατηγικών σε ένα εξαιρετικά πολύπλοκο διεθνές περιβάλλον.

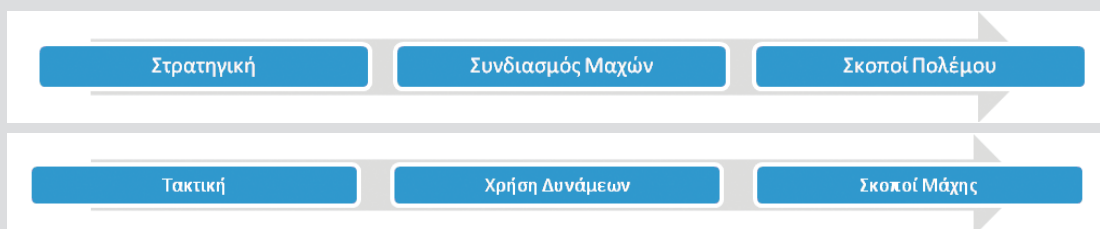
Το πόνημα αποτελείται από έξι σύντομες μονογραφίες ευελπιστώντας να συμβάλει στις διαστάσεις περιγραφής αναγκαιότητας εφαρμογής της στρατηγικής, ερμηνείας ορισμών, κατανόησης και νοηματοδότησης. Η πρώτη μονογραφία καταπιάνεται με την ιστορική ανασκόπηση της στρατηγικής. Στη δεύτερη γίνεται λόγος για τη σύγχρονη αντίληψη της στρατηγικής και συνεχίζοντας στην τρίτη μελετάται η συνέργεια της πολιτικής με τη στρατηγική. Στην τέταρτη μονογραφία καταβάλλεται προσπάθεια να εξεταστεί η επιρροή της γεωπολιτικής στη στρατηγική, όπου δίδονται και απλά παραδείγματα. Στην πέμπτη μονογραφία εκτίθενται τα βασικά εννοιολογικά και θεωρητικά εργαλεία, που εξασφαλίζουν την κατανόηση και νοηματοδότηση της υψηλής στρατηγικής. Τέλος, στην έκτη μονογραφία επιχειρείται η εφαρμογή του θεωρητικού πλαισίου σε μία μέθοδο για την επίτευξη στρατηγικών αναλύσεων.

Ιστορική Ανασκόπηση Στρατηγικής

"Για τη διασφάλιση της ειρήνης, να προετοιμάζεσαι για πόλεμο"

Carl Von Clausewitz

Η έννοια του όρου στρατηγική προέρχεται από τη κλασσική λέξη στρατήγημα, η τέχνη του στρατηγού. Δηλαδή, "Ο σχεδιασμός στρατιωτικής επιχειρήσεως, καθώς και η τέχνη της αξιοποίησης όλων των διαθέσιμων δυνάμεων για τη διεξαγωγή της". Παρά την αρχαία προέλευση της ετυμολογίας της λέξης, οι σύγχρονες στρατηγικές μελέτες μπορούμε να πούμε ότι αρχίζουν με τον απαραίτητο επεξηγηματικό διαχωρισμό της τέχνης του πολέμου, στη στρατηγική "ο συνδυασμός όλων των μαχών προς επίτευξη του σκοπού του πολέμου" και στην τακτική "της χρήσης των διατιθεμένων δυνάμεων στη μάχη".

Σχήμα 1

Αυτή η ερμηνευτική θεώρηση δόθηκε από τους μεγάλους αναλυτές των Ναπολεόντειων πολέμων, τον Jomini και τον Clausewitz. Ο βαρόνος Antoine Henry de Jomini θεωρούσε ως στρατηγική την τέχνη της μετακίνησης δυνάμεων στο πεδίο της

μάχης και τακτική την καθοδήγησή τους στη διεξαγωγή της. Ενώ ο Carl Von Clausewitz από τη δική του σκοπιά θεωρεί ως στρατηγική τον σχεδιασμό της εκστρατείας στο σύνολό της ενώ ως τακτική τον σχεδιασμό μιας ξεχωριστής μάχης. Ο τρόπος με τον οποίο θα καθοριστεί ποια στρατιωτική μονάδα πρέπει να εμπλακεί σε ποια μεμονωμένη μάχη και σε ποια κλίμακα κινδύνου θα εκτεθεί, είναι απόρροια του στόχου που θα προσδιορισθεί και ο οποίος σχετίζεται με τον τελικό πόλεμο. Έτσι διακρίνουμε μια αμφίδρομη σχέση μεταξύ στρατηγικής και τακτικής.

Αυτοί οι θεωρητικοί του πολέμου του δέκατου ενάτου αιώνα είναι οι προάγγελοι της σύγχρονης αντίληψης της στρατηγικής, ως η τέχνη, του να συγκεντρώσουμε και να εμπλέκουμε τις στρατιωτικές δυνάμεις για να επιτύχουμε σε καθορισμένο χρόνο και τόπο τους αντικειμενικούς σκοπούς ενός πολέμου. Προηγούμενοι στοχαστές, όπως ο Niccolo Machiavelli και οι διάδοχοί του κατά τον δέκατο όγδοο αιώνα, είχαν χρησιμοποιήσει ένα σχετικό όρο, "στρατήγημα", για να επισημάνουν το δόλο ή ένα τέχνασμα για να επιτύχουν το πλεονέκτημα μέσω του αιφνιδιασμού ή ακόμη και έναν ελιγμό που συμβάλλει στο να υπερνικηθεί ένας αντίπαλος.

Ενώ όλοι αυτοί οι στοχαστές περιόρισαν τη χρήση της "στρατηγικής" για να ερμηνεύσουν την εφαρμογή των στρατιωτικών δυνάμεων για την εκπλήρωση των σκοπών της πολιτικής, σήμερα όλο και περισσότερο είναι διαδεδομένη η πρακτική να υιοθετηθεί ο όρος ευρύτερα, έτσι ώστε κάποιος μπορεί να μιλήσει για επίπεδα στρατηγικής κατά τη διάρκεια της ειρήνης και του πολέμου. Συνεπώς, τις περισσότερες φορές, η στρατηγική αναφέρεται τώρα όχι μόνο στην άμεση εφαρμογή της στρατιωτικής δύναμης στην εμπόλεμη περίοδο αλλά και στη χρήση όλων των πτυχών της εθνικής ισχύος κατά τη διάρκεια της περιόδου ειρήνης, με σκοπό, να αποτραπεί ο πόλεμος και να κερδίσουμε τον αντίπαλο χωρίς να εμπλακούμε σε πολεμικές επιχειρήσεις.

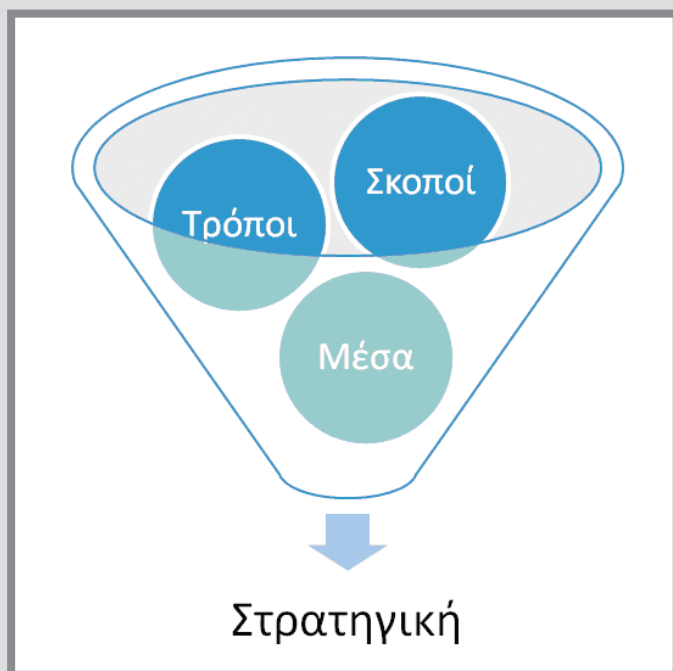
Έχοντας κατά νου αυτούς τους πρωτόλειους ορισμούς, ο σχεδιαστής στρατηγικής (επιτελής) οφείλει να καθορίσει τον σκοπό/στόχο για το σύνολο των επιχειρήσεων (εχθροπραξιών), που θα είναι σύμφωνος με το σκοπό του πολέμου. Με άλλα λόγια, θα εκπονήσει το επιχειρησιακό σχέδιο του πολέμου, και ο σκοπός θα καθορίσει τη σειρά των ενεργειών (έργα) που προορίζονται για την επίτευξη του αντικειμενικού σκοπού του πολέμου, ήτοι, στην πραγματικότητα, καταστρώνει μια αλληλουχία πολλών μεμονωμένων απαραίτητων ενεργειών, οι οποίες θα οδηγήσουν στην επίτευξη του σκοπού.

Σύγχρονη Αντίληψη Στρατηγικής

"Μπορείτε να φανταστείτε τι θα έκανα, αν θα μπορούσα να κάνω ότι μπορώ;"
Sun Tzu

Στη σύγχρονη αντίληψη περί στρατηγικής αναφερόμαστε συχνά στην αλληλεπίδραση των σκοπών, των τρόπων, και των μέσων. Ουσιαστικά, η στρατηγική περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο τα διατιθέμενα μέσα (πόροι) θα χρησιμοποιηθούν κατάλληλα για να επιτύχουμε τους σκοπούς της πολιτικής υπό την επίδραση του διεθνούς ανταγωνισμού τόσο στην ειρήνη όσο και στον πόλεμο.

Σχήμα 2

Η λέξη "στρατηγική" όμως χρησιμοποιείται καθημερινά ως επιθετικός προσδιορισμός σε μια ποικιλία θεμάτων. Υπάρχουν επιχειρησιακές στρατηγικές, οικονομικές στρατηγικές, ερευνητικές στρατηγικές, ακόμη στρατηγικές συμμαχίες και στρατηγικοί επενδυτές. Κατά τη διάρκεια των προηγούμενων λίγων δεκαετιών, η έννοια της στρατηγικής όλο και περισσότερο εφαρμόστηκε και σε οργανώσεις. Με την έννοια, ότι η οργάνωση αναπτύσσει στρατηγική βασισμένη στην αποστολή ή στους στόχους της, στα οράματα του μέλλοντος, στην κατανόηση της θέσης της οργάνωσης στο μέλλον, και στην αξιολόγηση των διαθέσιμων εναλλακτικών λύσεων, λαμβάνοντας υπόψη τους λιγοστούς πόρους.

Εννοιολογικά, ορίζουμε τη στρατηγική ως τη συνέργεια μεταξύ των σκοπών, των τρόπων και των μέσων, όπως ήδη αναφέραμε. Σκοποί είναι οι στόχοι και οι επιδιώξεις. Μέσα είναι οι πόροι που διατίθενται για να επιδιωχθούν οι στόχοι. Και οι τρόποι ή μέθοδοι είναι, το πώς ένας επιτελής οργανώνει και χρησιμοποιεί τους διατιθέμενους πόρους κατά του αντιπάλου. Καθένα από αυτά τα στοιχεία σχετίζονται με ένα ερώτημα. Τι θέλουμε να επιτύχουμε (σκοποί); Με τι (μέσα); Πώς (τρόποι); Αυτό το πολύ απλό πλαίσιο είναι χρήσιμο σε μια ποικιλία εφαρμογών.

Σκοποί	Στόχοι/Επιδιώξεις	Τι;
Μέσα	Πόροι	Με τι;
Τρόποι	Ημέτερες Δυνάμεις Ενέργειας	Πώς;

Θέλουμε να εξετάσουμε τους σκοπούς που μια χώρα αποφασίζει να επιτύχει, με ποιά μέσα, και πώς. Όταν μιλάμε για τη στρατηγική που εφαρμόζει μια χώρα για την προστασία και προώθηση των συμφερόντων της, χρησιμοποιούμε όρους όπως, **εθνική στρατηγική, εθνική στρατηγική ασφαλείας ή υψηλή στρατηγική**. Παρά την ευρεία χρήση μέχρι σήμερα, η κεντρική εφαρμογή της έννοιας της στρατηγικής συνεχίζει να έχει άμεση σχέση με τον αμυντικό σχεδιασμό (σχεδιασμός και δομή δυνάμεων). Η ιστορία μας το καθιστά σαφές, ότι η ανάπτυξη μιας συνεπούς στρατηγικής είναι απολύτως ουσιαστική για την εθνική ασφάλεια τόσο σε περιόδους πολέμου όσο και σε ειρήνη. Αντίθετα, η έλλειψη μιας συνεπούς στρατηγικής, και η αναπλήρωση με συντελεστές μη-στρατηγικούς, όπως οι γραφειοκρατικές και οργανωτικές επιβολές και συνιστώσες, θα αναπληρώσουν το δημιουργούμενο από την έλλειψη στρατηγικής κενό εις βάρος της εθνικής ασφαλείας.

Στη σύγχρονη εποχή είναι σύνηθες να μιλάμε για ένα ενδιάμεσο επίπεδο μεταξύ της στρατηγικής και τακτικής, αυτό που ασχολείται με το σχεδιασμό και τη διεξαγωγή επιχειρήσεων για την επίτευξη των στρατηγικών σκοπών στο θέατρο του πολέμου "το επιχειρησιακό επίπεδο του πολέμου." Τέλος, μιλάμε ακόμη για Εθνική Στρατηγική (Υψηλή Στρατηγική και Πολιτική Εθνικής Άμυνας), Εθνική Στρατιωτική Στρατηγική, Στρατιωτική Στρατηγική, Ναυτική Στρατηγική και Αεροπορική Στρατηγική.

Πολιτική και Στρατηγική

"Ο πόλεμος είναι απλώς η συνέχιση της πολιτικής με άλλα μέσα"

Carl Von Clausewitz

Είναι γνωστή η φράση του Carl Von Clausewitz, ότι "πόλεμος είναι απλώς η συνέχιση της πολιτικής με άλλα μέσα", που υπονοεί ότι η στρατιωτική στρατηγική αποτελεί μέρος του ευρύτερου πολιτικού σχεδίου και ότι οι πόροι του έθνους πρέπει να υποτάσσονται στο καθήκον της επίτευξης των πολιτικών αντικειμενικών σκοπών του πολέμου ("μεγάλη στρατηγική").

Η πιο ευρεία χρήση της στρατηγικής επικαλύπτει αναπόφευκτα την κοινή έννοια "της πολιτικής", που μπορούμε να την ορίσουμε ως τους εθνικούς σκοπούς και τις αποδεκτές διαδικασίες που ένα έθνος θα ακολουθήσει με σχέδιο δράσης που επιλέγεται από τις πιθανές εναλλακτικές λύσεις (ημέτερες δυνατότες ενέργειες) λαμβάνοντας υπόψη δεδομένους όρους. Στην παγκόσμια στρατιωτική ιστορία καθορίζεται ως πολιτική άμυνας "ο αριθμός των μέτρων, των σχεδίων, των προγραμμάτων, και των ενεργειών που λαμβάνονται για τους πολίτες του έθνους, κυρίως μέσω της κυβερνητικής δράσης, για να εξασφαλίσουν τη φυσική ασφάλεια των ζώων τους, την ιδιοκτησία τους, και την ευημερία τους από εξωτερική επίθεση και εσωτερική εξέγερση".

Έτσι μπορούμε να πούμε, ότι "η πολιτική" αναφέρεται πρώτιστα σε ένα ευρύ φάσμα εθνικών συμφερόντων (συμφέροντα επιβίωσης, ζωτικά συμφέροντα, μείζονα

συμφέροντα, δευτερογενή συμφέροντα) και τους τεθέντες εθνικούς σκοπούς, ενώ "η στρατηγική" στους τρόπους ενεργείας με τα σχέδια δράσης, ώστε να επιτύχουμε τους προαναφερόμενους σκοπούς, με τους διατιθέμενους περιορισμένους πόρους.

Γενικά, η στρατηγική παρέχει μια εννοιολογική σύνδεση μεταξύ των εθνικών σκοπών και των περιορισμένων πόρων, υπό την έννοια του μετασχηματισμού των πόρων σε μέσα κατά τη διάρκεια της περιόδου ειρήνης και της

Σχήμα 3

κατανομής των μέσων κατά τη διάρκεια του πολέμου. Πέραν αυτής της προσέγγισης απαιτούνται και τρεις παραδοχές, για να αποσαφηνίσουμε τη στρατηγική. Κατ' αρχάς, η στρατηγική συνίσταται στη συνέργεια των εθνικών σκοπών της πολιτικής (ενδιαφέροντα και επιδιώξεις) με τα περιορισμένα διαθέσιμα μέσα για να τους επιτύχει. Αμφότερα η στρατηγική και τα οικονομικά, σχετίζονται με την εφαρμογή των περιορισμένων πόρων ώστε να επιτευχθούν οι καθορισμένοι σκοποί. Αλλά η στρατηγική υπονοεί και έναν αντίπαλο που αντιτάσσεται ενεργά στην επίτευξη των σκοπών μας. (Στην περίπτωση,

λοιπόν, που δεν υφίσταται αντίπαλος, τότε δεν υφίσταται και στρατηγική). Δεύτερον, η στρατηγική συμβάλλει στη διευκρίνιση (αποσαφήνιση, ξεκαθάρισμα) των σκοπών της πολιτικής με την ταξινόμηση προτεραιοτήτων λαμβάνοντας υπόψη, τους περιορισμένους πόρους. Χωρίς αυτή την ταξινόμηση μεταξύ των ανταγωνιστικών σκοπών, όλα τα ενδιαφέροντα και όλες οι απειλές θα εμφανιστούν ίσης αξίας. Ελλείψει της ταξινόμησης, οι αρμόδιοι για το σχεδιασμό επιτελείς θα βρεθούν στην κατάσταση που περιγράφεται από το σοφό λαό: "Όποιος προσπαθεί να υπερασπιστεί πάρα πολλά, τελικά δεν υπερασπίζει τίποτα". Τέλος, η στρατηγική αντιλαμβάνεται τους πόρους ως μέσα υπέρ της πολιτικής. Οι πόροι όμως, δεν είναι μέσα έως ότου η στρατηγική μας παρέξει με τη σχεδίαση το πώς θα οργανωθούν και θα απορροφηθούν, τα μέσα επ' ωφελεία των τρόπων ενεργείας. Οι προϋπολογισμοί Άμυνας και το ανθρώπινο δυναμικό είναι πόροι. Η στρατηγική οργανώνει αυτούς τους πόρους στο στρατό, στο ναυτικό, και στην αεροπορία και τους αξιοποιεί έπειτα για να αποτρέψει τον πόλεμο ή για να επικρατήσει στον πόλεμο εάν αποτύχει η αποτροπή του.

Αν και η στρατηγική μπορεί να περιγραφεί ως εννοιολογική σύνδεση μεταξύ των σκοπών και των μέσων, όμως είναι αδύνατο να απλοποιηθεί ως μια άσκηση με μηχανισμό λύσεως. Αντ' αυτού, είναι "μια διαδικασία, μια συνεχής προσαρμογή στη μετατόπιση των όρων και των περιστάσεων σε έναν κόσμο μεταβαλλόμενο, όπου η αβεβαιότητα, και η ασάφεια εξουσιάζουν". Είναι λάθος να προσπαθήσουμε να απλοποιήσουμε τη στρατηγική σε ενιαίους παράγοντες και κοινούς συντελεστές, αν και δεν είναι ασυνήθιστο φαινόμενο. Ο Clausewitz απέρριψε ως απλοϊκή την αναγωγή της στρατηγικής σε "αρχές, κανόνες ή ακόμη και συστήματα," επειδή, αντίθετα, η στρατηγική "περιλαμβάνει ανθρώπινα πάθη, αξίες και πεποιθήσεις, που δεν είναι δυνατό να αποτιμηθούν".

Η στρατηγική, μπορεί να γίνει αντιληπτή, ως ένα περίπλοκο φαινόμενο που περιλαμβάνει ορισμένα στοιχεία. Τα σημαντικότερα εξ αυτών είναι η ιστορία, η γεωγραφία, ο πληθυσμός, η φύση του πολιτικού συστήματος ή καθεστώτος, συμπεριλαμβανομένων και στοιχείων όπως η θρησκεία, η ιδεολογία, ο πολιτισμός, πολιτικά και στρατιωτικά ιδρύματα, οικονομικοί παράγοντες και τεχνολογικοί συντελεστές. Συνεπώς, μπορεί να λεχθεί ότι η στρατηγική συνίσταται από

μια συνεχή αλληλεπίδραση μεταξύ της πολιτικής από τη μία πλευρά και από όλα τα προαναφερθέντα σχετικά στοιχεία από την άλλη.

Διαφορετικοί στοχαστές τονίζουν διαφορετικές πτυχές της στρατηγικής. Ο Clausewitz προσδιόρισε πέντε κατηγορίες στρατηγικών στοιχείων: τα ηθικά, τα υλικά, τα μαθηματικά, τα γεωγραφικά και τα στατιστικά. Ο Sir Michael Howard έχει ορίσει τέσσερις "διαστάσεις της στρατηγικής": την επιχειρησιακή, την υλικοτεχνική, την κοινωνική και την τεχνολογική. Οικοδομώντας στα θεμέλια που συστάθηκαν από τους Clausewitz και Sir Michael Howard, ο Colin Gray παρέχει μια περιεκτική και πολυσυλλεκτική λίστα δεκαεπτά παραγόντων διαιρούμενων σε τρεις γενικές κατηγορίες. Έτσι γίνεται ορατό το πρόβλημα της στρατηγικής, αφού από τον εξαντλητικό κατάλογο του Gray αποδεικνύεται η πολυπλοκότητα των στρατηγικών αποφάσεων.

Στην πρώτη κατηγορία ο Gray τοποθετεί "τα άτομα και την πολιτική," στην οποία αντιμετωπίζει τους παράγοντες που συμβάλλουν στη στρατηγική κουλτούρα, όπως τα άτομα, η κοινωνία, η πολιτική και η ηθική. Η δεύτερη κατηγορία είναι αντίστοιχη με την κατανομή του Clausewitz στη τέχνη του πολέμου στο κεφάλαιο "προετοιμασία για πόλεμο": οικονομία και διοικητική μέριμνα, οργάνωση, στρατιωτική διοίκηση, πληροφορίες και κατασκοπεία, θεωρία στρατηγικής και δόγματα, και τεχνολογία. Η τρίτη κατηγορία αντιστοιχεί στην "ετοιμότητα του πολέμου": στρατιωτικές επιχειρήσεις, διοίκηση, γεωγραφία, τριβή, ευκαιρία και αβεβαιότητα, ο αντίπαλος, και ο χρόνος.

Γίνεται πλέον αντιληπτό ότι για να είναι επιτυχής μια στρατηγική, πρέπει να είναι μια αμφίδρομη διαδικασία που θα λαμβάνει υπόψη την αλληλεπίδραση όλων των πτυχών και παραγόντων με ιδιαίτερη έμφαση στην ευελιξία. Αντίθετα μια άκαμπτη στρατηγική μπορεί να είναι χειρότερη από τη μη ύπαρξη της στρατηγικής, όπως συνέβη με τους Γερμανούς το 1914 και τους Γάλλους το 1940. Για να παραφράσω τον Gray, η στρατηγική είναι το προϊόν του διαλόγου μεταξύ της πολιτικής και της εθνικής ισχύος στο πλαίσιο του γενικότερου διεθνούς περιβάλλοντος ασφαλείας.

Επιρροή Γεωπολιτικής στη Στρατηγική

"Όταν οι φιλόδοξες χώρες κάνουν ένα ορισμό της απειλής βάση των στρατηγικών τους, οι παθητικές χώρες, που δεν έχουν φιλοδοξίες, σχηματίζουν στρατηγικές τις οποίες περιορίζουν βάσει του ορισμού της απειλής που έχουν κάνει προηγουμένως. Πρέπει να σημειωθεί ακόμη ότι δεν υπάρχει πιο θλιβερή κατάσταση για μια χώρα από το να διακηρύττει τις εσωτερικές της αδυναμίες ως τις βασικές αρχές της στρατηγικής της, γεγονός που υποδεικνύει αδυναμία".

Αχμέτ Νταβούτογλου

Η στρατηγική πρέπει να λαμβάνει υπόψη της όλους τους προαναφερόμενους παράγοντες και επί πλέον τη γεωπολιτική πραγματικότητα. Αυτό το τελευταίο στοιχείο είναι πολύ κρίσιμο, επειδή η στρατηγική αναπτύσσεται και εφαρμόζεται σε πραγματικό χρόνο και χώρο για την αντιμετώπιση του αντιπάλου. Ένα κράτος πρέπει να προσαρμόζει συνειδητά τη

στρατηγική του στις γεωπολιτικές πραγματικότητες. Σε περίπτωση που οι γεωπολιτικές συνθήκες αλλάξουν, οι διαμορφωτές πολιτικής πρέπει να είναι σε θέση να διακρίνουν αυτές τις αλλαγές και να τροποποιήσουν τη στρατηγική και τους στρατηγικούς σκοπούς αναλόγως. Είναι γεγονός ότι καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας δεν έχει παρατηρηθεί η ύπαρξη κανενός μόνιμου συνόρου, πράγμα που αποδεικνύει ότι εφ' όσον στα σύνορα απουσιάζει η γεωπολιτική, γεωπολιτισμική και γεωοικονομική βάση αποτελούν πηγή κρίσεων. Ο χρόνιος ανταγωνισμός μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδος στο Αιγαίο αποτελεί ένα εντυπωσιακό παράδειγμα για τις συγκρούσεις που προκαλεί αυτή η αντίφαση. Επίσης, χαρακτηριστική είναι η ρήση του Sun Tzu ότι "εάν γνωρίζεις τον εχθρό και τον εαυτό σου δεν έχεις ανάγκη να φοβάσαι το αποτέλεσμα (ακόμη) και εκατό μαχών. Εάν γνωρίζεις τον εαυτό σου αλλά όχι τον εχθρό, για κάθε νίκη που κερδίζεις θα έχεις και μια ήττα. Εάν δεν γνωρίζεις τον εαυτό σου, ούτε τον εχθρό σου θα νικηθείς σε κάθε μάχη".

Για παράδειγμα, ενώ η ελληνική πολιτική κατά τη διάρκεια της έναρξης του 20ου αιώνα ήτο η "Μεγάλη Ιδέα" και παρέμεινε ουσιαστικά σταθερή κατά τη διάρκεια της μικρασιατικής εκστρατείας, ορισμένοι παράγοντες άλλαξαν. Κατά συνέπεια, έπρεπε να προσδιοριστούν αυτές οι γεωπολιτικές αλλαγές κατά τη διάρκεια της μικρασιατικής εκστρατείας, για να μη δημιουργήσουν τις οργανωτικές και επιχειρησιακές επιπτώσεις που είχαν ως αποτέλεσμα την ήττα και καταστροφή του Ελληνισμού της Ιωνίας. Ομοίως, μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο, η στρατηγική αντίληψη του Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων δείχνει μια αξιοσημείωτη απόκτηση σύγχρονων οπλικών συστημάτων που ξεκίνησε στα τέλη της δεκαετίας του 1940 μέχρι το 1970, τονίζοντας τον αποτρεπτικό χαρακτήρα τους και την εξασφάλιση της προβολής ισχύος κατά των δυνητικών αντιπάλων, τόσο στον εθνικό κορμό, όσο και στην Κύπρο. Οι κύριες γεωπολιτικές μεταβλητές στη συνέχεια άλλαξαν, ενώ η ελληνική στρατηγική παρέμεινε καθηλωμένη με ελλείψεις σε διαθέσιμους πόρους και τεχνολογία. Έτσι, "σε περιόδους δημοσιονομικών περιορισμών ή όταν το διεθνές κλίμα ήταν δυσμενές για την εφαρμογή νέας στρατηγικής αντίληψης, η ηγεσία των Ενόπλων Δυνάμεων αναγκάστηκε να τροποποιήσει τα στοιχεία της στρατηγικής της, περιορίζοντας τον αποτρεπτικό προσανατολισμό της.

Υψηλή Στρατηγική

"Στρατηγική εθνικής ασφάλειας [είναι] η τέχνη και η επιστήμη της ανάπτυξη, εφαρμογής και τον συντονισμό των μέσων της εθνικής ισχύος (διπλωματικών, οικονομικών, στρατιωτικών και πληροφοριών) για την επίτευξη των στόχων που συμβάλλουν στην εθνική ασφάλεια. Ονομάζεται επίσης εθνική στρατηγική ή υψηλή στρατηγική."

DoD Dictionary of Military and Associated Terms (Joint Publication 1-02)

Χρησιμοποιούμε τον όρο υψηλή στρατηγική σε αυτή τη μονογραφία, για να χαρακτηρίσουμε την ευρύτερη προσέγγιση για την επιδίωξη των εθνικών σκοπών στο διεθνές σύστημα. Η Υψηλή Στρατηγική πρέπει να παρέχει μία σαφή αντίληψη αξιοποίησης των οικονομικών, διπλωματικών και στρατιωτικών οργάνων της Εθνι-

κής Ισχύος για την επίτευξη των Εθνικών Σκοπών και της Εθνικής Πολιτικής.

Αντιλαμβανόμενοι τις βασικές έννοιες των διεθνών σχέσεων και τη συναφή γλώσσα, είμαστε διατεθειμένοι να προχωρήσουμε προς μια συζήτηση για την εθνική στρατηγική και για την ασφάλεια. Εθνική στρατηγική και ασφάλεια, υψηλή στρατηγική, δεν είναι η εφαρμοζόμενη σχεδίαση για τη νίκη ενός πολέμου ή για τη νίκη ενός παγκόσμιου πολέμου κατά της τρομοκρατίας.

Υψηλή στρατηγική είναι σχετική με την διασφάλιση της θέσης μας στο διεθνές σύστημα των κρατών, είναι ένας οδηγός για την άσκηση της εξουσίας και της επιρροή μας για να επιτύχουμε ή να διατηρήσουμε την επιθυμητή θέση. Η υψηλή στρατηγική λοιπόν απαιτεί τη χρήση όλων των μέσων της εθνικής ισχύος.

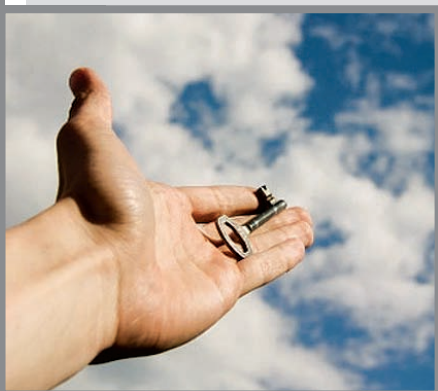
Η υψηλή στρατηγική συνδέει τα αποτελέσματα, τους τρόπους, και τα μέσα. Δηλαδή, τα αποτελέσματα μιας υψηλής στρατηγικής είναι οι σκοποί που επιτυγχάνονται, ενώ τα μέσα περιλαμβάνουν το πλήθος των πόρων που αφιερώνονται για την επίτευξη εκείνων των σκοπών, και οι τρόποι είναι οι μέθοδοι οργάνωσης και ανάπτυξης εκείνων των πόρων για να επιτύχουμε τους εθνικούς σκοπούς. Οι τρόποι είναι η καρδιά της διατύπωσης της υψηλής στρατηγικής. Η ανάλυση και η εξισορρόπηση των αποτελεσμάτων, των τρόπων, και των μέσων είναι ο στρατηγικός υπολογισμός.

Δεν μπορεί να θεωρείται η κάθε διατύπωση των σκοπών, των τρόπων, και των μέσων κατάλληλη ως στρατηγική. Για παράδειγμα, η δήλωση για επίτευξη υψηλών στόχων που υποστηρίζονται ανεπαρκώς από πόρους δεν είναι στρατηγική. Είναι κάτι περισσότερο από ευσεβείς πόθοι, ένα όραμα. Βέβαια οι δηλώσεις οράματος είναι πολύτιμες, αλλά δεν είναι στρατηγικές. Ας πάρουμε τώρα το άλλο άκρο, όταν παρέχονται οι πόροι για όλους τους πιθανούς σκοπούς, για παράδειγμα, η διατήρηση μεγάλων μόνιμων στρατιωτικών δυνάμεων ικανών να ανταποκριθούν σε όλα τα πιθανά απρόοπτα σενάρια είναι σπατάλη των πόρων. Είναι λοιπόν κατανοητό ότι δύσκολες αποφάσεις πρέπει να ληφθούν για την κατανομή των πόρων ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι για τα εθνικά συμφέροντα δεχόμενοι μερικούς κινδύνους αλλού. Εάν όχι, η προκύπτουσα διαμόρφωση αποτυγχάνει να αποτελέσει μια στρατηγική, και η αποτυχία δεν είναι αποδεκτή. Είναι πολύ εύκολο να πέσει κάποιος θύμα μιας εκ των δύο αυτών παθολογικών καταστάσεων.

Αρκετές φορές, φαίνεται ότι όλοι οι ανωτέρω αναφερόμενοι όροι είναι ουσιαστικά συνώνυμα, και δεν κρίνεται πραγματικά απαραίτητο να δώσουμε τους ορισμούς στην παρούσα φάση. Το ουσιαστικό σημείο είναι ότι μια χώρα εγκρίνει τους σκοπούς με βάση τα συμφέροντα, τις αξίες και πώς αυτά επηρεάζονται, απειλούνται, ή αμφισβητούνται στο διεθνές σύστημα. Τα μέσα που διαθέτει η χώρα για την επίτευξη αυτών των σκοπών τα ταξινομούμε σε τρεις ή τέσσερις (ανάλογα με τον τρόπο που μία χώρα τους αντιλαμβάνεται) ευρείες κατηγορίες της εθνικής ισχύος, που τις ονομάζουμε **"συνιστώσες της εθνικής ισχύος."** Αυτές είναι οι πολιτικές/διπλωματικές, οικονομικές, στρατιωτικές, και η συνιστώσα των πληροφοριών. Η μέθοδος που μια χώρα ταξινομεί και προτάσσει αυτές τις συνιστώσες της εθνικής ισχύος αποτελεί τους "τρόπους" εφαρμογής της υψηλής στρατηγικής.

Η υψηλή στρατηγική, συντονίζει και κατευθύνει την εθνική οικονομία, την διπλωματία και το αμυντικό δόγμα, δηλαδή όλους τους πόρους μιας χώρας, για την επίτευξη του αντικειμενικού σκοπού που θέτει η πολιτική. Επομένως, θα

πρέπει να υπολογίζει και να διαθέτει, τόσο τους οικονομικούς πόρους, όσο και τους ανθρωπίνους, προκειμένου να υλοποιήσει τους εθνικούς πολιτικούς σκοπούς. Επισημαίνουμε και τη διαχείριση του ηθικού των πολιτών ώστε να ενισχυθεί το πρόθυμο πνεύμα αυτών το οποίο είναι σημαντικό για την κατάκτηση συμπαγών μορφών ισχύος. Η υψηλή στρατηγική, επίσης, θα πρέπει να ρυθμίζει την κατανομή της εξουσίας μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών, καθώς και μεταξύ των οργανισμών και της βιομηχανίας. Επιπλέον, ενώ οι ορίζοντες της επιχειρησιακής στρατηγικής περιορίζονται μόνο στον πόλεμο, η υψηλή στρατηγική κοιτάζει και πέρα από τον πόλεμο στην επακόλουθη ειρήνη. Δεν θα πρέπει να συνδυάζει τα

διάφορα μέσα μόνο για τον πόλεμο, αλλά να ρυθμίσει τη χρήση τους για την αποφυγή ζημιών στην μελλοντική κατάσταση της ειρήνης, για να εξασφαλίσει την ασφάλεια του έθνους και την ευημερία του.

Μεθοδολογία της στρατηγικής αξιολόγησης

"Η κακή στρατηγική είναι ακριβή, η κακή στρατηγική μπορεί να είναι καταστροφική, όταν όμως το διακύβευμα περιλαμβάνει την επιβίωση, η κακή στρατηγική είναι πάντα θανατηφόρος."

Colin S. Gray

Είναι κατανοητό ότι με κάποιες κατευθυντήριες γραμμές και όχι με τις διάφορες εξισώσεις, η στρατηγική αναπτύσσεται στη βάση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του χρόνου, του τρόπου εφαρμογής της, αλλά και των προσωπικοτήτων που εμπλέκονται στο σχεδιασμό. Ωστόσο, οι κατευθυντήριες γραμμές προσφέρουν μόνο μια προσέγγιση για να αντιμετωπίσετε την πολυπλοκότητα για τη χάραξη της στρατηγικής, που με την επαναλαμβανόμενη προσπάθεια θα επιτευχθεί η συνοχή, η συνέχεια, και η συναίνεση που επιδιώκουν όλοι οι φορείς χάραξης πολιτικής στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εκτέλεση της εθνικής ασφάλειας και των στρατιωτικών στρατηγικών. Παραστατικά η ροή για τη διεξαγωγή της στρατηγικής αξιολόγησης δίδεται στο παρακάτω σχήμα 4.

Ξεκινώντας από την Εθνική Στρατηγική, η οποία μπορούμε να πούμε γενικά ότι, συνδυάζει τις πολιτικές, οικονομικές και στρατιωτικές δυνατότητες για την επίτευξη των εθνικών σκοπών, της ακεραιότητας, της ανεξαρτησίας και της κυριαρχίας της χώρας. Επίσης η Εθνική στρατηγική είναι έννοια συνώνυμη με τη στρατηγική εθνικής ασφάλειας. Οπότε μπορούμε να δώσουμε πληρέστερο ορισμό αυτής ως, η τέχνη και επιστήμη της ανάπτυξης και της χρησιμοποίησης όλων των συνιστωσών εθνικής ισχύος κατά τη διάρκεια της ειρήνης και του πολέμου για να εξασφαλίσουμε τα εθνικά μας συμφέροντα. Ως εθνική στρατηγική νοούνται οι εθνικές αξίες που αντιπροσωπεύουν τη νόμιμη, φιλοσοφική και ηθική βάση για την επιβίωση του Ελληνικού έθνους. Η εθνική στρατηγική αποτελεί λοιπόν τον πυρήνα των εθνικών συμφερόντων.

Θυμόμαστε πάντα, τη διατύπωση της εθνικής στρατηγικής, σε οποιοδήποτε επίπεδο στρατηγικής, και υιοθετούμε τη διαδικασία σκέψης βασισμένη στη χρήση των σκοπών, των τρόπων, και των μέσων:

- Εθνικοί Αντικειμενικοί Σκοποί (ΑΝΣΚ) - σκοποί.
- Εθνικοί στρατηγικοί Τρόποι ενεργείας - τρόποι.
- Εθνικά ΜΕΣΑ - οι πόροι.

Η διαδικασία αρχίζει με τον εντοπισμό της Εθνικής Στρατηγικής της χώρας από όπου μπορεί κανείς να αντλήσει τα εθνικά συμφέροντα. Για να αναπτυχθούν οι στρατηγικές χρησιμοποιώντας όλες τις συνιστώσες εθνικής ισχύος, Ως ένας γενικός κανόνας συμφερόντων που μπορούμε να αναφέρουμε, είναι οι θεμελιώδεις προ-

βληματισμοί του έθνους και οι πιθανές ανάγκες και προσδοκίες του κατά κύριο λόγο σε σχέση με το εξωτερικό περιβάλλον. Ως εκ τούτου, τα εθνικά συμφέροντα ενός έθνους καθορίζουν τη συμμετοχή του στον υπόλοιπο κόσμο, προσδιορίζουν δε όλες τις ενέργειες για τη διασφάλιση της προστασίας του έθνους και έτσι, αποτελούν την αφετηρία για τον καθορισμό των εθνικών σκοπών και μετά τη στρατηγική εκτίμηση στη διατύπωση της πολιτικής εθνικής άμυνας. Για παράδειγμα, τα εθνικά συμφέροντα της Ελλάδας μπορούν να διατυπωθούν ως:

- Η διατήρηση της εδαφικής ακεραιότητας της Ελληνικής Επικράτειας.
- Η διασφάλιση της συλλογικής-ελευθερίας και η προστασία των πολιτών της χώρας.
- Η διατήρηση ισορροπίας ισχύος με σκοπό τη σταθερότητα στην περιοχή, και την εκτόνωση περιφερειακών συγκρούσεων.
- Η ασφάλεια των ομοεθνών εκτός συνόρων της πατρίδας.
- Η χωρίς περιορισμούς και ασφαλής διέλευση των ελληνικών πλοίων μέσω διεθνών υδάτων και η αδιάκοπος μεταφορά όλων των αγαθών.
- Η προώθηση σχέσεων φιλίας, καλής γειτονίας και συνεργασίας στη ζώνη γεωπολιτικού ενδιαφέροντός μας.

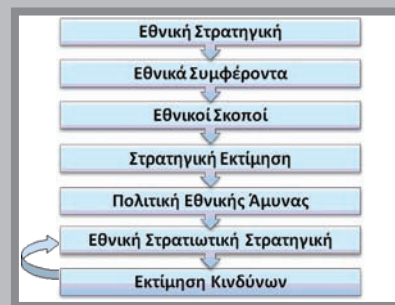
Με την πρώτη ματιά αντιλαμβανόμαστε μια ορθολογική ταξινόμηση των εθνικών συμφερόντων σε τέσσερις κατηγορίες που είναι, η ασφάλεια της πατρίδας και των υπηκόων, η οικονομική ευημερία, η προώθηση αξιών ειρήνης και η προώθηση των ελληνικών αξιών.

Με βάση τα εθνικά συμφέροντα, που έχουν προσδιορισθεί, μπορούμε να εσωτερικεύσουμε τους εθνικούς σκοπούς που είναι οι αντικειμενικοί σκοποί της υψηλής στρατηγικής μας. Η στρατηγική εκτίμηση αρχίζει με την ταξινόμηση των συμφερόντων κατά κατηγορία και προτεραιότητα χρησιμοποιώντας τα παραπάνω γενικά κριτήρια. Μια πολύ καλή ταξινόμηση των εθνικών συμφερόντων δίδεται από τον καθηγητή κ. Ήφαιστο στην εργασία του "Ελληνική Εθνική Στρατηγική, έννοια, σκοποί προϋποθέσεις επιτυχούς εκπλήρωσης: η περίπτωση της ευρωπαϊκής προοπτικής της Κύπρου" και παρατίθεται παρακάτω στον πίνακα 1 ως "Έννοια Εθνικού Συμφέροντος στις διακρατικές σχέσεις".

Έννοια Εθνικού Συμφέροντος στις διακρατικές σχέσεις

Συμφέρον επιβίωσης	Ζωτικό συμφέρον	Μείζον συμφέρον	Δευτερογενή συμφέροντα
Δευτερογενή συμφέροντα Άμυνα, Ασφάλεια, ακεραιότητα της εθνικής επικράτειας, αντιμετώπιση εξωτερικών απειλών κατά της κυριαρχίας. Στρατιωτική και διπλωματική ισχύς ανάλογη των εξωτερικών απειλών ή προβλημάτων. Αποτρεπτική φήμη. Συνολικά: Διασφάλιση της συλλογικής-ελευθερίας του λαού ενός κράτους	Ισορροπία Ισχύος με δυνητικούς αντιπάλους, ασφάλεια ομοεθνών εκτός συνόρων, αντιμετώπιση δραστηριοτήτων εξωτερικών παραγόντων που διαβρώνουν ή αποδυναμώνουν το πολιτειακό καθεστώς, οικονομική ανάπτυξη, ισχυρές συμμαχίες, συμμετοχή στο διεθνές θεσμικό σύστημα. Διαπραγματευτικά ερείσματα.	Διαφύλαξη συλλογικών Πνευματικών αγαθών, Διαφύλαξη πολιτισμού, ελευθερίας, αξιοπρέπειας.	Δραστηριότητες ιδιωτών, εξωτερικές, οικονομικές, δραστηριότητες εταιρειών.

Πίνακας 1

Σχήμα 4 Στρατηγική Αξιολόγηση

Καθορίζοντας τα συμφέροντα που θέλουμε να προστατεύσουμε, δημιουργούμε το βασικό συστατικό της στρατηγικής εκτίμησης. Η στρατηγική εκτίμηση αρχίζει με την ταξινόμηση των συμφερόντων κατά κατηγορία και σπουδαιότητα χρησιμοποιώντας τα παραπάνω γενικά κριτήρια. Το επόμενο βήμα εξετάζει τα εθνικά και διεθνή περιβάλλοντα για να εξακριβώσει τις προκλήσεις (αντικρουόμενες δυνάμεις, τάσεις, ευκαιρίες και απειλές) που επηρεάζουν τα εθνικά συμφέροντα. Ειδικότερα, κατά την αξιολόγηση μιας εξωτερικής απειλής σε σχέση με το ενδιαφέρον της εθνικής ασφάλειας, πρέπει να χρησιμοποιούμε τα ακόλουθα κριτήρια:

- Χρονική καταλληλότητα
- Γεωγραφική εγγύτητα
- Σπουδαιότητα κατάστασης
- Μεταδοτικότητα της κατάστασης (domino effect)
- Συνδεσιμότητα (πόσο συνδέεται σε μια αλυσίδα γεγονότων η απειλή με τον πυρήνα του εθνικού συμφέροντος)

Με αυτήν την εκτίμηση στη συνέχεια εντοπίζουμε τις απειλές και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν αυτά τα συμφέροντα. Θέλουμε να μάθουμε, όσο καλύτερα μπορούμε, ποιος ή τι μπορεί να απειλήσει τα συμφέροντά μας, και με ποιους τρόπους. Οι απειλές και οι προκλήσεις ενδέχεται να προκύπτουν από συγκεκριμένους παράγοντες στο διεθνές σύστημα (κράτη ή μη κρατικοί φορείς), ή μπορούν να βασίζονται γενικά στις εξελίξεις και τάσεις που σημειώνονται στο πλαίσιο του συστήματος (όπως με την ενδυνάμωση της οικονομικής παγκοσμιοποίησης ή με τη διασπορά των όπλων). Μόλις εντοπιστούν οι απειλές και οι προκλήσεις των εθνικών συμφερόντων, πρέπει να εξετάσουμε την τρέχουσα πολιτική εθνικής άμυνας για να διαπιστώσουμε την επάρκεια της προστασίας και της προαγωγής των συμφερόντων μας. Η πολιτική εθνικής άμυνας καθορίζει τον τρόπο χρησιμοποίησης της εθνικής αμυντικής ισχύος και του χειρισμού των ευρύτερων αμυντικών θεμάτων. Θέτει, επίσης, τους στόχους και τις προτεραιότητες και παρέχει τις κατευθύνσεις λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων το διεθνές περιβάλλον, τις διεθνείς σχέσεις και προοπτικές της χώρας, την υφιστάμενη γεωπολιτική θέση της, τις πηγές εθνικής ισχύος καθώς και τις υπάρχουσες και διαμορφούμενες απειλές και κινδύνους για την ασφάλεια της χώρας. Για παράδειγμα, η Πολιτική Εθνικής Άμυνας της Ελλάδας μπορεί να διατυπωθεί ως:

- Η διαφύλαξη της ειρήνης και η διατήρηση της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας.
- Η προστασία των εθνικών συμφερόντων και η ασφάλεια του Κυπριακού Ελληνισμού.
- Η εξασφάλιση, κατά προτεραιότητα, των μέσων εθνικής άμυνας, προκειμένου να υποστηριχθεί αποτελεσματικά η άσκηση της εθνικής κυριαρχίας στη ξηρά, τη θάλασσα και τον αέρα.
- Η ύπαρξη σταθερότητας στην περιοχή, η εκτόνωση περιφερειακών συγκρούσεων και η διατήρηση στρατιωτικής ισορροπίας.
- Η προώθηση σχέσεων φιλίας, καλής γειτονίας και συνεργασίας στη ζώνη γεωπολιτικού ενδιαφέροντός μας, στην Ευρώπη, την Αδριατική, τα Βαλκάνια, την Μαύρη Θάλασσα, την Ανατολική Μεσόγειο, την Μέση Ανατολή και την Βόρειο Αφρική.
- Η μεγιστοποίηση των πλεονεκτημάτων από τη συμμετοχή μας στις Συμμαχίες, τα συλλογικά όργανα ασφάλειας και τις υπερεθνικές ενώσεις (ΝΑΤΟ, ΚΕΠΑΑ, ΟΑΣΕ, ΕΕ).
- Η συμβολή στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας, ιδιαίτερα μέσα από την

ανάπτυξη της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας και την υλοποίηση εξοπλιστικών προγραμμάτων και προγραμμάτων αμυντικής έρευνας.

- Η συνδρομή των Ενόπλων Δυνάμεων στην αντιμετώπιση συμφορών, μεγάλων καταστροφών και γενικά έκτακτων αναγκών του πληθυσμού.

Στη συνέχεια αναπροσαρμόζουμε τη στρατηγική μας με την προστασία και προώθηση των συμφερόντων μας, λαμβάνοντας υπόψη τις απειλές και τις προκλήσεις που υφίστανται στο σύγχρονο περιβάλλον ασφάλειας, αυτή είναι η ουσία της αναζήτησης για μια νέα υψηλή στρατηγική. Φυσικά, το ζητούμενο είναι να προσδιορίσουμε και να διατυπώσουμε τα λοιπά συστατικά μέρη της εν λόγω στρατηγικής όπως την εθνική στρατιωτική στρατηγική (αμυντικό δόγμα) για την υποστήριξη της εθνικής πολιτικής άμυνας. Μετά τα παραπάνω, μπορούμε να πούμε ότι, η Εθνική Στρατιωτική Στρατηγική (Αμυντικό Δόγμα) απορρέει από την Πολιτική Εθνικής Άμυνας και στοχεύει στον καθορισμό της αποστολής των κύριων επιχειρησιακών έργων των Ενόπλων Δυνάμεων και του τρόπου προετοιμασίας, ανάπτυξης και χρησιμοποίησής τους, καθώς και στις ειδικές κατευθύνσεις σχεδίασης των απαιτούμενων δυνάμεων προκειμένου να εξασφαλισθεί μια αποτελεσματική αποτροπή και προάσπιση της χώρας από κάθε στρατιωτική απειλή.

Τέλος, πρέπει να προβούμε στην εκτίμηση του κινδύνου. Το τελευταίο στάδιο είναι σημαντικό, διότι καμία χώρα δεν διαθέτει απεριόριστους πόρους, για την επιδίωξη των σκοπών. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να κάνουμε παραχωρήσεις οι οποίες θα έχουν ως συνέπεια κινδύνους, και πρέπει να πάρουμε συνειδητές αποφάσεις για το πόσο μεγάλο κίνδυνο και σε ποιους τομείς, είμαστε πρόθυμοι να επιτρέψουμε την έκθεση, ανατροφοδοτώντας την στρατιωτική στρατηγική. Η στρατηγική είναι τέχνη, και μάλιστα εξαιρετικά δημιουργική σε αυτό που καλείται να πραγματοποιήσει. Είναι επίσης μια επιστημονική προσέγγιση, η οποία προκύπτει από τη μεθοδολογία που απαιτεί την κατανόηση της κοινής ορολογίας, την τήρηση βασικών αρχών, και τέλος την πειθαρχημένη, έστω και δημιουργική, σκέψη διεργασίας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η στρατηγική ανάλυση μας διδάσκει ότι παρά τις σημαντικές αλλαγές ή καλύτερα στη μετεξέλιξη του χαρακτήρα και στη διεξαγωγή του πολέμου, λόγω κυρίως της αλματώδους προόδου της τεχνολογίας, η φύση του πολέμου παραμένει σταθερή. Ο πόλεμος συνεχίζει να χρησιμοποιεί την ισχύ προς όφελος των πολιτικών σκοπών, αδιαφορώντας εάν οι αντικειμενικοί σκοποί θέτονται από το έθνος κράτος ή μια τρομοκρατική ομάδα. Παρομοίως, η αλληλεπίδραση με τον αντίπαλο παραμένει το κυρίαρχο ζητούμενο που αποτρέπει τη στρατηγική να αποκτήσει επιστημονική εξήγηση.

Οι βασικές αρχές του Carl Von Clausewitz στο έργο του "On War" και του Sun Tzu στο έργο του "The Art Of War" μέχρι σήμερα παραμένουν ανυπέρβλητες. Οι πόλεμοι, όποτε και όπου γίνονται, διαθέτουν δυναμική στροβιλισμού της αβεβαιότητας και της τύχης, της βίας και της διανόησης, των φυσικών δυνάμεων και των δυνάμεων της ηθικής, των παθών και της πολιτικής. Η νέα τεχνολογία μπορεί

περιστασιακά να περιορίσει, αλλά ποτέ δεν θα διαλύσει την "ομίχλη" και τις "τριβές" τα οποία ο Clausewitz έβλεπε να εισχωρούν στον πόλεμο. Πράγματι, ο Sun Tzu διαβλέπει ότι ένας ικανός Διοικητής θα προσπαθήσει να αυξήσει την ομίχλη και την τριβή κατά του εχθρού. Ο πόλεμος θα είναι πάντα μια βίαιη σύγκρουση, αλλά σκόπιμη αλληλεπίδραση βουλήσεων όπως μας τον απεικονίζει ο Clausewitz. Ο Sun Tzu προσθέτει εύστοχα στην εικόνα αυτή ότι ο πόλεμος είναι επίσης ένας ανταγωνισμός των

πληροφοριών. Η ιδέα του Clausewitz για την κορυφαία στιγμή της νίκης, επίσης παραμένει ενσωματωμένη στα σύγχρονα δόγματα και την επιχειρησιακή σχεδίαση. Ο Sun Tzu, με την έμφαση που δίνει στην πλεονεκτική θέση έναντι του αντιπάλου, στην ταχύτητα αντίδρασης των ημετέρων δυνάμεων, και στον αιφνιδιασμό του εχθρού, είναι πτυχές που προαγγέλλουν αυτό που σήμερα ονομάζουμε "ελιγμό πολέμου", ένα σημαντικό στοιχείο των σύγχρονων προσεγγίσεων για πόλεμο, αν μη τι άλλο, στις ειδικές δυνάμεις.

Το πιο καθοριστικό σημείο για τους μελετητές της στρατηγικής, είναι ότι ο πόλεμος πρέπει να εξυπηρετεί την ορθολογική πολιτική σκοπιμότητα. Όλοι οι στοχαστές της στρατηγικής τονίζουν την ανάγκη να ταιριάζει η στρατηγική με την πολιτική, όπως είναι άλλωστε το ζητούμενο στα κείμενα της Πολιτικής Εθνικής Άμυνας και της Εθνικής Στρατιωτικής Στρατηγικής. Στρατιωτικά (και μη στρατιωτικά) μέσα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των πολιτικών σκοπών που καθορίζονται από την πολιτική ηγεσία. Επιπλέον, τονίζουν, ότι το κόστος της διεξαγωγής πολέμου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ορθολογικά. Ο Clausewitz συμβουλεύει τους αναγνώστες του ότι όταν τα έξοδα υπερβαίνουν την "αξία του αντικειμενικού σκοπού" σε έναν πόλεμο, η χρήση πολεμικής ισχύος πρέπει να αξιολογηθεί εκ νέου, ακόμη και σε βαθμό αποποίησης της. Ο Sun Tzu προειδοποιεί για τον κίνδυνο που θα επέλθει από το κόστος της παράτασης σε έναν πόλεμο καθώς θα υπονομεύσει την κοινωνική και οικονομική σταθερότητα του πολιτικού του συστήματος. Εμμονές σε στραγγαλισμούς του ορθολογισμού στον πόλεμο δεν είναι εύκολη υπόθεση. Ο Clausewitz και ο Sun Tzu είναι ιδιαίτερα συνειδητοποιημένοι ότι οι παραλογισμοί πρέπει να αποφεύγονται στον πόλεμο. Συμπτώσεις, τύχη, πολυπλοκότητα, ανθρώπινα πάθη, και παράγοντες πέραν του ανθρωπίνου ελέγχου, κάνουν τον ορθολογικό υπολογισμό πολύ δύσκολη υπόθεση. Ο αντίπαλος μπορεί να ενεργήσει ή να αντιδράσει με αρκετά απρόβλεπτους τρόπους. Πράγματι, αξίζει μόνο σαν μια ενδιαφέρουσα προειδοποίηση η ιδιαίτερη μελέτη των πολεμικών αποτελεσμάτων από τους σύγχρονους θεωρητικούς, εξάλλου ο Clausewitz τονίζει πόσο δύσκολο είναι να προβλέψουμε τις επιπτώσεις από τις ενέργειες της μιας πλευράς που θα έχει η άλλη πλευρά σε ένα πόλεμο.

ΤΟ ΝΕΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΤΟΠΙΟ ΣΤΗ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ

από περίληψη διατριβής του Ανχρη (ΑΣ) Ελευθέριου Οικονόμου

Η εθνική ασφάλεια επιδιώκει την προστασία της υπόστασης και της λειτουργίας των δομών του κράτους μέσω της προστασίας και ενίσχυσης της δημογραφικής, πολιτικής, οικονομικής, πολιτισμικής και αμυντικής ισχύος του. Η ενέργεια είναι "το νόμισμα της πολιτικής και της οικονομικής ισχύος, ο καθοριστικός παράγοντας της ιεράρχησης των εθνών ακόμη και ο νέος δείκτης της επιτυχίας και της υλικής προόδου. Γι' αυτό και η πρόσβαση στην ενέργεια έχει αναδειχθεί σε μια επιτακτική ανάγκη στον 21^ο αιώνα". Στο εγγύς μέλλον διαφαίνεται ότι η εξασφάλιση της ενέργειας θα αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο των γεωπολιτικών ανακατατάξεων. Ο ρόλος των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ) συνεπώς είναι καθοριστικός τόσο σε επίπεδο προβολής ισχύος όσο σε ρόλο αποτρεπτικό και αντιμετώπισης θεμάτων εθνικής ασφάλειας.

Εδώ μελετάται ο προσδιορισμός των παραμέτρων που διαμορφώνουν το ενεργειακό τοπίο και η χαρτογράφηση του στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, η διερεύνηση των πιθανών βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων εξελίξεων στον ενεργειακό τομέα, ο προσδιορισμός των μεταβολών στη γεωπολιτική και γεωστρατηγική σκακιέρα και η επίδρασή τους στην επιχειρησιακή και αμυντική σχεδίαση των ελληνικών ΕΔ.

Η Νοτιοανατολική Ευρώπη θα εξεταστεί όπως γεωγραφικά προσδιορίζεται στη συνθήκη συγκρότησης της Ενεργειακής Κοινότητας της Νοτιοανατολικής Ευρώπης (Energy Community of South East Europe). Η ανάλυση επεκτείνεται σε κράτη, περιοχές και γεωγραφικά συμπλέγματα που αλληλεπιδρούν με την υπό εξέταση περιοχή.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η πρόοδος της ανθρωπότητας είχε ως αφετηρία τη συσσώρευση της δύναμης που συνδέθηκε με την εκμετάλλευση μιας ιδιαίτερης μορφής ενέργειας του ανθρώπινου μόχθου μέσω της δουλείας. Η εισαγωγή του όρου της διαχείρισης της εργασίας προσέθεσε οικονομική διάσταση στην κοινωνική συμβίωση. Η αντικατάσταση του κάρβουνου από το πετρέλαιο στα πλοία του βρετανικού στόλου το 1907 προκάλεσε το πρόβλημα της ενεργειακής ασφάλειας για το οποίο ο Churchill υποστήριξε ότι επιλύεται με την προμήθεια ενέργειας από διαφορετικές πηγές. Οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι και πολλές περιφερειακές συρράξεις που ακολούθησαν είχαν

έντονη την οσμή του πετρελαίου της Κασπίας, του Καυκάσου και της Μέσης Ανατολής.

Κομβικό σημείο της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ισορροπίας αποτελεί η βελτίωση της παραγωγικής δύναμης της εργασίας και η κατανομή του προϊόντος μεταξύ των διαφόρων τάξεων της. Η ικανοποίηση των αναγκών σε ενέργεια καλύπτεται με τη χρήση ενεργειακών προϊόντων σε διάφορες μορφές όπως ο ηλεκτρισμός και η θερμότητα (Cogeneration of Heat/Cool and Power-CHP). Ενέργεια παρέχεται από στερεά ή υγρά καύσιμα όπως το φυσικό αέριο, το πετρέλαιο, ο άνθρακας, το καύσιμο ξύλο και ο ξυλάνθρακας. Ως ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (μη εξαντλήσιμες) είναι η αιολική και η ηλιακή (θερμική και φωτοβολταϊκή), η βιομάζα, η γεωθερμική, η υδροηλεκτρική ενέργεια και η ενέργεια των ωκεανών (κυματική και παλιρροϊκή), η στερεή βιομάζα, βιοαέριο και υγρά βιοκαύσιμα. Τα απορρίμματα που συλλέγονται, μετά από

κατάλληλη επεξεργασία μετατροπής, αποτελούν μορφή ενέργειας που συνυπολογίζεται στο ισοζύγιο των κρατών, αν και είναι εξαντλήσιμα. Η πυρηνική σχάση είναι πολύ αποδοτικός τρόπος παραγωγής ενέργειας που όμως λόγω των πυρηνικών αποβλήτων και των κινδύνων ατυχήματος προκαλεί επιφυλακτικότητα στη χρήση της. Εκτιμάται ότι η υπό ανάπτυξη τεχνολογία της "σύντηξης ελαφρών πυρήνων" αναμένεται να επιλύσει πλήρως το ενεργειακό ζήτημα στη βιομηχανική υποδομή.

Η σύγχρονη οικονομία βασίζεται στο πετρέλαιο. Η ευημερία των αναπτυγμένων κρατών εξαρτάται από την επάρκεια της παραγωγής (τα κράτη παραγωγούς) και την ελευθερία διακίνησης (τα κράτη που ελέγχουν τους δρόμους ή τα μέσα μεταφοράς πετρελαίου) που χαρακτηρίζουν τα κράτη αυτά ως γεωπολιτικά αναβαθμισμένα. Η επικείμενη ανεπάρκεια των ορυκτών καυσίμων δημιουργεί ενεργειακό έλλειμμα το οποίο θα επιδιωχθεί να καλυφθεί από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την πυρηνική ενέργεια και νέες τεχνολογίες. Σηματοδοτείται κατ' αυτόν τον τρόπο η είσοδος σε μεταβατικό στάδιο προσαρμογής και μετεξέλιξης από το υφιστάμενο μοντέλο της οικονομίας-τεχνολογίας-κοινωνίας βασισμένο και εξαρτώμενο από ενέργεια προερχόμενη από υδρογονάνθρακες στο πρότυπο της αειφόρας ανάπτυξης και καθαρής ενέργειας, με αποτέλεσμα (γεωπολιτικών προεκτάσεων) η πηγή της ενέργειας να βρίσκεται δίπλα στον τελικό καταναλωτή.

Οι ΗΠΑ εκτίμησαν ότι η εξάρτησή τους από εισαγόμενα ενεργειακά προϊόντα αποτελούσε αδυναμία και εστίασαν σε κομβικές περιοχές όπως η Αφρική, η Μέση Ανατολή, η Κασπία, η Κεντρική Ασία και η Ρωσία (περιοχές που αλληλεπιδρούν με τη Νοτιοανατολική Ευρώπη) υπό το πρίσμα της ενεργειακής ασφάλειας, την τεχνολογία και την ανάπτυξη. Η πρόσφατη στροφή των ΗΠΑ προς τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής αποτελεί απάντηση στη γεωοικονομική-γεωπολιτική αναβάθμιση της Ρωσίας της οποίας ο γεωστρατηγικός σχεδιασμός στοχεύει στην ανάδειξη της σε νέο

ρυθμιστή της παγκόσμιας ενεργειακής αγοράς. Η περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης αποτελεί πεδίο γεωπολιτικών ανταγωνισμών των διεθνών δρώντων στον ενεργειακό τομέα.

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Η Νοτιοανατολική Ευρώπη, ιστορικά χαρακτηρίζεται ως ασταθής περιοχή. Οι ΗΠΑ επιδιώκουν τη διατήρηση της ηγεμονίας τους με εγκαθίδρυση ισχυρού ελέγχου επί των θαλασσίων οδών και τον έλεγχο του παγκόσμιου εμπορίου και οικονομίας, την ανάσχεση της Ρωσίας με προκάλυμμα την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, επιβάλλοντας τον "πολιτικό πλουραλισμό" στο μετασοβιετικό χώρο και τη δημιουργία εστιών σύγκρουσης σε περιοχές όπου θα μπορούσε να αυξηθεί η ρωσική επιρροή. Η Ρωσία στρέφει τις προσπάθειες της στην εκμετάλλευση του φυσικού πλούτου της χώρας με σκοπό την αποκατάσταση της επιρροής της στις πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες. Εκτιμάται ότι η Ρωσία θα ενασκήσει όλη της την επιρροή ώστε να διοχετευτεί όλο το πετρέλαιο και φυσικό αέριο της κεντρικής Ασίας μέσω του εδάφους της. Επίσης επιχειρεί να αποκαταστήσει την επιρροή της στην Ουκρανία με την προοπτική της Σλαβικής Ένωσης και να καθυποτάξει τη Γεωργία που είναι κρίσιμη χώρα για τη διακίνηση των πετρελαίων της Κασπίας. Η άποψη ότι η ενασκούμενη ρωσική πολιτική αποσκοπεί στο οικονομικό όφελος και κέρδος και όχι στην αναζήτηση πολιτικής ηγεμονίας καταρρίπτεται από τη σχέση (γεω)οικονομίας και γεωπολιτικής. Η ΕΕ διάγει την πρώτη περίοδο μετά την εφαρμογή της Συνθήκης της Λισαβόνας. Η διακηρυγμένη θέση της είναι ότι δεν αποτελεί φιλοδοξία της να καταστεί υπερδύναμη όπως οι ΗΠΑ αλλά είναι ικανή να εγγυηθεί την ασφάλεια της. Καινοτομία για την ΕΕ είναι η καθιέρωση του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Αντιπροσώπου επί θεμάτων Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας και του Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Συνεχίζει όμως να υφίσταται στο εσωτερικό της ανταγωνισμός συμφερόντων κύρια μεταξύ Γερμανίας και Γαλλίας.

Τα Βαλκάνια και η Νοτιοανατολική Ευρώπη λόγω της γεωγραφικής τους θέσης παρακάμπτουν τα Στενά των Δαρδανελλίων συντελώντας στην αποσυμφόρηση της μοναδικής θαλάσσιας οδού κατά την μεταφορά των προϊόντων από τη Μαύρη Θάλασσα προς τις αγορές μέσω του Σουέζ και της Ερυθράς θάλασσας προς τον Ινδικό Ωκεανό την Ινδία, την Κίνα και την Ιαπωνία, την Αυστραλία και τις Δυτικές ακτές της αμερικανικής ηπείρου, είτε προς το Γιβραλτάρ και τον Ατλαντικό. Εναλλακτικές διαδρομές υφίστανται στο χερσαίο χώρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης μέσω Βουλγαρίας, ΠΓΔΜ και Αλβανίας και κατάληξη το λιμάνι του Αυλώνα ή του Δυρραχίου στις ακτές της Αλβανίας στην Αδριατική ή μέσω Βουλγαρίας και κατάληξη σε ελληνικά λιμάνια προς τη Μεσόγειο ή από ασιατικές χερσαίες οδούς μέσω των τουρκικών λιμανιών στη Μαύρη Θάλασσα με κατάληξη τα λιμάνια στη Μεσόγειο όπως την Αττάλεια, τη Μερσίνα, το Τσεϋχάν και την Αλεξανδρέττα.

Η μοναδική θαλάσσια οδός εξόδου της Μαύρης Θάλασσας προς την ανοικτή Μεσόγειο ελέγχεται από το Αιγαίο Πέλαγος με την κατοχή των νησιών και σε συνδυασμό με την Κύπρο αποκλείει ουσιαστικά την Τουρκία από την ανοικτή θάλασσα αναδεικνύοντας τη σημασία της Νήσου και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης στην Ανατολική Μεσόγειο. Συνεπώς η Τουρκία θεωρεί ότι η ασφάλεια της είναι συνυφασμένη με τον έλεγχο της Κύπρου από φιλική κυβέρνηση

διότι η Κύπρος μπορεί να αποκλείσει την Ανατολική Μεσόγειο και συνεπώς να υποβαθμίσει τη γεωπολιτική και γεωστρατηγική της αξία. Από τη Νοτιοανατολική Ευρώπη πλέον του θαλασσίου διέρχονται οι σημαντικοί διάδρομοι (corridor) VIII και X.

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ - ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΤΟΠΙΟ ΣΤΗ ΝΟΤΙΟΑΝΑ- ΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η ενεργειακή κατατομή των κρατών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης χαρακτηρίζεται από την παραγωγή από θερμοηλεκτρικά εργοστάσια παλαιάς συνήθως τεχνολογίας και η ενεργειακή εξάρτηση από τους υδρογονάνθρακες. Η παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου είναι περιορισμένη. Επίσης ιδιαίτερα στα κράτη των δυτικών Βαλκανίων η δυνατότητα διύλισης είναι περιορισμένη και οι υπάρχουσες εγκαταστάσεις πεπαλαιωμένες. Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας προσφέρουν περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης. Ο κύριος προμηθευτής ενέργειας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη είναι η Ρωσία και ακολουθούν η Αλγερία, η Λιβύη και η Αίγυπτος. Αναφορικά με τη μεταφορά υδρογονανθράκων η Νοτιοανατολική Ευρώπη καταλαμβάνει γεωγραφική Θέση στρατηγικής σημασίας ενδιάμεσως των οδών που συνδέουν τις πηγές και τις παραγωγούς χώρες της Κασπίας (το νέο επίκεντρο του πετρελαϊκού κόσμου), της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής με τη μεγάλη αγορά καταναλωτών στη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη και μέσω των λιμένων σε όλον τον κόσμο. Με πρωτοβουλία της ΕΕ έχει συσταθεί η Ενεργειακή Κοινότητα της Νοτιοανατολικής Ευρώπης για να υπάρξει συγκεκριμένο και τολμηρό πλαίσιο αναμόρφωσης και συνεργασίας στην ενέργεια.

Οι γεωπολιτικές επιδιώξεις Ρωσίας και ΗΠΑ βρίσκουν στη Νοτιοανατολική Ευρώπη πεδίο αντιπαράθεσης ή ανταγωνισμού. Ο ρωσικών συμφερόντων αγωγός πετρελαίου Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη (M-A) έφερε στην περιοχή την εταιρία Halliburton με την πρόταση κατασκευής του ανταγωνιστικού αγωγού Trans Balkan Oil Pipeline (AMBO). Η χάραξη του ρωσικού αγωγού South Stream στην περιοχή ακολουθεί σχεδόν παράλληλη πορεία με του αγωγού φυσικού αερίου Nabucco. Ο υφιστάμενος σχεδιασμός αναδεικνύει την Τουρκία αφού αν ολοκληρωθούν όλα τα έργα δια μέσω της χώρας θα διακινείται το 10% των παγκόσμιων εξαγωγών πετρελαίου και το 15% των ποσοτήτων φυσικού αερίου που μεταφέρονται παγκοσμίως μέσω αγωγών μεταφοράς. Μπορεί όμως να εκληφθεί από διεθνείς δρώντες ως δυνητικά επικίνδυνη συσσώρευση ενεργειακών συμφερόντων με τη δημιουργία νέου σημείου πνιγμού (chokepoint) λόγω του ελέγχου από ένα μόνο κράτος πολλών εναλλακτικών διαδρομών. Η γεωπολιτική αναβάθμιση της Τουρκίας της δίνει τη δυνατότητα να επιδιώξει και να επιτύχει εθνικούς της στόχους στην Κύπρο και στο Αιγαίο.

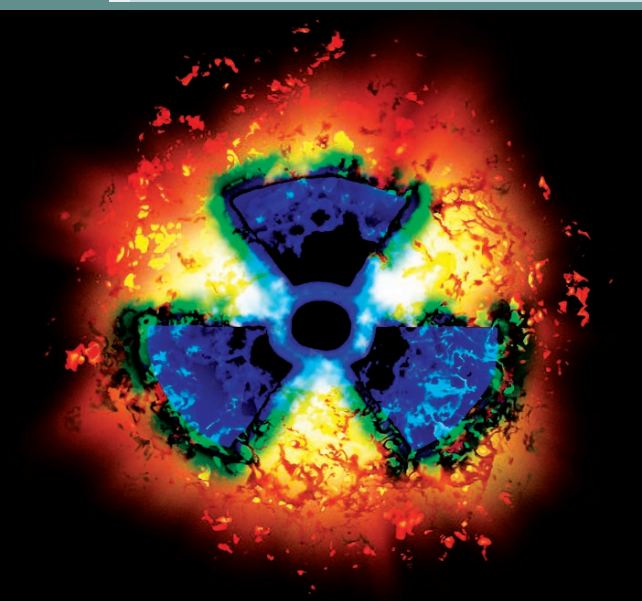
Η Ελλάδα πρόκειται σύντομα να φιλοξενεί τρεις αγωγούς στα πλαίσια των ευρωπαϊκών ενεργειακών δικτύων που θα μεταφέρουν ενέργεια από την Ανατολή στη Δύση. Η πρώτη εκτίμηση οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα ευρωπαϊκά κράτη στην προσπάθειά τους να προστατέψουν την ομαλή διέλευση της ενέργειας θα επιδιώξουν τη σταθερότητα στην περιοχή. Η δεύτερη ανάγνωση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι στην γεωπολιτική σκακιέρα της ρεαλιστικής πολιτικής δράσης ένα κράτος δυνατόν να στοχοποιηθεί όχι για να πληγεί το ίδιο αλλά τα κράτη που επηρεάζουν

ή επηρεάζονται από αυτό όπως στην κρίση Ρωσίας - Ουκρανίας το 2009 και στη Γεωργία το 2008. Η εθνική στρατηγική της Ελλάδος οφείλει να μην στηρίζεται σε ξένες επιρροές και υποστήριξη αλλά να δημιουργεί προϋποθέσεις σύμπλευσης συμφερόντων και γεωστρατηγικών επιδιώξεων στην περιοχή. Ο αμυντικός σχεδιασμός πρέπει να παραμένει αυτάρκης, επαρκής, ανεξάρτητος και αποτελεσματικός χωρίς επιρροές από πρόσκαιρα και μεταβαλλόμενα γεωπολιτικά συμφέροντα και γεωστρατηγικές επιδιώξεις τρίτων. Η ύπαρξη του αγωγού M-A στην περιοχή της ελληνοτουρκικής μεθορίου δεν αποτελεί κριτήριο σχεδίασης επιχειρήσεων ή αλλαγής αμυντικών προσανατολισμών. Όσο δύσκολο είναι να εξασφαλιστεί πετρέλαιο για να διέλθει από τον αγωγό τόσο εύκολο είναι ο αγωγός να παραμείνει κενός καυσίμου και κενός γεωστρατηγικού "περιεχομένου". Αναφορικά με το ενεργειακό τοπίο οφείλει η Ελλάδα να συνειδητοποιήσει ότι μετά την ολοκλήρωση των αγωγών θα αποτελεί έναν από τους δρόμους μεταφοράς καυσίμων και όχι το μοναδικό δρόμο. Η χώρα οφείλει να εκτιμήσει τους νέους γεωστρατηγικούς συσχετισμούς, να εντοπίσει πιθανές απειλές, να προβλέψει διαγραφόμενες καταστάσεις, να θέσει στόχους, να καταρτίσει σχεδιασμό και να διαθέτει την ισχύ για να υποστηρίξει την υλοποίησή του.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΑΣΥΜΜΕΤΡΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Ενεργειακή ασφάλεια είναι η δυνατότητα πρόσβασης σε ενεργειακά προϊόντα σε προσιτή τιμή. Στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ασφαλείας (ΕΣΑ) το 2003 και στην Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφαλείας και Άμυνας (ΕΠΑΑ) ως προκλήσεις ασφαλείας μεταξύ άλλων αναφέρονται ο ανταγωνισμός για την εξασφάλιση των πηγών (ιδιαίτερα του νερού), η ενεργειακή εξάρτηση της Ευρώπης, η προστασία των συνόρων της και των κρίσιμων υποδομών, η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και των θαλασσίων οδών και η προστασία από τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Ως απειλές θεωρούνται η τρομοκρατία, η διασπορά όπλων μαζικής καταστροφής, οι περιφερειακές συγκρούσεις, η κατάρρευση κρατών και το οργανωμένο έγκλημα. Τίθεται συνεπώς το ζήτημα της χρήσης στρατιωτικής ισχύος ως αποτέλεσμα των απειλών που έχουν διαμορφωθεί όπως η χρησιμοποίηση των ενεργειακών πόρων από κάποια κράτη ως όπλου εξαναγκασμού, οι απειλές που προέρχονται από την τρομοκρατία και την πειρατεία στην παραγωγή και τη μεταφορά των ενεργειακών προϊόντων, στην αστάθεια στο εσωτερικό κάποιων κρατών και οι συγκρούσεις

μεταξύ κρατών που παράγουν την ενέργεια και εκείνων που την εξάγουν.

Ο ρόλος της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Ελλάδας στην αντιμετώπιση της χρήσης της ενέργειας ως όπλου εξαναγκασμού είναι σημαντικός και υπαγορεύεται από τη γεωγραφική της θέση. Στο εγγύς μέλλον μέσω του εδάφους της χώρας θα διέρχεται πετρέλαιο και φυσικό αέριο από τη Ρωσία, το Αζερμπαϊτζάν, το Καζακστάν, το Τουρκμενιστάν, το Ιράν και ενδεχομένως την Αίγυπτο μέσω των αγωγών M-A, South Stream και Turkey-Greece-Italy Interconnector (TGI). Επίσης η χώρα κινείται στον τομέα του υδροποιημένου αερίου με το σταθμό της Ρεβυθούσας και τον προγραμματισμό κατασκευής ανάλογου σταθμού στο λιμάνι του Αστακού Αιτωλοακαρνανίας για τη διακίνηση υδροποιημένου φυσικού αερίου από την Αλγερία και τον Περσικό Κόλπο (Κατάρ).

Το ζήτημα της σταθερότητας στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης θα πρέπει να εξετασθεί με τη σταθερότητα των περιοχών από όπου σχεδιάστηκε η διέλευση αγωγών πετρελαίου και φυσικού αερίου. Ο πόλεμος στο Αφγανιστάν αποτρέπει προς το παρόν το σχεδιαζόμενο αγωγό από το Ουζμπεκιστάν προς το Πακιστάν στην περιοχή των Μπαλούχων. Αξιοπρόσεκτη για την Ελλάδα είναι η περίπτωση της κατοικούμενης από τουρκόφωνους Ουϊγούρους κινεζικής περιοχής Xin-Jiang που σχεδιάστηκε να διέλθουν αγωγοί μεταφοράς ιρανικού και ρωσικού πετρελαίου και φυσικού αερίου προς την Κίνα, στην οποία η Τουρκία επιθυμεί να δημιουργήσει θέμα αυτονομίας. Η κατασκευή του αγωγού M-A στη Θράκη όπου διαβιεί η μουσουλμανική μειονότητα και η γειτνίαση του χώρου αυτού με την περιοχή που κατοικεί η αντίστοιχη μειονότητα στη Βουλγαρία θα πρέπει να θέσει σε εγρήγορση την ελληνική διπλωματία για την

πρόληψη τουρκικών ενεργειών. Η αστάθεια σε χώρες όπως η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και το Κόσσοβο και οι εθνικές-αλυτρωτικές εξάρσεις σε Αλβανία και πΓΔΜ αποτελούν παράγοντες αστάθειας στην περιοχή. Η Ελλάδα επιδιώκει τη σταθερότητα και την ανάπτυξη αλλά αντιμετωπίζει την τουρκική απειλή και αμφισβήτηση κυριαρχικών δικαιωμάτων, το θέμα της μειονότητας στην περιοχή της Θράκης και τις ασύμμετρες απειλές με προέλευση από τα βόρεια κυρίως σύνορα της.

ΑΣΥΜΜΕΤΡΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ - ΜΟΝΤΕΛΑ ΦΥΛΑΞΗΣ

Ενέργειες που υποβαθμίζουν την ενεργειακή ασφάλεια είναι η προσβολή αγωγών μεταφοράς καυσίμων, η κλοπή πετρελαίου από αυτούς, η προσβολή εγκαταστάσεων αποθήκευσης και φόρτωσης καυσίμων σε πλοία, η προσβολή εργοστασίων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και η πειρατεία. Κατά την περίοδο

της ειρήνης η φύλαξη γίνεται με μέριμνα των εταιρειών και με τη συνδρομή της Ελληνικής Αστυνομίας (ΕΛ.ΑΣ.). Οι Ένοπλες Δυνάμεις (ΕΔ) δεν έχουν αρμοδιότητα σε θέματα ασφαλείας. Τον καιρό κρίσεως-επιχειρήσεων εφαρμόζονται σχέδια που καθορίζουν τις αρμοδιότητες της ΕΛ.ΑΣ. και των ΕΔ. Η διεθνής πρακτική για την αντιμετώπιση ασύμμετρων απειλών σε καιρό ειρήνης ακολουθεί πρότυπα όπως η αντιμετώπιση τους από στρατό-αστυνομικού χαρακτήρα οργανισμούς αντίστοιχους με τη Χωροφυλακή με ρόλο την ανάληψη αστυνομικών αποστολών σε επιχειρήσεις μη στρατιωτικής διαχείρισης κρίσεων στο πλαίσιο της ΕΠΑΑ. Τέτοιος οργανισμός λειτουργεί στα πλαίσια της ΕΕ (European Gendarmerie Force - EGF). Δεύτερος τρόπος αντιμετώπισης της κατάστασης είναι η συνδρομή στον καιρό της ειρήνης των ΕΔ στην ΕΛ.ΑΣ. Τρίτο μοντέλο είναι η ανάθεση σε Ιδιωτικές Στρατιωτικές Εταιρίες (ΙΣΕ) της φύλαξης αφού καθοριστεί το νομικό πλαίσιο λειτουργίας και αρμοδιοτήτων τους. Τέταρτο μοντέλο φύλαξης των ευαίσθητων υποδομών είναι η σύσταση εντός των οργανωτικών δομών της ΕΛ.ΑΣ. υπηρεσίας φύλαξης των εγκαταστάσεων αυτών αντίστοιχα με τους συνοριοφύλακες και τους ειδικούς φρουρούς αφού εκπαιδεύονται και εξοπλίζονται κατάλληλα. Ειδικά για την προστασία των λιμένων φόρτωσης θα πρέπει να ενισχυθεί το λιμενικό σώμα με σύγχρονα μέσα επιτήρησης καθώς κι επιπλέον προσωπικό, ενώ θα πρέπει να ληφθούν όλα τα μέτρα για αντιμετώπιση περιστατικών θαλάσσιας μόλυνσης που δύναται να προκληθεί από ναυτικό ατύχημα.

Η ΕΕ έχει καθιερώσει το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Προστασίας Κρίσιμων Υποδομών (European Program Critical Infrastructure Protection) και την οργάνωση ενός Δικτύου Έγκαιρης Προειδοποίησης και Πληροφοριών για τις Κρίσιμες Υποδομές της (Critical Infrastructure Warning Information Network). Το NATO εξετάζει σοβαρά την υπαγωγή μιας ενδεχόμενης ενεργειακής κρίσης δηλαδή τη σκόπιμη διακοπή στην τροφοδοσία υδρογονανθράκων, ως απειλής υπαγόμενης στο Άρθρο 5 περί ρήτρας αμοιβαίων εγγυήσεων του NATO. Το υπό κατάρτιση Στρατηγικό δόγμα του NATO εκτιμάται ότι θα αποδώσει ιδιαίτερη βαρύτητα στην ενεργειακή ασφάλεια.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Ο αγωγός TGI και ο υπό κατασκευή αγωγός M-A εκτιμάται ότι στην περίπτωση ελληνοτουρκικής κρίσης ή σύγκρουσης δεν θα επιφέρουν ουσιαστικά προβλήματα. Ο αγωγός M-A σχεδιάζεται να μεταφέρει ρωσικό πετρέλαιο χωρίς να ανεφοδιάζει την Ελλάδα με αυξημένο ρωσικό έλεγχο επί του αγωγού. Η διακοπή της λειτουργίας τους εκτιμάται ότι θα υλοποιηθεί από την περίοδο της κρίσης. Η Ελλάδα διαθέτει 2 άλλες οδούς τροφοδοσίας (LNG από τη Ρεβουθούσα και από τη Βουλγαρία). Εκτιμάται ότι θα υπάρξει ρωσικό ενδιαφέρον στην περιοχή χωρίς όμως να διασφαλίζεται ότι θα συμπίπτει με τα ελληνικά συμφέροντα. Η Ρωσία έχει προβεί σε σειρά διπλωματικών και οικονομικών ανοιγμά-

των προς την Τουρκία που μεταξύ άλλων αφορούν στην κατασκευή αγωγού από τη Σαμψούντα στο Τσεϋχάν και στη συνεργασία για κατασκευή εργοστασίου παραγωγής πυρηνικής ενέργειας. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο αγωγός παρακάμπτει τα Στενά σε σημείο που γεωπολιτικά αποτελεί κρηπίδωμα ανάσχεσης της Ρωσίας και έχει έξοδο σε θερμή θάλασσα γεγονός που καθιστά την εκτίμηση πιθανών αμερικανικών αντιδράσεων κρίσιμη. Ο μοναδικός αγωγός που καταλήγει στη Μεσόγειο είναι ο αμερικανικής εμπνεύσεως Μπακού-Τσεϋχάν.

Ο μοναδικός αγωγός που καταλήγει στη Μεσόγειο είναι ο αμερικανικής εμπνεύσεως Μπακού-Τσεϋχάν.

Σε κάθε περίπτωση τόσο στην ειρήνη όσο και στις επιχειρήσεις θα πρέπει να προστατευτούν οι θαλάσσιες οδοί μεταφοράς υδρογονανθράκων και η ελληνική ναυτιλία. Ο ρόλος του Πολεμικού Ναυτικού (ΠΝ) είναι κρίσιμος

διότι σε περίοδο επιχειρήσεων η θαλάσσια οδός θα είναι η πλέον αξιόπιστη οδός μεταφοράς υδρογονανθράκων προς την Ελλάδα. Στον καιρό της ειρήνης η επιτυχημένη παρουσία Μονάδων του ΠΝ στον περσικό κόλπο και στη Μεσόγειο θάλασσα δείχνει ότι η εθνική αμυντική σχεδίαση έχει λάβει υπόψη της την ανάγκη προβολής της ισχύος της χώρας μακριά από τα χωρικά της ύδατα και θεωρεί την εμπορική ναυτιλία κεφαλαιώδους σημασίας. Εξίσου σημαντικό είναι το πρόγραμμα της Κύπρου για έρευνες και εκμετάλλευση κοιτασμάτων στην Απο-

κλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ). Το ενδεχόμενο ύπαρξης πετρελαίου στην Ανατολική Μεσόγειο θα πρέπει να οδηγήσει στην ενίσχυση του ΠΝ και στην επαύξηση των δυνατοτήτων προβολής ισχύος.

Αναφορικά με την δική τους ενεργειακή ασφάλεια οι ΕΔ οφείλουν να δραστηριοποιηθούν να βρουν λύσεις που θα στρέφονται στην επιτυχία της αποστολής και στην ποιότητα ζωής του προσωπικού στο θέατρο των επιχειρήσεων. Η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (φωτοβολταϊκής, θερμικής, ηλιακής, αιολικής, βιομάζας) και η ανάπτυξη διαδικασιών παραγωγής ενέργειας στο πεδίο συντελεί στο να εξοικονομηθούν καύσιμα για την κίνηση των οχημάτων και στη μείωση του αριθμού των φαλαγγών ανεφοδιασμού. Η τεχνολογία επιδιώκει την ανάπτυξη μεθόδων απεξάρτησης από το πετρέλαιο με οχήματα με δυνατότητα να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες του πεδίου της μάχης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η απειλή για την Ελλάδα είναι συγκεκριμένη, ορατή και άμεση. Οι απαιτήσεις συμμετοχής των ΕΔ στα θέματα της ασφάλειας που προκύπτουν από την κατασκευή των αγωγών στον ελλαδικό χώρο δε θα πρέπει να υπερβαίνει την ήδη υφιστάμενη επιχειρησιακή δομή και δυνατότητες.

Η ΕΕ έχει καθιερώσει το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Προστασίας Κρίσιμων Υποδομών (European Program Critical Infrastructure Protection) και την οργάνωση ενός Δικτύου Έγκαιρης Προειδοποίησης και Πληροφοριών για τις Κρίσιμες Υποδομές της ΕΕ (Critical Infrastructure Warning Information Network). Η εξέταση των παραμέτρων για την ένταξη όλων των κρίσιμων υποδομών και εγκαταστάσεων στο πρόγραμμα, θα πρέπει να αποτελέσει βασικό στόχο της χώρας μας.

Οι ΕΔ θα πρέπει να συνεχίσουν την προβολή της ισχύος της χώρας στο εξωτερικό μέσα από διεθνείς πλατφόρμες όπως η ΕΕ στην οποία δεν συμμετέχει η Τουρκία. Στο πλαίσιο της εξασφάλισης της ενεργειακής επάρκειας στις ΕΔ είναι αναγκαία η αύξηση των τηρούμενων βάσει των σχετικών σχεδίων, αποθεμάτων για τους τρεις κλάδους των ΕΔ για να αντιμετωπιστεί η πιθανή παροδική διακοπή του εφοδιασμού σε καύσιμα. Επίσης επιβάλεται η αξιοποίηση των δυνατοτήτων προς την ίδια κατεύθυνση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων τους.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΑΜΥΝΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ

από περίληψη διατριβής του Τχη (ΠΖ) Κωνσταντίνου Αδάμου

Με το τέλος του εικοστού αιώνα κλείνει μια περίοδος, στην οποία το ενδιαφέρον των ευρωπαϊκών κρατών, επικεντρώθηκε στην οικονομική, πολιτική και κοινωνική ανάπτυξη, ενώ παράλληλα η στρατιωτική τους ασφάλεια βασίστηκε, στην υποστήριξη που παρείχαν και συνεχίζουν ακόμα και σήμερα να παρέχουν, οι ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ. Η βελτίωση των Ευρωπαϊκών Αμυντικών Δυνατοτήτων (ΕΑΔ), θα εξαρτηθεί από την έγκαιρη ανάπτυξη των παραγόντων και των επί μέρους ικανοτήτων, που θα απαιτηθούν για να παίξει η Ευρώπη πρωτεύοντα ρόλο, στη διατήρηση της παγκόσμιας ειρήνης και ασφάλειας. Οι παράγοντες που θα επηρεάσουν το μέλλον των ΕΑΔ, φαίνεται να διαμορφώνονται σε παράλληλα και αλληλένδετα γεωστρατηγικά, πολιτικά και οικονομικά πεδία, με αποτέλεσμα να αναπτύσσονται τριβές, αντιθέσεις αλλά και παράλληλες δράσεις.

Καλό είναι να ερευνηθεί η σχέση των παραμέτρων άμυνας και ασφάλειας της ευρωπαϊκής ηπείρου και των επί μέρους γεωπολιτικών τομέων, καθώς και των στρατηγικών και στρατιωτικών παραγόντων που τη συνθέτουν.

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ -ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ- ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΡΙΣΕΩΝ

Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας

α. Η συνθήκη του Μάαστριχ το Φεβ 1992, πέραν των θεμάτων της οικονομικής ολοκλήρωσης, έθεσε και τις βάσεις για μια Κοινή Εξωτερική Πολιτική

και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), ως το δεύτερο πυλώνα της Ένωσης, με επιδίωξη τη διαμόρφωση στο μέλλον ενός κατάλληλου περιβάλλοντος που θα οδηγήσει σε κοινή άμυνα, ενισχύοντας έτσι την Ευρωπαϊκή ταυτότητα και ασφάλεια. Η διακήρυξη του Πέτερσμπεργκ, τον Ιούνιο 1992, κατά τη σύνοδο κορυφής της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) στη Βόννη, έδωσε τη δυνατότητα συγκρότησης πολυεθνικών Σχηματισμών, καθορίζοντας παράλληλα τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των κρατών-μελών, όσον αφορά στη σχέση τους με τον οργανισμό. Οι αποστολές "τύπου Πέτερσμπεργκ" καλύπτουν ένα μεγάλο εύρος πιθανών αποστολών, όπως: ανθρωπιστικές, διάσωσης, ειρηνευτικές, χειρισμού κρίσεων, και επιβολής ειρήνης.

β. Οι διατάξεις της ΚΕΠΠΑ αναθεωρήθηκαν στη συνθήκη του Άμστερνταμ το 1999, ενώ η ιδέα της δημιουργίας μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας ασφάλειας και άμυνας ενισχύθηκε από τη διπλή διαπίστωση δηλαδή ότι, αφενός στις αρχές της δεκαετίας του 1990, η Ευρώπη βρέθηκε αντιμέτωπη με ένα περιβάλλον, το οποίο χαρακτηριζόταν από πολλές εστίες αποσταθεροποίησης και αφετέρου η μείωση του σχετικού ενδιαφέροντος των ΗΠΑ στον τομέα της ευρωπαϊκής άμυνας, δημιούργησε ένα κενό το οποίο η Ευρώπη δεν ήταν σε θέση να καλύψει. Στο Ελσίνκι (ευρωπαϊκό συμβούλιο) το Δεκ 1999, έγινε εκτενής αναφορά στην κοινή Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ) και στην απόκτηση από ΕΕ, δυνατότητας τόσο στρατιωτικής όσο και μη στρατιωτικής διαχείρισης κρίσεων. Παράλληλα, τέθηκε ως Headline Goal (HG), η δημιουργία Ευρωπαϊκής Δύναμης Ταχείας Αντίδρασης (ΕΔΤΑ), για την ανάληψη αποστολών "τύπου Πέτερσμπεργκ".

Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας

Η συνθήκη της Νίκαιας, την 1η Φεβ 2003, περιέλαβε νέες διατάξεις σε θέματα ΚΕΠΠΑ, η οποία αποτέλεσε αφενός το θεσμικό πλαίσιο το οποίο δημιούργησε την Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ) και αφετέρου το πολιτικό πλαίσιο το οποίο νομιμοποίησε τις δραστηριότητές της. Έτσι η ΕΠΑΑ αποτέλεσε τον επιχειρησιακό βραχίονα της ΚΕΠΠΑ, τόσο για στρατιωτικούς όσο και μη στρατιωτικούς σκοπούς. Από το 2004, η ΕΕ εισήλθε σε νέα φάση αυτή της διαδικασίας ανάπτυξης στρατιωτικών δυ-

νατοτήτων για τη διαχείριση κρίσεων, αναλαμβάνοντας νέες πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση αυτή, όπως: ο *Headline Goal* (HG 2010), τα Συγκροτήματα Μάχης (Battle Groups) και η ίδρυση του Ευρωπαϊκού Αμυντικού Οργανισμού (ΕΑΟ). Οι πρωτοβουλίες αυτές συμβάλλουν στην υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Ασφάλειας (ΕΣΑ), δίνοντας στην ΕΕ τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει καλύτερα τις απειλές και τις παγκόσμιες προκλήσεις.

Μεταρρυθμιστική Συνθήκη και Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ασφάλειας

Στη μεταρρυθμιστική συνθήκη ή συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκ 2009, τα θέματα που αφορούν στην ΚΕΠΠΑ έχουν πολύ διευρυμένο περιεχόμενο, ενώ η ΕΠΑΑ η οποία θα καλείται πλέον Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ), προβλέπει όλες τις διαδικασίες για την απόκτηση από την ΕΕ, στρατιωτικών δυνατοτήτων. Οι αποστολές "τύπου Πέτερσμπεργκ", διευρύνονται, ενώ η ΕΣΑ αποτελεί σημαντικό στοιχείο, για την κατανόηση των αποστολών των στρατιωτικών δυνάμεών της και γενικότερα της ΕΠΑΑ.

Δομές και Διαδικασίες

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας αποφάσισε τη δημιουργία νέων μόνιμων πολιτικών και στρατιωτικών δομών για τη στρατηγική διεύθυνση των κρίσεων, δηλαδή την Επιτροπή Πολιτικής Ασφάλειας (ΕΠΑ) και το διορισμό Υπατου Εκπροσώπου για την ΚΕΠΠΑ. Επίσης δημιουργήθηκαν: η Επιτροπή για τις μη στρατιωτικές πτυχές διαχείρισης κρίσεων, η Στρατιωτική Επιτροπή, η Πολιτικό-στρατιωτική ομάδα και το Στρατιωτικό Επιτελείο. Για την υποστήριξη των νέων αυτών λειτουργιών, δημιουργήθηκαν ειδικές Διευθύνσεις, ενώ επιπρόσθετα συνεστήθησαν η Αστυνομική Μονάδα και το Κοινό Κέντρο Επιχειρήσεων.

ΣΧΕΣΗ ΕΕ-NATO

Η Ευρώ-Ατλαντική Συνεργασία

Η ΕΕ και το NATO έχουν κάνει σημαντικά βήματα, προκειμένου να δώσουν μεγαλύτερο βάθος στις σχέσεις τους. Παρά την έλλειψη εμφανούς στρατιωτικού αντιπάλου, τέσσερις είναι οι βασικές ανάγκες που συνεχίζουν να υφίστανται και θα συνεχίσουν να κυριαρχούν στα θέματα ασφάλειας, δηλαδή η ανάγκη διατήρησης επαρκούς στρατιωτικής ισχύος, η ύπαρξη νέων συγκρούσεων στις οποίες το NATO δεν θα έχει ούτε τη βούληση, αλλά ούτε και τη δυνατότητα να ενεργήσει, η υποχρέωση ενσωμάτωσης στις Ευρωπαϊκές δομές ασφάλειας, όλο και περισσότερων

κρατών, της ανατολικής Ευρώπης και τέλος, η απόφαση των ΗΠΑ για τη διατήρηση των σχέσεών της με την Ευρώπη.

Νέες Ισορροπίες της ΕΕ με το NATO

Ο βασικός πυρήνας της συνεργασίας ΕΕ-NATO, στον τομέα της στρατιωτικής διαχείρισης των κρίσεων, αποτέλεσε η λεγόμενη "Berlin Plus Agenda", η οποία, όπως αναλύθηκε στη διάσκεψη κορυφής NATO, Απρ 1999, περιλαμβάνει τέσσερα ζητήματα που θα πρέπει να ρυθμισθούν, προκειμένου να υπάρξει πρόσβαση της ΕΕ, στα μέσα και τις δυνατότητες του NATO δηλαδή, η εγγυημένη πρόσβαση της ΕΕ στις δυνατότητες σχεδιασμού του NATO, η διαθεσιμότητα στην ΕΕ, προεπιλεγμένων μέσων και δυνατοτήτων του NATO, ο προσδιορισμός εναλλακτικών δυνατοτήτων ευρωπαϊκής διοίκησης για επιχειρήσεις της ΕΕ και τέλος, η προσαρμογή του συστήματος αμυντικού σχεδιασμού του NATO, ώστε να εξυπηρετεί τη διάθεση δυνάμεων σε ευρωπαϊκές επιχειρήσεις.

Συνεργασία και Αντιπαλότητα μεταξύ ΕΕ και NATO

Παρότι κανένα κράτος στην ευρύτερη περιοχή της Ευρασίας, δεν εμφανίζεται να παρουσιάζει μια άμεση συμβατική στρατιωτική απειλή, κατά του NATO ή της ΕΕ, εντούτοις εξαιτίας των ασύμμετρων απειλών και άλλων προκλήσεων, είναι πιθανό τόσο η ΕΕ όσο και το NATO να έρθουν αντιμέτωποι με τους ίδιους κινδύνους και υπάρχει επομένως, η ανάγκη για την ανάπτυξη μιας κοινής αντίληψης κινδύνου. Η ΕΕ και το NATO βλέπουν ως απαραίτητη τη συνεργασία τους, αλλά θέτουν διαφορετικές προϋποθέσεις για την υλοποίηση της. Οι ΗΠΑ, αντί να βοηθήσουν τους ευρωπαίους για μια κοινή στάση στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής και άμυνας, προώθησαν την "Defense Capabilities Initiative" (DCI), που αφορά στην δυνατότητα ταχείας ανάπτυξης δυνάμεων του NATO, οπουδήποτε χρειασθεί και την διατήρηση τους επί μακρό χρονικό διάστημα, δηλαδή μια αποτελεσματική στρατιωτική παρουσία στα πλαίσια της "προβολής δύναμης".

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟ-ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ-ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ

Ανάπτυξη Δυνατοτήτων

Η ανάπτυξη των ευρωπαϊκών αμυντικών δυνατοτήτων και μηχανισμών, θα πρέπει να γίνει με τέτοιο τρόπο ώστε αφενός να αποφευχθεί η επικάλυψη των δυνατοτήτων του NATO, ενώ αφετέρου θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, η Ευρώπη δεν μπορεί να βασιστεί στο NATO ως μοναδικό μηχανισμό, ικανό για να διαχειριστεί τις διάφορες προκλήσεις και απειλές εξαιτίας των διαφορετικών προτεραιοτήτων που θέτει. Η πρόθεση για την κοινή εξωτερική πολιτική ασφάλειας και άμυνας, περιλαμβάνει τη σταδιακή ανάπτυξη των δυνατοτήτων και τη δημιουργία των προϋποθέσεων, για τη δημιουργία της. Έτσι τα κράτη-μέλη της ΔΕΕ αποφάσισαν τον Νοε 2000, να παραδώσουν τη δικαιοδοσία διαχείρισης κρίσεων στην ΕΕ με αποτέλεσμα η ΔΕΕ, να περιπέσει θεωρητικά σε μη ενεργό κατάσταση.

Στρατιωτικές και Μη Στρατιωτικές Δυνατότητες

α. Όσον αφορά στις στρατιωτικές δυνατότητες, η ΕΕ αποφάσισε την συγκρότηση της ΕΔΤΑ. Η Ένωση πρέπει στο εγγύς μέλλον να είναι σε θέση για την ανάπτυξη, εντός εξήντα ημερών, δύναμης 60.000 στρατιωτών ικανών να εκτελούν όλες τις αποστολές "τύπου Petersburg". Αναγνώρισε επίσης ότι, θα πρέπει να αυξηθούν τα μέσα και οι δυνατότητες, που θα έχει στη διάθεσή της. Προς το σκοπό αυτό, τέθηκε σε εφαρμογή το Σχέδιο Δράσης Ανάπτυξης Στρατιωτικών Δυνατοτήτων, για την ανάπτυξη των δυνατοτήτων και για την ενίσχυση της ικανότητας διαχείρισης κρίσεων εκ μέρους της ΕΕ.

β. Η ΕΕ απέκτησε στρατηγική ασφάλειας τον Δεκ του 2003. Ο Υπάτος Εκπρόσωπος συνέταξε έγγραφο με τίτλο ΗΓ 2010, το οποίο υπεβλήθη στο ευρωπαϊκό συμβούλιο τον Ιουν 2004. Ο νέος ΗΓ εκφράζει την ΕΣΑ, ενώ στον πυρήνα των προσπαθειών των κρατών-μελών βρίσκονται τρία κύρια χαρακτηριστικά, που θα πρέπει να διακρίνουν τις δυνάμεις που δημιουργούνται: διαλειτουργικότητα, ικανότητα ανάπτυξης και ικανότητα υποστήριξης.

γ. Η Ένωση έχει αποφασίσει επίσης, να αναπτύξει τις μη στρατιωτικές δυνατότητες, για τη διαχείριση κρίσεων σε τέσσερις τομείς προτεραιότητας, οι οποίοι καθορίστηκαν ως: η επιβολή του νόμου, η ενίσχυση του κράτους δικαίου, η ενίσχυση των δομών της δημόσιας διοίκησης και η προστασία των πολιτών, ενώ συγκεκριμένοι στόχοι καθορίστηκαν στους τομείς αυτούς. Το Δεκ 2004, αποφασίσθηκε να τεθεί για το 2008, ένας ΗΓ για τις μη στρατιωτικές δυνατότητες [Civilian Headline Goal (CHG) 2008].

Η διαδικασία αυτή κινήθηκε σε στενή συνεργασία με εκείνη του ΗΓΙ 2010, που χειρίζεται το Στρατιωτικό Επιτελείο. Στις 19 Νοε 2007, εξετάστηκε η πρόοδος του CHG 2008 και διαπιστώθηκε ότι αυτός ο CHG ολοκληρώθηκε με επιτυχία, και γι' αυτό αποφασίστηκε να τεθεί ο νέος CHG για το 2010 (CHG 2010), η υλοποίηση του οποίου ξεκίνησε την 1η Ιαν 2008.

Πολιτικό-Στρατιωτικά Όργανα της ΕΕ

α. Με σκοπό την όσο καλύτερη διεκπεραίωση των αποστολών της, η ΕΕ προχώρησε στη δημιουργία των παρακάτω μόνιμων πολιτικό-στρατιωτικών οργάνων:

Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας: Η Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας (ΕΠΑ), συγκροτείται από τους Πρέσβεις των κρατών μελών. Μεταξύ των κυρίων αρμοδιοτήτων της ΕΠΑ περιλαμβάνονται, η παρακολούθηση της διεθνούς κατάστασης στους τομείς της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, η συμβολή στον καθορισμό πολιτικών και η έκδοση οδηγιών προς τη Στρατιωτική Επιτροπή.

Στρατιωτική Επιτροπή: Είναι το υψηλότερο στρατιωτικό σώμα και αποτελείται από τους Αρχηγούς των Γενικών Επιτελείων Εθνικής Άμυνας. Η αποστολή της συνίσταται, στην παροχή στρατιωτικών συμβουλών και την υποβολή συστάσεων στην ΕΠΑ, για όλα τα στρατιωτικά ζητήματα εντός της ΕΕ. Κατά τη διάρκεια μιας επιχείρησης, η στρατιωτική επιτροπή παρακολουθεί την ομαλή εκτέλεση των στρατιωτικών δράσεων που διενεργούνται, υπό την ευθύνη του επικεφαλής των επιχειρήσεων.

Στρατιωτικό Επιτελείο: Το Στρατιωτικό Επιτελείο επιτελεί τρεις κύριες επιχειρησιακές λειτουργίες: έγκαιρη προειδοποίηση, εκτίμηση κατάστασης και στρατηγική σχεδίαση. Στο πλαίσιο αυτό παρακολουθεί τις δυνητικές κρίσεις, εκτελεί τον έγκαιρο στρατηγικό σχεδιασμό για τις αποστολές "τύπου Πέτερσμπεργκ" και συμβάλλει στην ανάπτυξη και την προετοιμασία των ευρωπαϊκών εθνικών και

πολυεθνικών δυνάμεων που τίθενται στη διάθεση της Ένωσης από τα κράτη-μέλη. Κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων, παρακολουθεί συνεχώς όλες τις στρατιωτικές πλευρές των επιχειρήσεων.

Κέντρο Επιχειρήσεων: Το Κέντρο Επιχειρήσεων ενεργοποιήθηκε την 1η Ιαν 2007, παρέχοντας στην ΕΕ μια επιπλέον επιλογή για διεύθυνση από τις Βρυξέλλες, αποστολών και επιχειρήσεων περιορισμένου μεγέθους, χρησιμοποιώντας κάποιο προσωπικό από το Στρατιωτικό Επιτελείο, καθώς επίσης και μερικούς αξιωματικούς από τα κράτη-μέλη.

β. Λοιποί Φορείς

Πλέον των ανωτέρω οργάνων υπάρχουν και άλλοι φορείς που υποβοηθούν και παρέχουν τα απαραίτητα στοιχεία και για την διαμόρφωση της ΕΣΑ αλλά και της ΚΕΠΠΑ γενικότερα, όπως το Ευρωπαϊκό Δορυφορικό Κέντρο, το Κέντρο Κατάστασης, ο Αστυνομικός Τομέας της Γενικής Γραμματείας, το Ινστιτούτο Στρατηγικών Σπουδών και το Ευρωπαϊκό Κολλέγιο Ασφάλειας και Άμυνας.

Στρατιωτικές Δυνάμεις

α. Πολυεθνικές Δυνάμεις

Ευρωπαϊκό Σώμα: Ιδρύθηκε τον Μάιο 1992, με συμφωνία που υπέγραψαν οι Πρόεδροι της Γαλλίας και της Γερμανίας. Αρχικά περιέλαβε την γαλλογερμανική ταξιαρχία που υπήρχε από το 1991 και δύο μεραρχίες, μια γαλλική και μια γερμανική. Στα τέλη του 1993 εισήλθε στο Eurocorps και το Βέλγιο και η Ισπανία, και από το 1996 και το Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Δύναμη: Δημιουργήθηκε μετά από την συμφωνία μεταξύ πέντε μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία και Ολλανδία). Ο σκοπός του ήταν, να δημιουργηθεί μια ευρωπαϊκή δύναμη που θα διαθέτει στρατιωτική αστυνομία, εκπαιδευμένη στην διαχείριση κρίσεων, με δυνατότητα ταχείας αντίδρασης και εξοπλισμένη να αναλαμβάνει αποστολές αστυνόμευσης.

β. Ευρωπαϊκή Δύναμη Ταχείας Αντίδρασης

Το "CHG" καθόρισε τη δημιουργία της ΕΔΤΑ, οι δυνάμεις της οποίας θα πρέπει να είναι στρατιωτικά αυτόνομες και να διαθέτουν το απαραίτητο σύστημα διοίκησης, ελέγχου και συλλογής πληροφοριών, διοικητικής μέριμνας, και ανάλογα με την περίπτωση, αεροπορικά και ναυτικά στοιχεία. Προς τούτο καθορίστηκε ότι θα απαιτηθούν 400 Α/Φ και 100 πλοία διαφόρων τύπων. Αυτή η ΕΔΤΑ δεν θα είναι ένας μόνιμος ευρωπαϊκός στρατός αλλά ουσιαστικά, ένας κατάλογος δυνάμεων που θα διατίθενται από τα κράτη, για τις αποκαλούμενες αποστολές "τύπου Πέτερσμπεργκ". Για τη συγκρότηση της δύναμης έχουν συνταχθεί οι εξής τρεις κατάλογοι δυνάμεων: HHC (Helsinki Headline Catalogue), που αναφέρεται στις συνεισφορές των κρατών

μελών, HPC (Helsinki Progress Catalogue), που αναφέρεται στις διαφορές που παρουσιάζονται μεταξύ των δυνάμεων που απαιτούνται, για τη συγκρότηση της δύναμης και εκείνων που έχουν δηλωθεί από τα κράτη και HFC (Helsinki Force Catalogue), που αναφέρεται στις συνεισφορές των τρίτων χωρών.

γ. Σχηματισμοί Μάχης (Battle Groups)

Η ιδέα των Battle Groups ξεκίνησε το Φεβ 2004. Οι Βρετανία, Γαλλία και Γερμανία πρότειναν τα κράτη-μέλη να δημιουργήσουν συγκροτήματα δύναμης 1.500 ατόμων, με δυνατότητες υποστήριξης και στρατηγικής μεταφοράς και ανάπτυξης εντός δυο εβδομάδων. Έτσι αυξάνεται η ευελιξία των ΕΔ της Ένωσης, και κατ' αυτό τον τρόπο συνιστά σημαντικό βήμα για την επίτευξη του νέου Headline Goal.

Μέχρι σήμερα, υπάρχουν 13 επιχειρησιακά Συγκροτήματα Μάχης, τα οποία είναι οργανωμένα ως έξης:

Τέσσερα Battle Groups με χαρακτήρα εθνικό, από μονάδες μιας μόνο χώρας. Τέτοια Battle Groups οργάνωσαν η Γαλλία, η Ισπανία, η Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Τέσσερα εκ των Groups οργανώθηκαν στη βάση πολυεθνικών ευρωπαϊκών δυνάμεων που ήδη υφίσταντο. Στο ένα Battle Group συμμετέχουν το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ισπανία και το Λουξεμβούργο, ενώ σε άλλο συμμετέχουν δυνάμεις της Γερμανίας, της Ολλανδίας και της Φινλανδίας. Επίσης, η Ελλάδα και η Πορτογαλία συμμετέχουν, μαζί με τις Ισπανία και Ιταλία, στο πλαίσιο της ισπανοϊταλικής αμφίβιας δύναμης σε ένα Battle Group, ενώ τέλος, ένα Battle Group οργάνωθηκε με βάση την αγγλο-ολλανδική αμφίβια δύναμη.

Πέντε νέα πολυεθνικά Battle Groups οργανώθηκαν από μονάδες διαφόρων χωρών, όπως: Γαλλία - Βέλγιο, Γερμανία - Αυστρία - Τσεχία, Ιταλία - Ουγγαρία - Σλοβενία, Γερμανία - Πολωνία - Σλοβακία - Λιθουανία - Λετονία και Σουηδία - Φινλανδία - Νορβηγία - Ιρλανδία - Εσθονία.

Η Ελλάδα πρότεινε από το 2005, τη συγκρότηση ενός επιπλέον Battle Group, με τη συμμετοχή της Βουλγαρίας, της Ρουμανίας και της Κύπρου, με

έθνος-πλαίσιο την Ελλάδα. Έτσι δημιουργήθηκε το Hellenic Bulgarian Rumanian Cyprian (HELBROC) Battle Group, από τα αρχικά των χωρών που συμμετέχουν.

Η δημιουργία των Battle Groups δε θα πρέπει να συγχέεται με την ΕΔΤΑ η οποία θεμελιώθηκε μετά από σχετική απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι το Δεκ του 1999. Τα Battle Groups προορίζονται για ταχύτερη ανάπτυξη σε περιπτώσεις διεθνών κρίσεων, ενδεχομένως προετοιμάζοντας το έδαφος, για την ανάπτυξη μεγαλύτερης και ισχυρότερης δύναμης, που θα μπορούσε να τα αντικαταστήσει σε εύθετο χρόνο.

Είδη Επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

α. Η ΕΕ έχει αναλάβει ήδη αριθμό επιχειρήσεων, οι οποίες πραγματοποιούνται είτε αυτόνομα, είτε με τη χρησιμοποίηση μέσων του ΝΑΤΟ. Το 2003 αποτέλεσε το έτος κατά το οποίο η ΕΠΑΑ κατέστη επιχειρησιακή, ενώ η ΕΕ έκτοτε, επαναδιατύπωσε το είδος των αποστολών που θα αναλαμβάνει, με την μεταρρυθμιστική συνθήκη ή συνθήκη της Λισαβόνας η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκ 2009, οι οποίες θα είναι: διατήρησης της ειρήνης, χειρισμού κρίσεων και πρόληψης συγκρούσεων, ανθρωπιστικές και αποστολές διάσωσης, αφοπλισμού, αποκατάστασης της ειρήνης και αποστολές σταθεροποίησης μετά το πέρας των συγκρούσεων.

β. Επίσης καθορίστηκαν τομείς μη στρατιωτικής διαχείρισης κρίσεων, όπως η αστυνόμευση, η ενίσχυση του κράτους Δικαίου και η ενίσχυση των δομών της δημόσιας διοίκησης και πολιτικής προστασίας. Η διαφορά μεταξύ στρατιωτικών και μη στρατιωτικών επιχειρήσεων είναι μάλλον τεχνική, καθώς στην πράξη, πολλές μη στρατιωτικές επιχειρήσεις έχουν ανάγκη στρατιωτικής υποστήριξης, ενώ στρατιωτικές επιχειρήσεις ακολουθούνται συχνά από μη στρατιωτικές. Ο

μεγάλος αριθμός των αποστολών αλλά και η ιδιομορφία τους, αποδεικνύουν την συνεχώς αυξανόμενη ανάμειξη της ΕΕ στην διεθνή κατάσταση, η οποία επιθυμεί την σταθεροποίηση και την βελτίωση της ειρήνης και της ασφάλειας, στις έκρυθμες περιοχές του πλανήτη.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

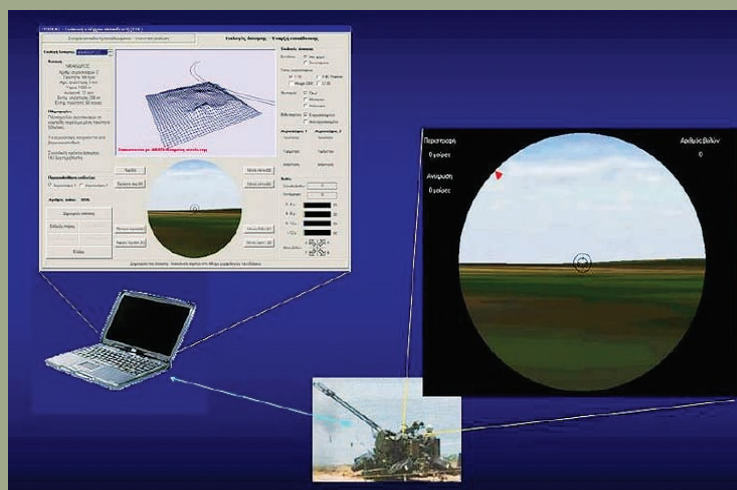
Ίδρυση και Οργάνωση του Ευρωπαϊκού Αμυντικού Οργανισμού

α. Τρία κυρίως κείμενα συνέβαλλαν στη δραστηριοποίηση της ΕΕ για κοινή πολιτική στους αμυντικούς εξοπλισμούς, η έκθεση της ευρωπαϊκής επιτροπής τον Μαρ 2003, για μια Πολιτική Αμυντικών Εξοπλισμών (ΠΑΕΞ), το προσχέδιο της συνταγματικής συνθήκης που παρουσιάστηκε τον Ιουν 2003 στο ευρωπαϊκό συμβούλιο της Θεσσαλονίκης και τα συμπεράσματα της Προεδρίας του ίδιου συμβουλίου.

β. Στην έκθεση της επιτροπής της 3ης Μαρ 2003 υπό τον τίτλο "Ευρωπαϊκή Άμυνα - Βιομηχανικά Θέματα και Θέματα Αγοράς", προτεινόταν η δράση στους τομείς: της τυποποίησης εξοπλισμών, της παρακολούθησης των βιομηχανιών σχετικών με την άμυνα, της ενδοκοινοτική διακίνησης στοιχείων αμυντικού εξοπλισμού, της εφαρμογής κανόνων ανταγωνισμού, των κανόνων σύναψης συμβάσεων και του ελέγχου των εξαγωγών υλικών διπλής χρήσης. Τελικά σύμφωνα με τις αποφάσεις τον Ιουν 2003 στο ευρωπαϊκό συμβούλιο της Θεσσαλονίκης, η ΕΕ στις 12 Ιουλ 2004 προέβει στην ίδρυση του Ευρωπαϊκού Αμυντικού Οργανισμού (ΕΑΟ) / European Defence Agency (EDA).

Στόχοι και Δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Αμυντικού Οργανισμού

Ενώ ο Κύριος Σκοπός του ΕΑΟ είναι η υποστήριξη των κρατών-μελών στις προσπάθειες τους, για βελτίωση των ΕΑΔ, στο πλαίσιο της ΕΠΑΑ, ως κύριοι αρχικοί τομείς δραστηριοτήτων του οργανισμού, τέθηκαν τα θέματα στρατιωτικών δυνατο-

τήτων της ΕΕ, που σχετίζονται με επείγουσες επιχειρησιακές ανάγκες. Επίσης η ανάπτυξη του ΗΓ 2010 και των Battle Groups, η εναρμόνιση προς τις πρωτοβουλίες της επιτροπής, όπως η Πράσινη Βίβλο για τις αμυντικές προμήθειες, το μελλοντικό Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Αμυντικής Έρευνας (ΕΠΑΕ), τη διαστημική πολιτική, την παρακολούθηση της αμυντικής τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

α. Κατά την ιδρυτική σύνοδο της Ένωσης στο Μάαστριχτ η δημιουργία της ΚΕΠΠΑ, ήταν μια σαφής απόδειξη της πολιτικής βούλησης της Ευρώπης να αναλάβει η ίδια, την πρωτοβουλία για την ασφάλεια της και την προάσπιση των συμφερόντων της, σε παγκόσμιο επίπεδο.

β. Οι προσπάθειες της ΕΕ για δημιουργία στρατιωτικών δυνατοτήτων και δομών, εξελίχθηκαν πολύ ραγδαία, εξαιτίας των πολιτικών παρεμβάσεων που υπήρχαν από τους ευρωπαίους ηγέτες, ιδιαίτερα μετά το 2003. Η προσπάθεια για τη δημιουργία της πρώτη ευρωπαϊκής στρατιωτικής δύναμης, είναι γεγονός στις μέρες μας. Η ΕΔΤΑ υπάρχει από τον Ιανουάριο του 2007.

γ. Ο κύριος λόγος που καθιστά αναγκαία την απόκτηση κοινής αμυντικής πολιτικής είναι: το γεγονός ότι η ΕΕ αποτελεί σημαντικό οικονομικό παράγοντα και πρέπει να παίξει ανάλογο πολιτικό ρόλο στη διεθνή σκηνή, η ανάγκη της ΕΕ να έχει τη δυνατότητα να μιλά με μια φωνή και να παρουσιάζει κοινή πολιτική βούληση και τέλος η υποχρέωση της ΕΕ να έχει τη δυνατότητα να υπερασπίζεται τα κοινά συμφέροντα των μελών της και να αντιπαρατίθεται στις διεθνείς κρίσεις που τα επηρεάζουν.

δ. Η ΕΣΑ, συνιστά εξαιρετικά σημαντικό βήμα για το μέλλον των ΕΑΔ. Η ΕΕ κατάφερε να προσδιορίσει σε μεγάλο βαθμό, τις απειλές που θα κληθεί να

αντιμετωπίσει στο μέλλον και καθόρισε το γενικό στρατηγικό πλαίσιο του σχηματισμού της ΕΠΑΑ, για τη θέση και το ρόλο της στο νέο περιβάλλον ασφάλειας.

ε. Η δημιουργία 13 Battle Groups, με ετοιμότητα δράσης από το 2008 και με συνεχείς βελτιώσεις μέχρι το 2010, προσδίδει σημαντικές στρατιωτικές δυνατότητες στην ΕΕ για "εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης επεμβάσεις".

στ. Η επιτυχής σχεδίαση, προετοιμασία και διεξαγωγή στρατιωτικών επιχειρήσεων από την ΕΕ, απαιτεί ικανοποίηση των βασικών επιχειρησιακών απαιτήσεων. Οι απαιτήσεις επιβάλουν μεταρρυθμίσεις στις ΕΔ των μελών της ΕΕ, κοινή εκπαίδευση και τυποποίηση στις διαδικασίες σχεδίασης και εκτέλεσης επιχειρήσεων.

ζ. Η ΕΕ από το 2003, έχει αναλάβει την διεξαγωγή στρατιωτικών επιχειρήσεων, ακόμη και εκτός ευρωπαϊκής ηπείρου. Οι επιχειρήσεις αυτές αναλήφθηκαν, είτε αυτόνομα από την ΕΕ, είτε χρησιμοποιώντας μέσα και υποδομές του ΝΑΤΟ. Η επιτυχημένη διεξαγωγή στρατιωτικών επιχειρήσεων μέχρι σήμερα, υποδεικνύουν τη θέληση της ΕΕ να ανταποκριθεί πιο αποτελεσματικά στις προκλήσεις που θέτει το νέο διεθνές περιβάλλον.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Σύμφωνα με τη ρήση του Κλαούζεβιτς ότι "ο πόλεμος είναι η συνέχιση της πολιτικής με άλλα μέσα", πρέπει να καταλάβουμε ότι δεν υφίσταται άμυνα, χωρίς την ανάπτυξη και την ισχυροποίηση των Ευρωπαϊκών Αμυντικών Δυνατοτήτων. Όλοι οι στρατιωτικοί οργανισμοί, καθώς και οποιεσδήποτε θεσμικές ρυθμίσεις, θα ήταν αμφιβόλου αποτελεσματικότητας, χωρίς την ύπαρξη μιας πραγματικά Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής, που θα επέτρεπε την χρησιμοποίησή τους.

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ΚΙΝΑΣ ΣΤΟΝ 21^ο ΑΙΩΝΑ. ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΖΕΤΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΗΣ

από περίληψη διατριβής του Τχη (ΠΖ) Αντώνιου Μιχαλάκη

"Η άριστη ενέργεια στον πόλεμο είναι να υποταχτεί ο εχθρός χωρίς μάχη"
Sun Tzu

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΚΕΨΗ - ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Στην αρχαιότητα η Κομφουκιανή ηθική αναγνωρίστηκε ως το κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο στηριζόταν η διακυβέρνηση της Κίνας. Ο Κομφούκιος (551-479 π.χ.) αφιερώθηκε στην προσπάθεια να εμπνεύσει τους ανθρώπους να κάνουν το καλό. Η υϊκή ευσέβεια (αφορά το σεβασμό των παιδιών προς τους γονείς) είναι τελετουργία και στάση και επιπλέον η υψηλότερη αρετή είναι το ρέν (ren), δηλαδή η τέλεια καλοσύνη, ανθρωπιά, συμπόνια, καλοκαρδία και ευγένεια.

Οι αιώνες που χωρίζουν την πτώση της Δυναστείας των Χαν το 220 μ.Χ και την επανενοποίηση της Κίνας από την δυναστεία των Σούι το 589 μ.Χ χαρακτηρίζονται από πολιτική διαίρεση και κυβερνήσεις ανίκανες να ελέγξουν σταθερά τα εδάφη τους. Την περίοδο από το 581 έως το 907 μ.Χ., υπό την δυναστεία Σούι και Τάνγκ, οικοδομήθηκε μια επεκτατική, δυναμική και κοσμοπολίτικη αυτοκρατορία. Από το 960 έως το 1276 πραγματοποιήθηκε πρόοδος στη γεωργία και βιομηχανία με αποτέλεσμα να επιταχυνθεί η οικονομική ανάπτυξη. Το 1368-1644 ο Κινέζος μονάρχης Μινγκ κατάφερε να δημιουργήσει μια δυναμική αυτοκρατορία.

Με τη νίκη των κομμουνιστών το 1949 η Κίνα ήταν ενωμένη και πάλι υπό ισχυρή κυβέρνηση. Ο Μάο ως ηγέτης αυτής την νίκης θα προσπαθούσε να διαμορφώσει την νέα Κίνα απαλλαγμένη από την επιρροή των ξένων, των γαιοκτημόνων και καπιταλιστών. Όραμά του ήταν η κοινωνική και οικονομική ισότητα κάτω από το πρίσμα νέων ιδεών και

αξιών. Αποκήρυξε έννοιες και αξίες όπως η παράδοση, η υποχώρηση και ο συμβιβασμός. Αντίθετα ο αγώνας, η επανάσταση και η αλλαγή διδάσκονταν ως επιθυμητές καταστάσεις.

Ξεκίνησε ένα πρόγραμμα εκσυγχρονισμού και σύντομα κατασκευάστηκαν νέα εργοστάσια και υποδομές. Από την άλλη πλευρά ο έλεγχος εδραιώθηκε σε κάθε πτυχή της ζωής των Κινέζων. Οι προσπάθειες του ΚΚΚ για ριζικές αλλαγές εντάθηκαν μετά το 1966 μέχρι το 1976 και το θάνατο του Μάο Τσετούνγκ. Στη συνέχεια και τη δεκαετία του 1980 η παρέμβαση στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων μετριάστηκε και άφησε πιο μεγάλα περιθώρια για ελευθερία. Η κυβέρνηση επέτρεψε τη δημιουργία επιχειρήσεων και την εισαγωγή κεφαλαίων από το εξωτερικό. Το φαινόμενο έλαβε μεγαλύτερες διαστάσεις στη δεκαετία του 1990 μέχρι και σήμερα συνδράμοντας στην ανάπτυξη της οικονομίας με θεαματικούς ρυθμούς και επιφέροντας εμφανή αποτελέσματα στην καθημερινή ζωή των πολιτών.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Οι επιπτώσεις που έχει ήδη η άνοδος της Κίνας στη διεθνή πολιτική και οικονομική σκηνή είναι ιδιαίτερα εμφανείς τα τελευταία χρόνια. Εκτιμάται πως η χώρα θα καταστεί η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο ως το 2020. Μετά από μια μακρά περίοδο εσωστρέφειας και πολιτικής "ύπνωσης", οι εσωτερικές πολιτικές επιλογές της χώρας σε συνδιασμό με την λεγόμενη παγκοσμιοποίηση της διεθνούς οικονομίας και πολιτικής έφεραν και πάλι στο προσκήνιο την πιο πολυπληθή χώρα του κόσμου ως μια υπολογίσιμη δύναμη, μία ραγδαία αναπτυσσόμενη οικονομία, που φιλοδοξεί να γίνει και πάλι το "Κεντρικό Βασίλειο", ένα νέο πολιτικό και οικονομικό κέντρο. Σύμφωνα με τον Robert Fogel στο τεύχος 2010 Φεβρουαρίου του περιοδικού Foreign Policy, "Την ώρα που η Ευρώπη δεινοπαθούσε στον μαύρο Μεσαίωνα και οι Ευρωπαίοι αλληλοσκοτώνονταν στους καταστρεπτικούς θρησκευτικούς πολέμους, η Κίνα απολάμβανε το υψηλότερο επίπεδο ζωής του τότε κόσμου. Σήμερα η ιδέα μιας ανερχόμενης Κίνας είναι στα μάτια των Κινέζων απλώς η επιστροφή στο Status quo".

Η οικονομία της αυξάνεται με μέσο ρυθμό περίπου 10% ετησίως τα τελευταία έτη και το συνολικό ΑΕΠ της Κίνας το 2009 ανήλθε στα 4,9 τρις δολάρια.

Παρά την οικονομική επιβράδυνση των εξαγωγών και της εγχώριας ζήτησης κατά το 2008, η ζήτηση για ενέργεια εξακολουθεί να είναι υψηλή. Η Κίνα από το να είναι εξαγωγέας πετρελαίου στις αρχές της δεκαετίας του '90 έχει γίνει ο δεύτερος παγκοσμίως μεγαλύτερος εισαγωγέας πετρελαίου. Η χρήση

φυσικού αερίου στην Κίνα έχει επίσης αυξηθεί ραγδαία τα τελευταία χρόνια, και η χώρα επεδιώκει να αυξήσει τις εισαγωγές φυσικού αερίου μέσω αγωγών και υγροποιημένου φυσικού αερίου.

Η Μέση Ανατολή παραμένει η μεγαλύτερη πηγή εισαγωγών πετρελαίου της Κίνας ενώ παράλληλα χώρες από την Αφρική συνεισφέρουν σημαντικά.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Κομμουνιστικό Κόμμα της Κίνας

Η πολυπληθότητα των μελών (73 εκατομμύρια) του κινεζικού Κομμουνιστικού Κόμματος το κάνει το μεγαλύτερο πολιτικό κόμμα στον κόσμο. Είναι αυστηρό στον έλεγχο, στη διαχείριση της διαφωνίας ή οποιασδήποτε πρόκλησης στην δικαιοδοσία του.

Το κόμμα διαρθρώνεται από ένα σύστημα ιεραρχίας πυραμίδων που στηρίζεται στο μεγάλο αριθμό των τοπικών οργανώσεων σε ολόκληρη τη χώρα και που φθάνει μέχρι τους υψηλότερους κύκλους λήψης αποφάσεων στο Πεκίνο. Θεωρητικά, η κορυφή της πυραμίδας είναι το Εθνικό Λαϊκό Κογκρέσο (National Party Congress), το οποίο συγκεντρώνει περισσότερους από 2.000 εκπροσώπους από τις τοπικές οργανώσεις σε ολόκληρη τη χώρα. Η κύρια

λειτουργία των συνεδρίων είναι η εκλογή μιας κεντρικής επιτροπής περίπου 200 πλήρων μελών και 150 αναπληρωματικών μελών. Στη συνέχεια, η κύρια εργασία της κεντρικής επιτροπής είναι να εκλέξει το νέο ανώτατο όργανο λήψης της χώρας το Politburo, όπου αποτελεί το πραγματικό λίκνο διακυβέρνησης αποφάσεων. Το Εθνικό Λαϊκό Κογκρέσο θεωρητικά, έχει τις δυνάμεις να αλλάξει το

σύνταγμα και να νομοθετεί, αλλά δεν είναι, και δεν προορίζεται να είναι, ένα ανεξάρτητο σώμα υπό τη δυτική έννοια του Κοινοβουλίου. Το Κογκρέσο επίσης "εκλέγει" τους ηγέτες της χώρας, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου και του αντιπροέδρου της Κίνας, τον πρόεδρο της επιτροπής στρατιωτικών υποθέσεων και τον πρόεδρο του ανώτατου Δικαστηρίου.

Οι Εθνοτικές διαφορές

Η Κίνα αποτελείται από είκοσι δύο επαρχίες, πέντε "αυτόνομες" περιοχές (Xinjiang, Inner Mongolia, Ningxia, Tibet, Guangxi), τέσσερις δήμους (που θεωρούνται τόσο σημαντικοί που είναι υπό τον έλεγχο της κεντρικής κυβέρνησης) (Beijing, Shanghai, Tianjin και Chongqing) και δύο πρόσθετες διοικητικές περιοχές (Hong Kong and Macau).

Ανάλογα με την προέλευση των εκτιμήσεων οι μικρότερες εθνοτικές ομάδες στη Κίνα είναι 50 έως 60, αποτελούν περίπου το 8% του συνολικού πληθυσμού και είναι διασκορπισμένες σε διάφορες ζώνες. Μια σημαντική παράμετρος είναι το ότι οι μειονότητες ζουν σε καίριες σημασίας από στρατηγική άποψη περιοχές και οι πιθανές εξεγέρσεις αποτελούν ανησυχητική απειλή για το Πεκίνο ιδιαίτερα αυτών που ζουν στα βόρεια και βορειοδυτικά σύνορα. Τέτοιες περιοχές είναι το Θιβέτ και το Ξιγανγκ.

Το Πεκίνο αντιμετωπίζει την κατάσταση με επιμονή για επιβολή της τάξης ονομάζοντας τρομοκρατία οτιδήποτε αντίκειται στον έλεγχο του καθεστώτος.

Σύμφωνα με άρθρο της δημοσιογράφου Ilaria Maria Sala τα τελευταία χρόνια εφαρμόζονται πολιτικές οικονομικής φιλελευθεροποίησης με αντάλλαγμα την εγκατάλειψη των ιδεών για ανεξαρτητοποίηση. Η γεωστρατηγική αξία των περιοχών ενισχύεται από το γεγονός ότι αγωγοί πετρελαίου σχεδιάζεται να διασχίσουν την περιοχή αλλά και από την ύπαρξη μεγάλων κοιτασμάτων σε πετρέλαιο, μόλυβδο και χρυσό.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Η Κίνα βασίζει την εξωτερική της πολιτική σε τέσσερις πυλώνες, τους οποίους προσδιορίζει ως ακολούθως:

α. αφορά τη ποικιλομορφία του κόσμου η οποία πρέπει να γίνεται σεβαστή. Η ποικιλομορφία δεν είναι μια αδυναμία, αλλά αρετή. Αυτό ισχύει εκτός από τα οικοσυστήματα και για τα συστήματα κοινωνικής και οικονομικής

δομής. Διαφορετικοί πολιτισμοί, ιδέες και μοντέλα διακυβέρνησης θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με σεβασμό.

β. Ο δεύτερος αφορά την ισότητα, η οποία θα πρέπει να είναι οδηγός στις διεθνείς σχέσεις. Όλες οι χώρες του κόσμου πρέπει να είναι ισότιμες, μεγάλες ή μικρές, πλούσιες ή φτωχές και τα παγκόσμια ζητήματα πρέπει να διευθετούνται μέσω διαβούλευσης και διαλόγου με δημοκρατικό τρόπο.

γ. Ο τρίτος πυλώνας αφορά τις οικονομικές σχέσεις των κρατών και την αναγκαιότητα να είναι του λεγόμενου τύπου, “κέρδος-κέρδος(win-win)”. Πρέπει δηλαδή να εξασφαλιστεί ότι το αποτέλεσμα της παγκοσμιοποίησης θα έχει όφελος για όλες τις χώρες και όλους τους λαούς.

δ. Στον τελευταίο πυλώνα επισημαίνεται η νέα αντίληψη ασφαλείας. Το περιεχόμενό της θα πρέπει να είναι (μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου και της εμφάνισης της παγκοσμιοποίησης) η αμοιβαία εμπιστοσύνη, η συνεργασία και η κοινή ασφάλεια. Οι χώρες δε θα πρέπει να επιδιώκουν την απόλυτη ασφάλεια σε βάρος των άλλων, ούτε θα πρέπει οι διεθνείς διαφορές να επιλύονται μέσω εκφοβισμού ή με πόλεμο απέναντι στις πιο αδύναμες.

Οι αρχές αυτές είναι τα τέσσερα σημαντικότερα βασικά στοιχεία για την οικοδόμηση ενός αρμονικού κόσμου, με διαρκή ειρήνη και κοινή ευημερία, που η Κίνα οραματίζεται και είναι διατεθειμένη να ακολουθήσει με τον υπόλοιπο κόσμο. Η παγκόσμια αρμονία είναι η φράση κλειδί για το όραμα της διπλωματίας της Κίνας.

Οι σχέσεις μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας, περισσότερο ίσως από οποιεσδήποτε άλλες διμερείς σχέσεις, εκτιμάται πως είναι αυτές που θα διαμορφώσουν το παγκόσμιο τοπίο πολιτικών ισορροπιών τον 21ο αιώνα για μια σειρά από τρέχοντα θέματα όπως η οικονομική ύφεση, η ενέργεια, το περιβάλλον, η διασπορά πυρηνικών όπλων και όπλων μαζικής καταστροφής, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ), κλπ. Δηλαδή διαμορφώνονται κανάλια διαδραστικών σχέσεων που μπορεί να οδηγήσουν κατά περιόδους, είτε σε ενδυνάμωση της συνεργασίας είτε σε εκατέρωθεν αντιπαραθέσεις.

Οι σχέσεις Κίνας - Ρωσίας έχουν ενδυναμωθεί τα τελευταία χρόνια, τόσο στον πολιτικό όσο και στον οικονομικό τομέα. Ιδιαίτερο πεδίο συνεργασίας των δύο χωρών αποτελεί ο ενεργειακός τομέας, καθώς η Ρωσία είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος εξαγωγέας πετρελαίου στον κόσμο και η Κίνα ο δεύτερος μεγαλύτερος καταναλωτής.

Η Κίνα έχει εξελιχθεί σε σημαντικό εμπορικό εταίρο χωρών της Λατινικής Αμερικής όπως η Βραζιλία αλλά και με χώρες με τις οποίες είχε πολλά προβλήματα στο παρελθόν, όπως η Ινδία. Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερο ενισχύεται η συνεργασία τους, τόσο σε πολιτικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο με όλες τις προαναφερθέντες χώρες. Τέλος η αφρικανική

ήπειρος και ο πλούτος της σε φυσικούς πόρους υπόσχονται να ικανοποιήσουν ενεργειακά την αναπτυσσόμενη οικονομία της Κίνας.

ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Οι ηγέτες της Κίνας έχουν δηλώσει τις προθέσεις τους για τον μετασχηματισμό των ΕΔ της χώρας People's Liberation Army (PLA) με έμφαση στην βελτιωμένη επαγγελματική κατάρτιση, ρεαλιστικότητα, ταχεία απόκτηση και ανάπτυξη συμβατικών και πυρηνικών όπλων.

Η υπηρεσία πληροφοριών των ΗΠΑ σε πρόσφατη έκθεσή της εκτιμά ότι η δυνατότητα της Κίνας για να καταστεί δυνατή έναντι μέτριου μεγέθους αντίπαλο θα είναι δυνατή το αργότερο μέχρι στις αρχές της νέας δεκαετίας (2010). Αντίθετα δεν θα είναι δυνατή η σχεδίαση και διατήρηση μικρών Μονάδων πολύ μακριά από τη χώρα πριν το 2015. Στα μειονεκτήματα συγκαταλέγονται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΕΔ της Κίνας με την διακλαδικότητα και την διαλειτουργικότητα.

Η λευκή βίβλος των ΕΔ της Κίνας υποστηρίζει ότι βοηθούμενης της οικονομικής ανάπτυξης της Χώρας και με τα επιστημονικά και τεχνολογικά επιτεύγματά της, οι ΕΔ της επιταχύνουν τον εκσυγχρονισμό τους σε όπλα και εξοπλισμό στηριζόμενη κυρίως στις δυνάμεις της χώρας. Ειδικότερα αυτά επιτυγχάνονται με τους εξής τρόπους:

- α. Υιοθετώντας 15ετές πρόγραμμα με στόχους και προτεραιότητες βασισμένο σε μελέτες για τους μελλοντικούς εξοπλισμούς.
- β. Ενδυναμώνοντας τις προσπάθειες για αυτόνομη ανάπτυξη όπλων και συστημάτων.
- γ. Προωθώντας την καινοτομία στα οπλικά συστήματα.
- δ. Υποστηρίζοντας μεθόδους αξιολόγησης του υλικού υποστήριξης και συντήρησης αυτού καθώς και εκπαίδευσης του προσωπικού που τα χειρίζεται.
- ε. Ενεργώντας μεταρρύθμιση του συστήματος προμηθειών-εξοπλισμών με την αναθεώρηση των τρόπων προμήθειας.

Έκθεση του αμερικανικού πενταγώνου, αναφέρει πως ό,τι αφορά στη χρήση των πυρηνικών όπλων, υπάρχει η δέσμευση της Κίνας, για τη μη πρώτη χρήση των πυρηνικών όπλων, τη χρήση για σκοπούς αυτοά-

μυνας, την αυστηρή τήρηση των σχετικών διαταγών της Κεντρικής Στρατιωτικής Επιτροπής και ως θεμελιώδη αρχή αναφέρεται η προστασία της Κίνας από οποιαδήποτε πυρηνική επίθεση.

Εξελίξεις

Η Κίνα έχει αναπτύξει τη δυνατότητα των ΕΔ της να προβάλουν την παρουσία και τη δύναμή τους, καθώς και να απαγορεύουν την πρόσβαση εχθρικών δυνάμεων στην εγγύς γεωγραφική περιοχή της επικράτειάς της. Συνεχίζει να αναπτύσσει δυνάμεις απέναντι από την Ταϊβάν. Δίνει έμφαση στις πληροφοριακές επιχειρήσεις βελτιώνοντας τη διακλαδικότητα και προετοιμάζεται για ένα περίπλοκο ηλεκτρομαγνητικό πεδίο επιχειρήσεων.

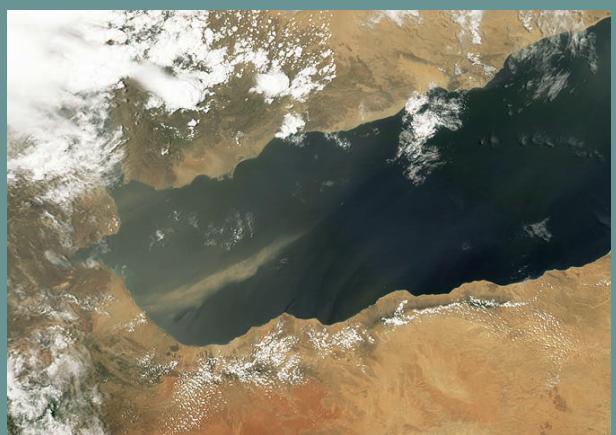

Επιπλέον η Κίνα έχει ένα από τα πιο ενεργά οπλοστάσια βαλλιστικών και πυραύλων χαμηλής πτήσης. Αναβαθμίζει και αναπτύσσει επιθετικά συστήματα πυραύλων καθώς και μεθόδους αντιπυραυλικών συστημάτων. Συνολικά οι ναυτικές δυνάμεις περιλαμβάνουν 75 καταδρομικά, πάνω από 60 υποβρύχια, 55-100 αμφίβια σκάφη και περίπου 70 πυραυλάκατους. Η αεροπορία έχει στην διάθεση της 490 μαχητικά αν και πολλά από αυτά είναι αναβαθμίσεις παλαιότερων. Τα νέα μαχη-

τικά καταλαμβάνουν συνεχώς αυξανόμενο ποσοστό. Παρόλα αυτά η αεροπορία δεν μπορεί να επιχειρήσει σε μεγάλη ακτίνα από τα αεροδρόμια της Κίνας.

Ο στρατός ξηράς συντηρεί 1.25 εκ. προσωπικό με μέσα συνεχώς βελτιούμενα. Στις νέες δυνατότητες συμπεριλαμβάνεται και η κατοχή 200 νέων αρμάτων μάχης τρίτης γενιάς Type 98-99, ένα νέο αμφίβιο επιθετικό όχημα, και πολλαπλοί εκτοξευτές ακτίνας έως 200km.

Δίνεται έμφαση στη ρεαλιστική εκπαίδευση, στο ηλεκτρομαγνητικό περιβάλλον, στη διακλαδικότητα, και στη ενσωμάτωση σύγχρονης τεχνολογίας στη δομή του. Τελευταία συμπεριλαμβάνονται και νέες απαιτήσεις στις αντιτρο-

μοκρατικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης, και υποστήριξης ειρήνης. Χαρακτηριστική είναι η πρώτη έξοδος του κινέζικου πολεμικού ναυτικού που χαρακτηρίζεται ως επιχειρησιακή στην περιοχή του δυτικού Ινδικού ωκεανού. Συγκεκριμένα η Κίνα διαθέτει τρία πλοία στον κόλπο του Άντεν προκειμένου να διεξάγουν επιχειρήσεις συνοδείας και περιπολίας ως συνεισφορά της χώρας κατά του φαινομένου της πειρατείας.

Η Κίνα βελτιώνει ταχύτητα τις δυνατότητές της στις επικοινωνίες, στη δορυφορική πλοήγηση, στο να συλλέγει πληροφορίες και να επιτηρεί από το διάστημα. Στον τομέα των κυβερνοεπιθέσεων και σύμφωνα με δυτικές πηγές κατά τη διάρκεια του 2008 πραγματοποιήθηκαν αρκετές τέτοιου τύπου επιθέσεις κινέζικης προέλευσης σε όλο τον κόσμο με τη μορφή εισβολών σε δίκτυα.

Από το 2002 η συνεισφορά της Κίνας σε προσωπικό στις επιχειρήσεις του ΟΗΕ σε παγκόσμιο επίπεδο έχει αυξηθεί σημαντικά (συνολικά έχει συνεισφέρει 10.000 άτομα σε 18 αποστολές). Η εξέλιξη αυτή αποδεικνύει και τους πιθανούς στόχους της κυβέρνησης, όπως υποστήριξη της σταθερότητας στις επίμαχες περιοχές, βελτίωση της εικόνας της χώρας, συλλογή πληροφοριών και αύξηση επιρροής στις συγκεκριμένες περιοχές όπου διεξάγονται οι επιχειρήσεις.

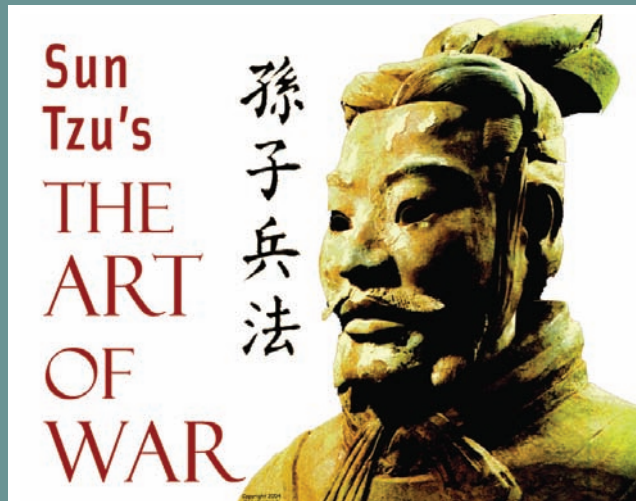
Το Πεκίνο εμπορεύεται οπλικά συστήματα και προκειμένου να αναπτύξει τις σχέσεις με αλλά κράτη αλλά και για να αποκομίσει οικονομικά οφέλη για την εγχώρια πολεμική βιομηχανία. Τέτοιες χώρες με τις οποίες συνεργάζεται σε αυτό τον τομέα είναι το Πακιστάν, Ιράν και Σουδάν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Κίνα μέσα από μια ιστορία χιλιάδων ετών παρουσιάζει ένα πολιτισμό ο οποίος διακρίνεται για τη συνέχειά του μέχρι και σήμερα. Οι τέχνες, η φιλοσοφία και η πολιτική οργάνωση αποτελούν τα βασικά γνωρίσματα αυτού του πολιτισμού. Ο Κομφουκιανισμός είναι η ιδεολογία που διαφαίνεται ότι επηρεάζει πιο πολύ από όλες τις φιλοσοφίες τα θεμέλια του. Βασικά γνωρίσματα του εν λόγω φιλοσοφικού συστήματος είναι η καλοσύνη, η ανθρωπιά, η συμπόνια, η καλοκαρδία και η ευγένεια. Αυτή η ηθική είχε επηρεάσει ακόμα τη στρατιωτική στρατηγική σκέψη η οποία αναφερόταν στη νίκη δίχως χρήση βίας (Sun tzu).

Από το 1949 η κομμουνιστική πολιτική ιδεολογία κυριάρχησε αλλά δεν εμπόδισε τα ανοίγματα προς τη δύση κυρίως από τη δεκαετία του 1990 μέχρι και σήμερα. Το άνοιγμα αυτό έχει δημιουργήσει σήμερα το από πολλούς αποκαλούμενο οικονομικό θαύμα. Δεκάδες χιλιάδες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται, μεταξύ αυτών εταιρίες κολοσσοί της Δύσης, στις ειδικές οικονομικές ζώνες των μεγάλων δήμων της χώρας. Παράλληλα έχουν δημιουργηθεί και προβλήματα ανισόροπης ανάπτυξης μεταξύ υπαίθρου και παράκτιας ζώνης αλλά και έξαρση αυτονομιστικών διεκδικήσεων (Ξινγιάνγκ-Θιβέτ).

Η μεγάλη παραγωγικότητα έχει οδηγήσει στη μεγάλη ζήτηση ενέργειας με συνέπεια να έχουν δημιουργηθεί πλήθος συμφωνιών με χώρες από την Αφρική, Ν. Αμερική, Μ. Ανατολή και άλλες Ασιατικές για προμήθεια υδρογονανθράκων.

Μεγάλο ρόλο στη μεταμόρφωση της Κίνας έπαιξαν οι ηγέτες της μετά τον Μάο Τσε Τουνγκ. Ο Τένγκ Ξιάο Πινγκ τον διαδέχτηκε στην εξουσία το 1978 και ξεκίνησε σιγά-σιγά τις μεταρρυθμίσεις, χωρίς να έρθει σε ρήξη με το παρελθόν, καθιερώνοντας τη σοσιαλιστική οικονομία της αγοράς. Οι διάδοχοι του, Γιαν Ζεμιν και ο σημερινός πρόεδρος Χου Ζιντάο εφαρμόζουν περαιτέρω προσεκτικά και οργανωμένα μέτρα κυρίως στην οικονομία με ελάχιστη ωστόσο πρόοδο στον τομέα της πολιτικής ολοκλήρωσης.

Η οικονομική διάσταση της μεταμόρφωσης είναι αυτό που ονομάζεται κομμουνισμός κινέζικου τύπου. Παραμένει όμως, σε ό,τι αφορά τις πολιτικές δομές και διαδικασίες, το κόμμα ο πρωταγωνιστής στις εξελίξεις καθώς οι εκλογές ηγετών και ανώτερων κυβερνητικών αξιωματούχων εξακολουθούν να είναι αποκλειστική αρμοδιότητα των μελών του ΚΚΚ με αποφάσεις που, όπως λέγεται συχνά, παίρνονται μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας. Το κοινοβούλιο (εθνικό λαϊκό κογκρέσο) λειτουργεί, τις περισσότερες φορές, ως τυπικά εγκριτικό όργανο αποφάσεων που έχουν ήδη προαποφασιστεί.

Όσον αφορά το θέμα των μειονοτήτων και ειδικότερα αυτές στο Θιβέτ και στην επαρχία Ξινγιανκ, οι κοινητοποιήσεις τους για αυτονομία αντιμετωπίζονται με μεθόδους καταστολής. Παράλληλα, στις επαρχίες αυτές εφαρμόζονται πολιτικές οικονομικής φιλελευθεροποίησης με αντάλλαγμα την εγκατάλειψη των ιδεών για ανεξαρτητοποίηση.

Η Κίνα αντιμετωπίζει τις σχέσεις με τα άλλα κράτη με όρους ισοτιμίας, σεβασμού της ποικιλομορφίας των πολιτισμών και μοντέλων διακυβέρνησης, κοινού οικονομικού οφέλους με προτεραιότητα στην ειρηνική επίλυση των διαφορών.

Οι σχέσεις μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας, περισσότερο ίσως από οποιοσδήποτε άλλες διμερείς σχέσεις, εκτιμάται πως είναι αυτές που θα διαμορφώσουν το παγκόσμιο τοπίο πολιτικών ισορροπιών τον 21ο αιώνα. Η διασύνδεσή τους με σοβαρά προβλήματα του πλανήτη και η επιρροή τους σε θέματα όπως οικονομική ύφεση, ενέργεια, περιβάλλον, διασπορά πυρηνικών όπλων, διαμορφώνουν μια δυναμική διαδραστική σχέση μεταξύ τους.

Οι ΕΔ της Κίνας αποτελούμενες από μια πολυάριθμη και με πεπαλαιωμένα μέσα δύναμη μετασχηματίζονται προκειμένου να αναβαθμιστούν ποιοτικά σε επίπεδα μέσων

και προσωπικού. Η πυρηνική δυνατότητα της χώρας παραμένει ισχυρή και αποτρεπτική. Η διαδικασία εκσυγχρονισμού περιλαμβάνει απόκτηση νέων οπλικών συστημάτων, βελτιωμένης επιχειρησιακής εμπειρίας, επαγγελματισμού, νέου επιχειρησιακού δόγματος καθώς και νέων μεθόδων εκπαίδευσης.

Έως σήμερα, οι συμβατικές δυνατότητες των ΕΔ της Κίνας παραμένουν περιορισμένες παρά τον εν εξελίξη εκσυγχρονισμό τους και κύρια έμφαση έχει δοθεί σε ασύμμετρες μορφές διεξαγωγής πολέμου, όπως ο κυβερνοπόλεμος, ο πυρηνικός πόλεμος και η εκμετάλλευση του διαστήματος για στρατιωτικούς σκοπούς.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στην Κίνα συντελείται τις τελευταίες δεκαετίες ένα διαρκές πείραμα στο οποίο ανταγωνίζονται ως αντίρροπες δυνάμεις από τη μία πλευρά ο περιοριστικός για τα δυτικά δημοκρατικά ιδεώδη χαρακτήρας του πολιτεύματος και από την άλλη πλευρά ο καπιταλιστικός τρόπος ανάπτυξης της οικονομίας.

Η κομφουκιανή φιλοσοφία και ηθική όπως αναδεικνύονται μέσα από τις επίσημες πολιτικές διακηρύξεις και δηλώσεις κυβερνητικών αξιωματούχων της Κίνας (ισοτιμία, κοινό όφελος, ειρήνη, αρμονία) καταβάλει προσπάθεια ανάδειξης της παράδοσης της χώρας και παράλληλα οριστικής αποκήρυξης από το μαρξιστικό λενινιστικό παρελθόν της. Συγχρόνως, προβάλλεται και ως αντίλογος-αποστασιοποίηση στην δυτική κουλτούρα και σκέψη που δρα επικριτικά κατά περιόδους.

Σήμερα η λεγόμενη παγκοσμιοποίηση είναι η δίοδος μέσα από την οποία πραγματοποιείται το μεγάλο άνοιγμα της Κίνας στον κόσμο. Η μεγάλη παραγωγικότητά της, εξάγει προϊόντα και υπηρεσίες σε όλες τις ηπείρους αλλά απαιτεί και την ανάλωση αναλόγων πόρων ενέργειας. Επιδιώκει συμμαχίες σχέσεων “κέρδους-κέρδους (win-win)” και την εξομάλυνση καταστάσεων αντιπαραθέσεων. Συνέπεια των προαναφερθέντων είναι ότι η χώρα αυτή είναι σήμερα ο μεγάλος παγκόσμιος παίκτης μαζί με τις ΗΠΑ. Οι σχέσεις των δύο μοιάζουν, πέρα από τις κατά καιρούς αντιπαραθέσεις σε επιμέρους ζητήματα (ελευθερία εμπορίου, Ταϊβάν, ανθρώπινα δικαιώματα, Ιράν, Β. Κορέα), να έχουν σαν συνισταμένη τη συνεργασία, αφού οι οικονομικοί δεσμοί δρουν καταλυτικά μεταξύ τους.

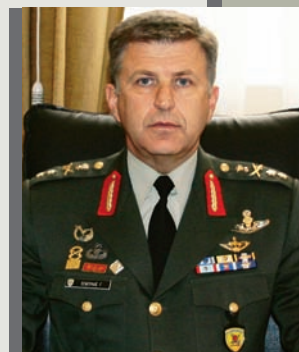
Οι ΕΔ της ασιατικής χώρας ακολουθούν ένα πρόγραμμα με κύριες συνιστώσες τον μετασχηματισμό και την τεχνολογική τους εξέλιξη, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πυρηνικών όπλων, της χρήσης του διαστήματος για στρατιωτικούς σκοπούς και των επιχειρήσεων κυβερνοπολέμου. Οι δυνατότητές τους για διατήρηση δυνάμεων και διεξαγωγή επιχειρήσεων μακριά από την ενδοχώρα, σήμερα παραμένουν περιορισμένες, όμως η διηπειρωτική βαλλιστική δυνατότητα και η πυρινηκή τεχνολογία της χώρας την καταστούν ικανή να προασπίζει τα συμφέροντά της στο εγγύς και μακρινό περιβάλλον.

Η ρήση "Si vis pacem, para bellum" του Λατίνου συγγραφέα Publius Flavius Vegetius Renatus δηλαδή, αν θέλεις να διατηρήσεις την ειρήνη προετοιμάσου για πόλεμο, απηχεί την πολιτική σκέψη της Κίνας σε ό,τι αφορά τη στρατιωτική της ισχύ και τη δυνητική χρήση αυτής.

Ομιλία υποδοχής σπουδαστών 8ης ΕΣ από το Διοικητή της ΑΔΙΣΠΟ Υποστράτηγο Γεώργιο Σεφερλή την 6η Σεπτεμβρίου 2010

Κύριοι συνάδελφοι, σας καλωσορίζω στη Σχολή και σας συγχαίρω για την επιτυχία σας στις εισαγωγικές εξετάσεις και την επιλογή σας να φοιτήσετε στην Ανωτάτη Διακλαδική Σχολή Πολέμου. Εύχομαι η φοίτησή σας να είναι αποδοτική και γόνιμη.

Καλωσορίζω επιπρόσθετα θερμά, τους φιλοξενούμενους Σπουδαστές Αξιωματικούς από:

- Την Ελληνική Αστυνομία και Πυροσβεστικό Σώμα,
- Την Κύπρο και
- Τις συμμαχικές και φίλιες χώρες της Αλβανίας, Αρμενίας, Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, Κίνας, της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, (η σειρά αναφώνησης των είναι κατά αλφαβητική σειρά των κρατών) οι οποίοι ευρίσκονται κοντά μας και θα έχουμε την ευκαιρία να συνεργασθούμε μαζί τους, για τους επόμενους 10 μήνες.

Όπως γνωρίζετε, η Σχολή παρέχει διακλαδική εκπαίδευση στρατηγικού και επιχειρησιακού επιπέδου καθώς και επιμόρφωση σε βασικά θέματα γεωστρατηγικής, γεωπολιτικής και διεθνούς επικαιρότητας. Ο Σκοπός της εκπαίδευσης είναι να προάγει την ικανότητά σας στη σχεδίαση, διεύθυνση και διεξαγωγή διακλαδικών επιχειρήσεων, καθώς και την κατάρτισή σας για τη στελέχωση στρατηγείων, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, και να σας καταστήσει ικανούς διοικητές και επιτελείς διακλαδικών στρατηγείων.

Η εκπαίδευσή σας θα είναι πολύπλευρη, ρεαλιστική και η επιτυχία της σε μεγάλο βαθμό θα εξαρτηθεί από τη δική σας θέληση και φιλομάθεια. Θα καλύψει ένα ευρύ φάσμα γνώσεων σπουδών και μελετών που αφορούν:

- Στη μελέτη των Διακλαδικών Δογμάτων
- Στην επιχειρησιακή Διακλαδική σχεδίαση και στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων.
- Στη σπουδή της στρατηγικής και στην κατανόηση του ρόλου της Στρατιωτικής Στρατηγικής, στην εθνική πολιτική καθώς και στη σπουδή του χειρισμού κρίσεων.
- Στην προαγωγή της ικανότητας στη σχεδίαση, έλεγχο και εκτέλεση επιχειρήσεων μέσω της διεξαγωγής Διακλαδικών Ασκήσεων.
- Στη βαθύτερη κατανόηση της Πολιτικής Εθνικής Άμυνας και των παραγόντων που την επηρεάζουν.
- Στην εξέταση του τρόπου με τον οποίο τα εθνικά συμφέροντα και οι στόχοι Εθνικής Άμυνας επηρεάζουν τις επιλογές για την καλύτερη δομή δυνάμεων
- Στη μελέτη και ανάλυση θεμάτων που αφορούν σε διεθνείς Σχέσεις - Διεθνείς Οργανισμούς - Συμμαχίες και
- Στη διεξαγωγή μεγάλης διάρκειας ασκήσεων επί χάρτου υψηλών προδιαγραφών με τη χρήση του πολεμικού παιγνίου JTLS.

Έτσι, μετά την αποφοίτησή σας, ως ανώτεροι και αργότερα ως ανώτατοι αξιωματικοί, θα είσθε σε θέση, όπου και να υπηρετείτε, να κατανοείτε ευχερέστερα τα τεκταινόμενα και να εισηγείσθε προς τα αρμόδια όργανα τη

λήψη ορθών αποφάσεων.

Θα πρέπει να θεωρήσετε ως μοναδική περίοδο της καριέρα σας, τις σπουδές σας στη Σχολή. Απαλλαγμένοι από κάθε υπηρεσιακή υποχρέωση θα έχετε την δυνατότητα να ασχοληθείτε αποκλειστικά με την προσωπική σας εκπαίδευση και επιμόρφωση. Από την άλλη πλευρά θα πρέπει να κατανοήσετε ότι η υπηρεσία αναμένει από εσάς πολλά. Μετά την αποφοίτησή σας από τη Σχολή, και στα επόμενα χρόνια, εσείς θα αποτελέσετε τον κύριο φορέα εισαγωγής νέων ιδεών, νέων δογμάτων και προώθησης του υγιούς διακλαδικού πνεύματος.

Αγαπητοί συνάδελφοι κατά τη διάρκεια της παραμονής σας θα σας δοθεί η ευκαιρία να ανακαλέσετε γνώσεις που ήδη έχετε, να τις εμπλουτίσετε, να τις επικαιροποιήσετε και να τις εμπεδώσετε.

Η εμπειρία σας στις Ένοπλες Δυνάμεις αποτελεί ένα τεράστιο κεφάλαιο το οποίο θα πρέπει να μοιραστεί σ' όλους και να αξιοποιηθεί απ' όλους. Όλοι εδώ, σπουδαστές και εκπαιδευτές διαθέτετε μία τεράστια συσσωρευμένη εμπειρία και με την ανταλλαγή απόψεων και την κριτική των ιδεών μπορούμε να ανεβάσουμε ακόμα περισσότερο το επίπεδο της Σχολής.

Είστε ελεύθεροι αλλά και ενθαρρύνεστε, στο πλαίσιο πάντα της ευγένειας και της στρατιωτικής δεοντολογίας, να εκφέρετε τη γνώμη σας. Έχουμε ανάγκη από νέες και φρέσκες ιδέες.

Σκοπός της Σχολής δεν είναι η διδασκαλία λύσεων ή η παροχή "συνταγών λύσεων", αλλά η διδασκαλία μεθοδολογίας σκέψης, ώστε κάθε φορά να οδηγείστε στη βέλτιστη λύση.

Καλλιεργήστε το πνεύμα της διακλαδικότητας λαμβάνοντας πάντα υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις παραδόσεις του κλάδου σας, αλλά και των άλλων κλάδων. Διακλαδικότητα σημαίνει :

Επιχειρησιακή συνεργασία, μεγιστοποίηση του αποτελέσματος με την επιχειρησιακή σύζευξη όλων των δυνάμεων και όχι υπαγωγή ή υποκατάσταση του ρόλου του ενός κλάδου από τον άλλο, που σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί λόγω της επιδιωκόμενης ταχύτητας αντίδρασης ή προσαρμογής μας να γίνεται σύγχυση μεταξύ των ρόλων των κλάδων και τότε το αποτέλεσμα να είναι καταστροφικό,

Αλλαγή νοοτροπίας με την πλήρη κατανόηση των επί μέρους κλαδικών δυνατοτήτων. Μόνο έτσι μπορούν να αποφευχθούν αγκυλωμένες θέσεις, προκαταλήψεις και να αναπτυχθεί αμοιβαία εμπιστοσύνη και διακλαδική συναδέλφωση μεταξύ των αξκών, στοιχεία απαραίτητα για τη θεμελίωση της διακλαδικότητας.

Να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί ώστε να αναδείξετε τις καλύτερες από τις παραδόσεις των κλάδων σας και όχι μόνο τις συμφέρουσες.

Πρόθεση της Διοίκησης δεν είναι να σας "εξαναγκάσει" να εργασθείτε. Δεν είναι αποδεκτό ένας αξιωματικός ο οποίος προορίζεται να ηγείται και να καθοδηγεί, να έχει ανάγκη τέτοιου είδους επιτήρησης και καθοδήγησης.

Η Σχολή θα προσπαθήσει να σας εξασφαλίσει τις καλύτερες δυνατές συνθήκες για την απρόσκοπτη και αποδοτική ενασχόληση με την εκπαίδευσή σας. Τυχόν προβλήματα, ατομικά ή οικογενειακά, επίσης θα αντιμετωπισθούν από τη Σχολή με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, και στο πλαίσιο πάντα των δυνατοτήτων της. Τέλος θα πρέπει να έχετε υπόψη, ότι η σχέση σας με τη Σχολή πρέπει να βασίζεται στην αμοιβαία κατανόηση και

αλληλοσεβασμό.

Απευθυνόμενος στους φιλοξενούμενους Σπουδαστές Αξιωματικούς από τις συμμαχικές και φίλιες χώρες, θα ήθελα να επισημάνω ότι η παρουσία σας εδώ, πέρα από την καθαρά εκπαιδευτική της αξία αποσκοπεί, και στην περαιτέρω καλλιέργεια των ήδη αρίστων σχέσεων μεταξύ της Ελλάδας και των χωρών σας.

Οι απαιτήσεις της Σχολής πράγματι είναι πολύ υψηλές και θα πρέπει να καταβάλλετε μεγάλες προσπάθειες για να ανταποκριθείτε σ'αυτές. Θα πρέπει να επιστρατεύσετε θέληση, υπομονή, επιμονή και να διαθέσετε αρκετό χρόνο για μελέτη, για την επιτυχή παρακολούθηση και αποφοίτησή σας από την Σχολή.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να σας επισημάνω ότι:

- Η εκπαίδευση στην επιχειρησιακή σχεδίαση θα είναι βιωματική με την οργάνωση των εκάστοτε των απαιτούμενων δομών και την λειτουργία αυτών σύμφωνα με τις υφιστάμενες διαδικασίες για την παρουσίαση από εσάς όλων των δυνατών λύσεων με αντίστοιχα ερεθίσματα.

- Η αξιολόγηση, εκτός της έδρας ασφάλειας Στρατηγικής, θα είναι ουσιαστική. Δεν θα επιδιώκεται η αποστήθιση, αλλά η εκμείλιση των απαντήσεων μέσω στρατηγικών - επιχειρησιακών δεδομένων.

Στην έδρα της ασφάλειας - στρατηγικής το γνωστικό της αντικείμενο είναι σύνθετο, επικαιροποιημένο, θα πραγματοποιηθεί κατά βάση από εξέχουσες προσωπικότητες των πανεπιστημίων της πατρίδας μας, δημοσιογράφους, πολιτικούς και άλλους.

Είμαι πεπεισμένος ότι όλοι σας θα ανταποκριθείτε στις υψηλές προσδοκίες που έχουν από εσάς, οι κλάδοι σας και οι χώρες σας.

Σας εύχομαι καλή διαμονή στη Θεσσαλονίκη, καλή δύναμη και καλή επιτυχία στις σπουδές σας.

δραστηριότητες ΑΔΙΣΠΟ

Τελετή Παραλαβής-Παράδοσης Δοίκησης ΑΔΙΣΠΟ

Ο Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. κ. Ανθιμος τίμησε με την παρουσία του την τελετή παραλαβής-παράδοσης της νέας διοίκησης της Ανωτάτης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου. Δεξιά του ο παραδόσας Διοικητής Υπτγος Δημήτριος Τζιούτζιος και αριστερά του ο νέος Διοικητής της ΑΔΙΣΠΟ Υπτγος Γεώργιος Σεφερλής.

8 Μαρτίου 2010

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ-ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Επίσκεψη του Υπαρχηγού
ΓΕΕΘΑ Αντγού Σαμπάτη
Ξιφάρá στην ΑΔΙΣΠΟ στις
19 Μαρτίου 2010

Διάλεξη του Πρέσβη της Γαλλίας Christophe Farnand στην ΑΔΙΣΠΟ στις
31 Μαρτίου 2010

Επίσκεψη από τον Ακόλουθο Άρμυνας Γερμανίας Captain (Navy) Gerhard Pichl στην ΑΔΙΣΠΟ στις 9 Απριλίου 2010 και επίδοση αναμνηστικής πλάκετας από το Δκτὴ τῆς Σχολῆς Υπὲρ Γεώργιο Σεφερῆ.

Επίσκεψη στὴν ΑΔΙΣΠΟ ἀπὸ τὸ Διοικητὴ τοῦ ΓΣΣ Ἀντὸ Γεώργιο Νακόπουλο στὶς 22 Απριλίου 2010.

Διάλεξη τοῦ Ἀρχηγοῦ ΓΕΣ Ἀντὸ Φραγκοῦλη Φράγκου στὴν ΑΔΙΣΠΟ στὶς 12 Μαΐου 2010.

Επίσκεψη του ΑΚΑΜ Αθβανίας στην ΑΔΙΣΠΟ στις 12 Μαΐου 2010 και επίδοση αναμνηστικής πλάκας από το Δκτὴ της Σχοῆς.

Διάλεξη του Αρχηγού ΓΕΑ Απτχου (Ι) Βασίλειου Κλόκοζα στην ΑΔΙΣΠΟ στις 19 Μαΐου 2010 και επίδοση αναμνηστικής πλάκας από το Δκτὴ της Σχοῆς.

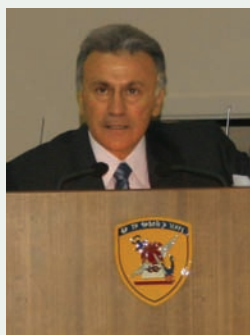

Διάλεξη του Διευθυντή Γ' Κλάδου ΠΝ Απχου Γ. Γιακουμάκη ΠΝ στην ΑΔΙΣΠΟ στις 21 Μαΐου 2010 και επίδοση αναμνηστικής πλάκας από το Διευθυντή Σπουδών της Σχοῆς Απχο Ιωάννη Λεοντακιανako ΠΝ.

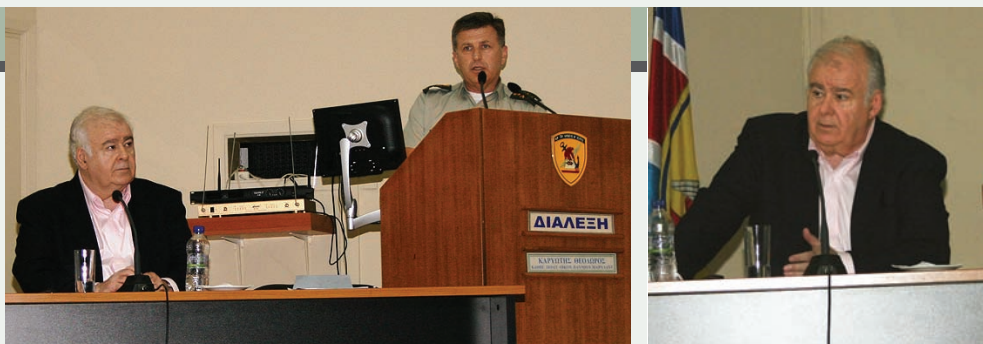
ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗ Επιθεώρηση

Διάλεξη του Νομάρχη Θεσσαλονίκης κ. Παναγιώτη Ψωριάδη στην ΑΔΙΣΠΟ στις 3 Ιουνίου 2010 και επίδοση αναμνηστικής πλάκετας από το Διοικητή της Σχοδής.

Επίσκεψη του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κ. Ευάγγελου Βενιζέλου στην ΑΔΙΣΠΟ την 4η Ιουνίου 2010 και επίδοση αναμνηστικού από το Διοικητή της Σχοδής.

Διάλεξη του κ. Θεόδωρου Καρυώτη Καθηγητή Πολιτικής Οικονομίας του Πανεπιστημίου Μαυρολάντ (University College).

Διάλεξη του κ. Μάρκου Μπολάρη πρώην Υφυπουργού Οικονομίας Ανταγωνισμού και Ναυτιλίας στην ΑΔΙΣΠΟ στις 16 Σεπτεμβρίου 2010 και επίδοση αναμνηστικής πλάκας από το Δκτή της Σχολής.

Διάλεξη του κ. Ηλία Κουσκουβέλη Πρύτανη πανεπιστημίου Μακεδονία, στην ΑΔΙΣΠΟ στις 24 Σεπτεμβρίου 2010.

Διάλεξη του κ. Σπυρίδωνος Σφέτα καθηγητή Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, στην ΑΔΙΣΠΟ την 1η Οκτωβρίου 2010.

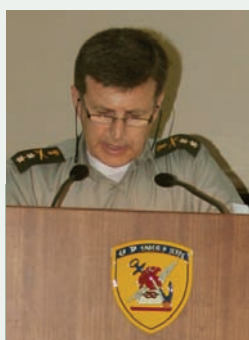

Ημερίδες

Στις 11 Μαΐου 2010 πραγματοποιήθηκε ημερίδα στο αμφιθέατρο της ΑΔΙΣΠΟ με θέμα «Διαχείριση Οδικής Ποιότητας και Καινοτομία στις ΕΔ», ακολούθησαν ερωτήσεις και συζήτηση με τους ομιλητές.

Στις 2 Ιουνίου 2010 πραγματοποιήθηκε ημερίδα στο αμφιθέατρο της ΑΔΙΣΠΟ με θέμα «Κοιτώντας Ανατολικά: Το νέο Στρατηγικό Δόγμα του ΝΑΤΟ και Νέες Αποστολές», ακολούθησαν ερωτήσεις και συζήτηση με τους ομιλητές.

Εκπαιδευτικά ταξίδια

Η ΑΔΙΣΠΟ πραγματοποίησε εκπαιδευτικό ταξίδι σε
Αθήνα και Λάρισα από 13-15 Απριλίου 2010.

Η ΑΔΙΣΠΟ πραγματοποίησε εκπαιδευτική επίσκεψη στο ΑΤΑ στη Λάρισα
στις 18 Μαΐου 2010.

Αποφοίτηση 7ης ΕΣ

Στις 2 Ιουλίου 2010 παρουσία του Α/ΓΕΕΘΑ Πτεράρχου (Ι) Ιωάννη Γιάγκου πραγματοποιήθηκε στην ΑΔΙΣΠΟ η τελετή αποφοίτησης της 7ης ΕΣ.

Τα πτυχία απένειμε ο Α/ΓΕΕΘΑ Πτέραρχος (Ι) Ιωάννης Γιάγκος και ακολούθησε αναμνηστική φωτογράφιση.

Έναρξη και Αγιασμός 8ης ΕΣ

Με την έναρξη της 8ης Εκπαιδευτικής Σειράς πραγματοποιήθηκε και ο προγραμματισμένος αγιασμός του νέου Εκπαιδευτικού Έτους.

ΑΔΙΣΠΟ

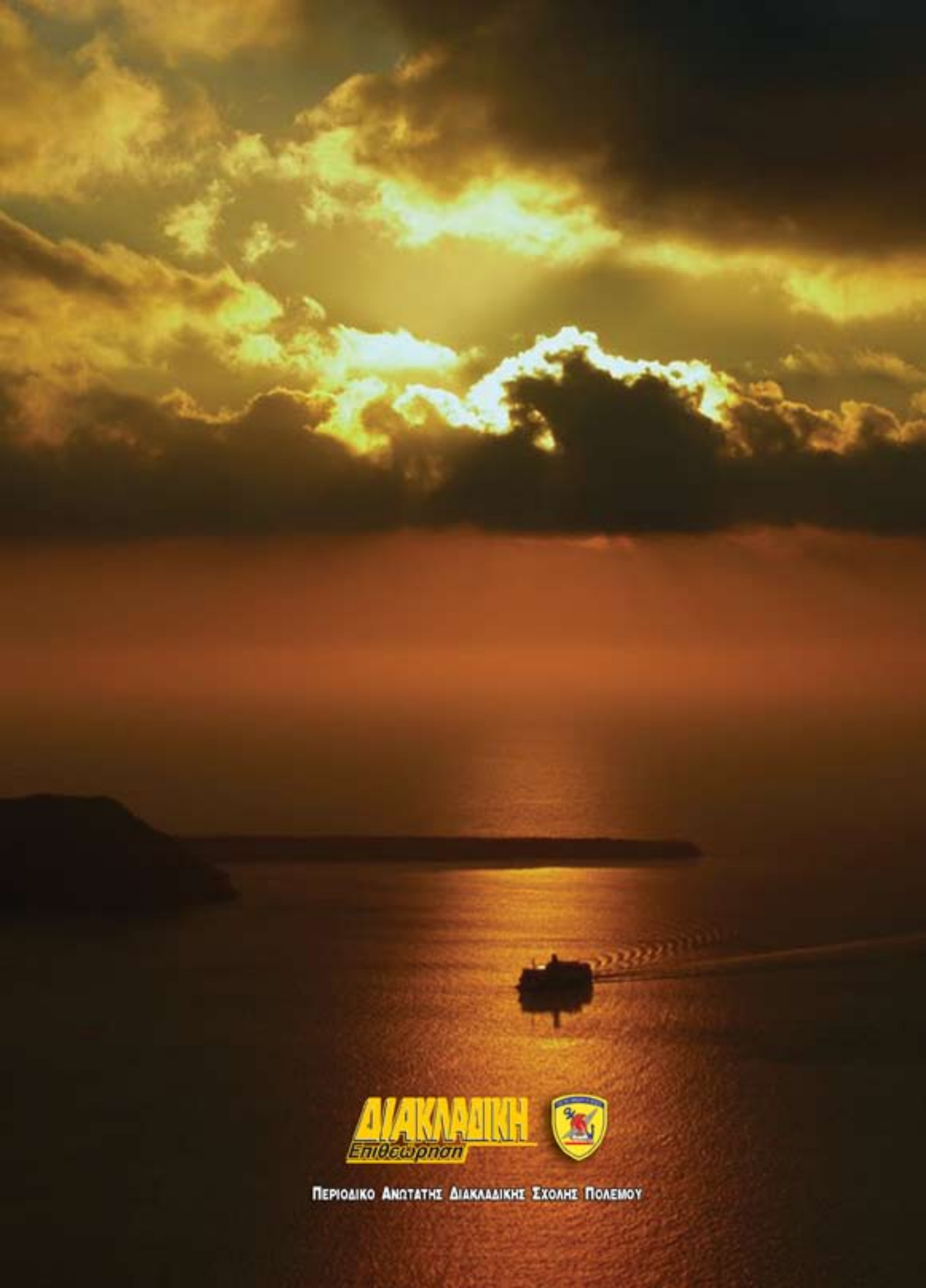

Αποστολή ΑΔΙΣΠΟ

Αποστολή της Σχολής είναι να παρέχει διακλαδική εκπαίδευση επιχειρησιακού και στρατηγικού επιπέδου, καθώς και επιμόρφωση σε βασικά θέματα γεωπολιτικής σε ανώτερους αξιωματικούς των τριών Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ) με σκοπό την προαγωγή της ικανότητάς τους στη σχεδίαση, διεύθυνση, διεξαγωγή διακλαδικών επιχειρήσεων, την κατάρτιση τους για τη στελέχωση εθνικών και συμμαχικών διακλαδικών στρατηγείων, στο εσωτερικό ή εξωτερικό και λοιπών εθνικών - συμμαχικών διεθνών θέσεων και για να τους καταστήσει ικανούς διοικητές και επιτελείς διακλαδικών στρατηγείων.

Η Σχολή λειτουργεί και ως επιστημονικός και επιτελικός φορέας στο χώρο των Ενόπλων Δυνάμεων για θέματα διακλαδικότητας, αμυνας, ασφάλειας και γεωπολιτικής - στρατηγικής εθνικού - συμμαχικού και διεθνούς ενδιαφέροντος.

ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗ
Επιθεώρηση

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΠΟΛΕΜΟΥ